

CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN

1. *Đồng chí* Nguyễn Trọng Nghĩa, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương
2. *Đồng chí* Lại Xuân Môn, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương

BAN BIÊN SOẠN

1. PGS.TS. Lê Hải Bình, Ủy viên dự khuyết Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương - **Trưởng ban**
2. GS.TS. Đinh Xuân Dũng, nguyên Ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương; nguyên Phó Chủ tịch chuyên trách Hội đồng lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Trung ương - **Phó Trưởng ban**
3. GS.TS. Nguyễn Như Ý, nguyên Phó Giám đốc - Tổng Biên tập Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam, Tổng Biên tập Tạp chí Dạy và Học ngày nay - **Ủy viên**
4. TS. Đoàn Văn Báu, Vụ trưởng Vụ Lý luận Chính trị, Ban Tuyên giáo Trung ương - **Ủy viên**
5. ThS. Trần Chí Đạt, Giám đốc - Tổng Biên tập Nhà xuất bản Thông tin và Truyền thông, Bộ Thông tin và Truyền thông - **Ủy viên**

LỜI GIỚI THIỆU

Cách đây hơn một thế kỷ, năm 1911, người thanh niên yêu nước Nguyễn Tất Thành đã ra đi tìm con đường mới cho sự nghiệp cứu nước, đấu tranh giành độc lập dân tộc. Mang trong mình khát vọng “*Tự do cho đồng bào tôi, độc lập cho Tổ quốc tôi*”, Người đã đi qua gần 30 quốc gia, 4 châu lục và 3 đại dương, vừa làm nhiều công việc khác nhau vừa miệt mài học tập, tiếp thu kho tàng tri thức đồ sộ của nhân loại, trực tiếp tham gia các phong trào yêu nước và cách mạng ở châu Âu và Người đến với chủ nghĩa Mác - Lênin, tìm thấy ở học thuyết cách mạng và khoa học này con đường cứu nước đúng đắn - con đường cách mạng vô sản. Từ đó, Người kiên trì, sáng tạo, từng bước truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin vào Việt Nam, chuẩn bị mọi điều kiện cần thiết cho cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, giành độc lập cho Tổ quốc. Cùng với các công việc cực kỳ hệ trọng, trong suốt cuộc đời mình, Người tích lũy được một khối lượng tri thức - văn hóa đồ sộ, nghiên ngẫm sâu sắc từ chỉ đạo và tổng kết thực tiễn cách mạng Việt Nam, cách mạng thế giới, Người xây dựng cho mình một hệ thống các quan điểm vô cùng độc đáo và sâu sắc,

mang dấu ấn của riêng Người. Từ những năm 20 của thế kỷ XX đến nay, hệ thống các quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh là ngọn đuốc soi đường cho cách mạng Việt Nam, cho toàn bộ quá trình đấu tranh của nhân dân ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Và đó chính là “*tài sản tinh thần vô cùng to lớn và quý giá của Đảng và dân tộc ta*”⁽¹⁾.

Nhận thức sâu sắc về giá trị to lớn và bền vững của “*tài sản tinh thần*”, từ nhiều năm qua, Đảng ta đã chỉ đạo và tổ chức việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh, đồng thời liên tục, kiên trì việc học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Cho đến nay, kết quả của việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh đang tiếp tục được đào sâu hơn, toàn diện hơn, song có thể nêu lên những nội dung cơ bản bao gồm:

- Tư tưởng về giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người.
- Tư tưởng về độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại.
- Tư tưởng về sức mạnh của nhân dân, của khối đại đoàn kết dân tộc.
- Tư tưởng về quyền làm chủ của nhân dân, xây dựng nhà nước thật sự của dân, do dân, vì dân.

⁽¹⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia, 2011, tr.88..

- Tư tưởng về quốc phòng toàn dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân.
 - Tư tưởng về phát triển kinh tế và văn hóa, không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân.
 - Tư tưởng về đạo đức cách mạng, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư.
 - Tư tưởng về chăm lo bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau.
 - Tư tưởng về xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, cán bộ, đảng viên vừa là người lãnh đạo, vừa là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân...
- Những nội dung cơ bản trên được hình thành, từng bước bổ sung, phát triển và hoàn thiện trong quá trình hoạt động cách mạng của Người, đặc biệt được thể hiện đúc kết trong các trước tác cực kỳ phong phú, đa dạng trong 15 tập *Hồ Chí Minh Toàn tập*. Suy nghĩ, tìm hiểu về các nội dung cơ bản trên, chúng ta thấy rõ một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, không chỉ có ý nghĩa quyết định cho mọi thắng lợi của cách mạng gần 100 năm qua mà còn là ánh sáng mãi mãi soi đường cho sự nghiệp xây dựng, phát triển và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam trong tương lai.

Sự sâu sắc, tính độc đáo và dấu ấn riêng của tư tưởng Hồ Chí Minh là gì?

Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX (2001) đã khẳng định: *“Tư tưởng Hồ Chí Minh là kết quả vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại”*⁽¹⁾. Thực tế cho thấy, hoàn toàn không phải Hồ Chí Minh chỉ tiếp nhận ba nguồn gốc để chuyển thành tư tưởng của mình. Một năng lực sàng lọc, chọn lọc, phát triển tinh tế và sâu sắc, sự tổng hợp các tri thức, và cao hơn, đó là sự “*khúc xạ*”⁽²⁾ và “*vượt gộp*”⁽³⁾, là tài năng phi thường hiếm có của Hồ Chí Minh khi tiếp xúc, tiếp nhận, chọn lọc các tri thức khổng lồ từ ba nguồn trên.

Những nhận xét trên đây đã làm sáng tỏ kết quả, thành tựu, sản phẩm và con đường của quá trình “*Việt hóa*” nói chung và “*Hồ Chí Minh hóa*” nói riêng, các tư tưởng, lý luận, các tinh hoa văn hóa của thế giới, của châu Âu, của phương Đông và của di sản văn hóa truyền thống dân tộc qua trí tuệ uyên bác và trái tim Hồ Chí Minh.

⁽¹⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ IX*, Nxb. Chính trị quốc gia, 2001, tr. 20.

⁽²⁾ Vũ Đình Hòe: *Pháp quyền nhân nghĩa Hồ Chí Minh*, Nxb. Trẻ, Tp. Hồ Chí Minh, 2007, tr.184.

⁽³⁾ Phan Ngọc: *Một thức nhận về văn hoá Việt Nam*, Nxb. Thế giới, 2018, tr.167.

Sự đánh giá sâu sắc và lựa chọn công phu, tinh anh về những giá trị mà Người chọn lọc và tiếp nhận trong các học thuyết của Khổng Tử, Giêsu, C. Mác và Tôn Dật Tiên là một minh chứng vô cùng thuyết phục không chỉ về kinh nghiệm ứng xử văn hóa của bản thân Người, mà trở thành một quan niệm tiếp nhận, sàng lọc, phát triển của dân tộc ta đối với văn hóa thế giới:

“Học thuyết Khổng Tử có ưu điểm là sự tu dưỡng đạo đức cá nhân. Tôn giáo Giêsu có ưu điểm của nó là lòng nhân ái cao cả. Chủ nghĩa Mác có ưu điểm của nó là phương pháp làm việc biện chứng. Chủ nghĩa Tôn Dật Tiên có ưu điểm của nó là thích hợp với điều kiện nước ta... Khổng Tử, Giêsu, Mác, Tôn Dật Tiên chẳng có ưu điểm chung đó sao? Họ đều muốn mưu cầu hạnh phúc cho loài người, mưu cầu hạnh phúc cho xã hội. Nếu hôm nay họ còn sống trên đời này, tôi tin rằng họ nhất định sống chung với nhau rất hoàn mỹ như những người bạn thân thiết. Tôi cố gắng làm một người học trò nhỏ của các vị ấy”.

Tiếp nhận những tinh hoa Văn hóa Đông, Tây quá khứ và hiện tại là con đường để Hồ Chí Minh đi tới hình thành và xây dựng hệ thống tư tưởng của mình. Song, Người là người con của phương Đông, của dân tộc Việt Nam nên để thể hiện tư tưởng của mình, Người luôn chọn cách thể hiện *cô đúc nhất, trong sáng nhất, giản dị, dễ*

hiểu nhất để đi vào trí tuệ và lòng người bằng con đường ngắn nhất. Nhờ đó, những bài nói, bài viết của Người luôn được mọi người cảm thụ sâu sắc và có sức thuyết phục mạnh mẽ. Khi cảm nhận về đặc điểm, sự độc đáo của Hồ Chí Minh, Paulmus, nhà nghiên cứu người Pháp đã có một nhận xét sâu sắc: “Người ta thấy, một người Á Đông gia nhập hàng ngũ của Mác, có thể trở thành người cộng sản ngay trên đất nước mình, không hề lay chuyển, nhưng cộng sản theo cách của mình, bởi vì Người tìm cách diễn tả và làm sinh động học thuyết đó bằng những dạng truyền thống tương tự⁽¹⁾. Đó là sự thấu hiểu sâu sắc tư duy, tầm tư tưởng, đặc điểm riêng độc đáo của một người cộng sản Việt Nam - Hồ Chí Minh.

Một đặc trưng trong minh triết Hồ Chí Minh, đó là sự thống nhất không thể tách rời của ba nhân tố “vận dụng”, “phát triển”, “sáng tạo” và cách thể hiện, cách diễn đạt độc đáo kết quả của sự thống nhất ba nhân tố: giản dị, cô đọng, khúc chiết, ngắn gọn như một châm ngôn, một danh ngôn. Nó được thể hiện trong những khái quát vĩ mô nhất và cả trong những lời căn dặn cụ thể nhưng sâu xa về ý nghĩa.

Những năm qua, theo sự chỉ đạo của Đảng, các cấp ủy đảng đã triển khai việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Hàng triệu người đã được tiếp cận với

⁽¹⁾ Hồ Chí Minh, Việt Nam, Á châu, Nxb. Dusenil, Paris, 1971, tr. 159.

sự nghiệp, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Những kết quả bước đầu đã được khẳng định, song, từ đòi hỏi của thực tiễn, việc học tập đó không có kết thúc, bởi vì tư tưởng Hồ Chí Minh “mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta”.

Có nhiều con đường để tiếp cận, thẩm thấu, hiểu biết về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Đọc trực tiếp trước tác của Người trong bộ sách *Hồ Chí Minh Toàn tập* là rất cần thiết và quan trọng, song không phải ai cũng có điều kiện thực hiện được. Tìm đọc từng trước tác (bài viết, bài nói...) của Người đáp ứng nhu cầu học tập theo chuyên đề hoặc theo nghề nghiệp. Đọc và suy nghĩ qua các công trình khoa học, các cuốn sách, tài liệu học tập, bài báo nghiên cứu, giới thiệu về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Nghe, suy ngẫm, thảo luận và cố gắng vận dụng vào thực tiễn qua bài giảng của các nhà khoa học, bài thuyết trình của các báo cáo viên về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, v.v...

Tất cả các cách đó đều cần thiết và đáng quý.

Khác với các cách làm trên, bộ sách này đã chọn lọc công phu từ hàng chục ngàn trang sách của *Hồ Chí Minh Toàn tập*, những câu, những đoạn, những lời hay, khúc chiết, hàm súc, dễ đi vào lòng người và sắp xếp thành một hệ thống theo dạng từ điển để người đọc vừa được trực tiếp đọc, suy ngẫm tác phẩm của Người không phải qua một sự phân tích hay bình luận gián tiếp nào, vừa

hoàn toàn có điều kiện học tập, suy ngẫm về các “danh ngôn” theo từng chủ đề cụ thể. Mỗi câu được trích dẫn trong công trình này đều có chú thích đầy đủ nguồn dẫn để khi người đọc cần hiểu toàn diện hơn có thể dễ dàng tìm về xuất xứ. Qua cách làm trên, có thể nghĩ rằng, những nội dung căn cốt nhất, cốt lõi, cái hồn của mình triết Hồ Chí Minh được thể hiện sinh động, đồng thời, qua đó, chúng ta còn thấy hiện lên sáng tỏ những phẩm chất vô cùng cao quý mà bình dị của nhân cách một con người vĩ đại - nhân cách Hồ Chí Minh.

Theo hướng tuyển chọn trên, để bộ sách và từng tập trong bộ sách có thể đến với đông đảo bạn đọc, những người tuyển chọn đã sắp xếp thành 12 tập theo các chủ đề. Các chủ đề này chứa đựng nội dung cơ bản trong tư tưởng Hồ Chí Minh song được lựa chọn theo hướng như những danh ngôn, châm ngôn vừa dễ hiểu, vừa sâu sắc và sắp xếp theo dạng từ điển (*lôgic theo chủ đề, thứ tự chữ đầu theo A, B, C...*).

Tên chung của bộ sách là “**Vang vọng lời nước non**”. Tên của mỗi tập sách đều lấy một câu văn của Bác Hồ thể hiện cô đúc nội dung chính của từng tập sách. Bạn đọc sẽ tìm thấy những tư tưởng cực kỳ sâu sắc, cô đọng, phong phú và dễ tiếp nhận, học tập từ các câu được trích dẫn trong mỗi tập sách. Các tập cụ thể của bộ sách:

Tập 1. Tôi hiến cả đời tôi cho dân tộc tôi. Tâm sự, tự sự của Chủ tịch Hồ Chí Minh về cuộc đời hoạt động cách

mạng phong phú, sôi nổi và sự cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, dân tộc, nhân dân Việt Nam, như là những lời tự bạch của Người đối với dân tộc và nhân loại.

Tập 2. Dân tộc Việt Nam là một, nước Việt Nam là một. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về truyền thống quý báu của dân tộc được đúc kết qua hàng ngàn năm lịch sử, về lòng yêu nước, ý chí kiên cường, bất khuất, khát vọng độc lập, tự do, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc và xây dựng một nước Việt Nam giàu mạnh.

Tập 3. Đảng cần phải mạnh hơn bao giờ hết. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về Đảng Cộng sản Việt Nam, về sự cần thiết phải có Đảng, vị trí, vai trò và bản chất của Đảng, mục tiêu, lý tưởng của Đảng, phương thức lãnh đạo, nội dung xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam trong sạch, vững mạnh. Những tư tưởng của Người về Đảng Cộng sản Việt Nam là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam, góp phần quan trọng xây dựng Đảng ta xứng đáng là người lãnh đạo, người đầy tớ thật trung thành của nhân dân.

Tập 4. Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về vị trí, vai trò, sức mạnh to lớn của nhân dân trong sự nghiệp dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Tư tưởng lấy dân làm gốc, quý trọng sức dân và phát huy vai trò của nhân dân trong sự nghiệp cách mạng trở thành chân lý của dân tộc Việt Nam: Những câu nói của Người về xây dựng nhà nước của dân,

do dân, vì dân, về dân chủ là những chỉ dẫn quý báu, có giá trị lớn, phục vụ nghiên cứu, giảng dạy, học tập không chỉ riêng môn học tư tưởng Hồ Chí Minh mà còn cho nhiều môn khoa học xã hội khác.

Tập 5. Phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người dày tở thật trung thành của nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng, Nhà nước và hệ thống chính trị; về vị trí, vai trò của người cán bộ, đảng viên trong sự nghiệp cách mạng; về tiêu chuẩn người cán bộ, đảng viên; quan niệm của Hồ Chí Minh về công tác cán bộ gồm: Tuyển chọn, đào tạo, huấn luyện cán bộ, bố trí sử dụng cán bộ; yêu cầu xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên trong sạch, vững mạnh, “vừa hồng, vừa chuyên”.

Tập 6. Thang thuốc hay nhất là thiết thực phê bình và tự phê bình. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về vị trí, vai trò, tính chất, nội dung, ý nghĩa tự phê bình và phê bình; về sự trung thực, thẳng thắn, thành khẩn, nghiêm túc và khéo léo trong tự phê bình và phê bình để mỗi cán bộ, đảng viên làm tròn nghĩa vụ trước Đảng và nhân dân.

Tập 7. Còn sống thì còn phải học. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về giáo dục, khẳng định mạnh mẽ nghị lực, sự vươn lên của mỗi người bằng cách học và tự học, “*Học không bao giờ cùng*”, qua đó, giúp người đọc thấy được vị trí, vai trò của việc học tập và học tập suốt đời. Vì vậy, để trở thành phong trào toàn dân học tập thì phải có sự

tham gia của các cấp, các ngành, nhất là đội ngũ “*anh chị em giáo viên*” và chính Bác Hồ là tấm gương sáng về học tập suốt đời: “*Tôi năm nay 71 tuổi, ngày nào cũng phải học*”.

Tập 8. Văn hóa soi đường cho quốc dân đi. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về văn hóa, các loại hình loại thể văn học, nghệ thuật, lối sống, nếp sống, truyền thống văn hóa dân tộc; di tích lịch sử... Nội dung khẳng định vị trí, vai trò của văn hóa đối với sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc và xây dựng đất nước. Đảng, Nhà nước cần phải coi trọng và xác định văn hóa là nền tảng tinh thần, là mục tiêu và động lực, soi đường cho quốc dân đi.

Tập 9. Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về đại đoàn kết, khẳng định đại đoàn kết là một nguyên nhân có ý nghĩa quyết định đối với sự nghiệp bảo vệ và xây dựng đất nước của dân tộc ta trong lịch sử hàng ngàn năm qua. Tập “*Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng*” đã chỉ ra cho người đọc, nhất là cán bộ, đảng viên phải luôn nhận thức sâu sắc về vị trí, vai trò của đại đoàn kết; dù bất cứ hoàn cảnh nào cũng phải giữ gìn khối đoàn kết và chỉ có đoàn kết toàn Đảng, đoàn kết toàn dân và tinh thần đoàn kết quốc tế trong sáng, thủy chung tạo nên sức mạnh tinh thần để Đảng ta lãnh đạo nhân dân ta giành thắng lợi trong sự nghiệp cách mạng.

Tập 10. Trung với Đảng, hiếu với dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về xây dựng lực lượng vũ trang

nhân dân. Tập sách cung cấp cho người đọc những chỉ dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với Bộ đội và Công an để thực sự là lực lượng vũ trang cách mạng tuyệt đối trung thành với Đảng, gắn bó mật thiết và tận hiếu với dân. Tập *“Trung với Đảng, hiếu với dân”* còn giúp cho bạn đọc thấu hiểu nội dung, biện pháp công tác của Bộ đội, Công an. Hiếu với nhân dân là bản chất của Bộ đội và Công an cách mạng.

Tập 11. Ngoại giao hòa bình và hữu nghị giữa các dân tộc. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về đường lối đối ngoại nhất quán của Đảng ta đó là Việt Nam mong muốn và sẵn sàng thiết lập quan hệ bình đẳng với tất cả các nước dân chủ trên thế giới. Qua tập sách, giúp người đọc nhận thức được mong muốn lớn nhất của Bác Hồ là xây dựng Việt Nam trở thành một đất nước độc lập, thống nhất, hòa bình và phát triển, đóng góp quan trọng vào một thế giới không còn chiến tranh, không còn đói nghèo, một thế giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển.

Tập 12. Tôi để lại muôn vàn tình thân yêu là những lời căn dặn tâm huyết, giàu tình yêu sâu sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với các giai cấp, tầng lớp nhân dân, các cháu thiếu niên, nhi đồng, thanh niên, phụ nữ, phụ lão, lực lượng vũ trang và bạn bè quốc tế. Muôn vàn tình thân yêu đó thể hiện phẩm chất nhân văn cao đẹp của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với nhân dân ta.

Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống những quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, vì vậy, việc tuyển chọn trên không có khả năng bao quát hết tư tưởng của Người. Ban Tuyên giáo Trung ương cảm ơn các nhà khoa học: GS. TS. NGUYỄN. Phùng Hữu Phú; Trung tướng, PGS. TS. Trần Vi Dân; GS. TS. Mạch Quang Thắng; PGS. TS. Lý Việt Quang; PGS. TS. Doãn Thị Chín đã đồng tình và góp nhiều ý kiến quý báu cho bộ sách. Bộ phận biên soạn đã nghiêm túc sửa chữa, bổ sung theo các góp ý hợp lý, hợp tình, khoa học của Hội đồng. Với mục tiêu có được một sản phẩm mang tính phổ cập đến đông đảo mọi tầng lớp nhân dân, bộ sách chắc chắn sẽ không tránh khỏi những thiếu sót. Rất mong bạn đọc thông cảm và góp ý.

Hy vọng rằng, bộ sách này sẽ trực tiếp góp phần làm cho minh triết Hồ Chí Minh đi vào đời sống của dân tộc, của người dân Việt Nam như một động lực củng cố niềm tin khoa học và tình yêu đối với Bác Hồ vĩ đại. Trở về với cội nguồn Hồ Chí Minh, dân tộc ta sẽ vững tâm, đi đúng, đi xa hơn nữa hôm nay và mai sau tới mục đích cao đẹp mà cả đời mình Chủ tịch Hồ Chí Minh theo đuổi *“phấn đấu cho quyền lợi của Tổ quốc và hạnh phúc của quốc dân”*.

BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG

Ai cũng biết hiện nay chúng ta có hai lớp cán bộ, cán bộ kháng chiến và cán bộ khác. Nhưng chúng ta phải biết rằng nay hai lớp ấy đều là cán bộ của chính quyền nhân dân, tức là như anh em một nhà. Cho nên chúng ta cần phải xóa bỏ hết thành kiến, cần phải thật thà đoàn kết với nhau, giúp đỡ lẫn nhau để cùng tiến bộ, để cùng phục vụ nhân dân.

(Nói chuyện với anh chị em công chức ở Thủ đô, ngày 30-11-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.144)

Ai cũng có lòng tự trọng, tự tin. Không có lòng tự trọng, tự tin là người vô dụng.

Những khoe khoang, kiêu ngạo không phải là tự trọng. Đó là một chứng bệnh. Vì vậy, người lãnh đạo cần phải tôn trọng lòng tự tin, tự trọng của các đồng chí mình.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.322)

... Ai cũng có thể và cũng nên tiết kiệm.

(Thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, chống bệnh quan liêu, nói tháng 3-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.354)

Ai cũng có tính tốt và tính xấu.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.294)

Ai cũng có lòng yêu nước, chẳng qua có lúc vì lợi nhỏ mà quên nghĩa lớn.

(Lời tuyên bố với quốc dân sau khi đi Pháp về, báo Cứu quốc, ngày 23-10-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.471)

Ai tự cho mình có công trạng mà tự kiêu tự đại là không đúng. Lòng của người cách mạng chân chính là phải rộng rãi như sông như bể, có như thế thì mới tiến bộ.

(Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An, ngày 14-6-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.608)

Ai cũng thấy siêng năng, trong sạch là tốt. Điều đó không ai chối cãi được. Thế mà vì sao vẫn không làm hay không làm được? Chẳng những không làm được mà còn làm trái lại? Đó là vì cái tâm mình không chính.

(Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2, tháng 3-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.98)

Anh em phải theo nguyên tắc là có việc mới cần đến người, chứ không phải là có sẵn người nên phải tìm việc cho làm.

(Lời khuyên anh em viên chức, ngày 17-1-1946, báo Cứu quốc, ngày 19-1-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.181)

Anh hùng, chiến sĩ thi đua và lao động tiên tiến phải làm đầu tàu lôi cuốn người khác cùng tiến bộ; đồng thời phải luôn luôn khiêm tốn, luôn luôn cố gắng học hỏi thêm để tiến bộ không ngừng.

(Lời khai mạc Đại hội liên hoan anh hùng, chiến sĩ thi đua toàn quốc lần thứ III, ngày 4-5-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.390)

Ai mà hay khoe công việc, hay a dua, tìm việc nhỏ mà làm, trước mặt thì theo mệnh lệnh, sau lưng thì trái mệnh lệnh, hay công kích người khác, hay tự tăng bốc mình, những người như thế, tuy họ làm được việc, cũng không phải cán bộ tốt.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.318)

Ai mà tư tưởng cố chấp, chắc chắn là người chủ quan.

(Vững chắc và cố chấp, báo Nhân Dân, ngày 11-2-1954,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.407)

Ai sợ phụ trách và không có sáng kiến thì không phải người lãnh đạo.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.315)

Ai tự cho mình có công trạng mà tự kiêu tự đại là không đúng. Lòng của người cách mạng chân chính là phải rộng rãi như sông như bể, có như thế thì mới tiến bộ.

(Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An, ngày 14-6-1957,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.608)

Bác nghe nói vẫn có người đánh chữ vợ! Đó là ... một điều đáng xấu hổ. Như thế thì còn gì là tình nghĩa vợ chồng? Như thế là phạm pháp, là cực kỳ dã man.

(Bài nói với đồng bào và cán bộ tỉnh Thái Bình, ngày 1-1-1967,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.260)

Bán ngôi thứ làm cho óc người ta đen tối thêm! Tiền lấy như vậy cũng là một thứ tiền phi nghĩa. Bỏ cách làm tiền ấy đi!

(Bỏ cách làm tiền ấy đi!, báo Cứu quốc, ngày 17-10-1945,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.63)

Ban quản trị phải công bằng, không được thiên vị.

Ban quản trị phải minh bạch. Tài chính phải công khai, thu và chi phải báo cáo cho xã viên biết.

(Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ xã Đại Nghĩa (Hà Đông),
ngày 7-10-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.217)

... bất cứ công việc gì thiếu cán bộ, khó thực hiện được.

(Tại sao hợp tác xã chưa thấy xuất hiện ở thôn quê, báo Cứu quốc,
ngày 19-6-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.295)

Bất kỳ bao giờ, bất kỳ việc gì, đều phải tính đến lợi ích chung của Đảng, phải đặt lợi ích của Đảng lên trên hết, trước hết, việc của cá nhân và lợi ích của cá nhân phải để lại sau. Đó là nguyên tắc tối cao của Đảng. Mỗi một đảng viên phải ghi chắc điều đó. Chúng ta gọi nó là **Đảng tính**.

(Cách xem xét việc đời và cách tu dưỡng của người cách mạng,
khoảng cuối năm 1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.290)

Bây giờ Chính phủ, Đoàn thể, nhân dân, bộ đội đang ra sức thi đua tăng gia sản xuất và tiết kiệm, cũng như đang vun trồng một rừng cây. Rừng cây thì chắc chắn nở

hoa sinh quả; nhưng cũng có những con sâu mọt rút lá, cắn hoa, khoét quả. Chúng ta phải tiêu diệt các con sâu mọt ấy: Ấy là bệnh quan liêu, nạn tham ô lãng phí. Cho nên Chính phủ, Đoàn thể đề ra việc chống tham ô lãng phí, chống bệnh quan liêu và kêu gọi các cơ quan, các ngành, các địa phương tiến hành công tác này.

(Bài nói tại buổi phát động phong trào sản xuất và tiết kiệm, ngày 17-3-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.344-345)

Bất kỳ ai, nếu có quyết tâm làm ích lợi cho quần chúng, lại chịu học, chịu hỏi quần chúng, ọc chịu khó nghĩ, tay chịu khó làm, thì nhất định có sáng kiến, nhất định làm được những việc có ích cho loài người.

(Sửa đổi lời làm việc, tháng 10-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.285)

Bất kỳ ai, ở địa vị nào, làm công tác gì, gặp hoàn cảnh nào, đều *phải có tinh thần trách nhiệm*.

(*Tinh thần trách nhiệm*, báo *Nhân Dân*, ngày 13-12-1951, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.249)

... bất kỳ cán bộ cấp nào, khi đã được Chính phủ và Đoàn thể ủy cho họ quyền lãnh đạo, thì cán bộ cấp dưới nhất định phải phục tùng họ. Đó là phục tùng Chính phủ và Đoàn thể, chứ không phải phục tùng cá nhân ai.

(*Phải chữa cái bệnh cấp bậc*, báo *Sự thật*, ngày 15-7-1950, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.408)

... bất kỳ công việc nào có ích quốc lợi dân, có ích cho đồng bào, có ích cho xã hội đều là vẻ vang. Không có công việc nào sang, công việc nào hèn.

(*Nói chuyện với đại biểu nhân dân thành phố Hải Phòng*, ngày 30-5-1957, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.572)

... bất kỳ ở địa vị nào, làm công tác gì, chúng ta đều là dày tớ của nhân dân. Cơm chúng ta ăn, áo chúng ta mặc, vật liệu chúng ta dùng, đều do mồ hôi nước mắt của nhân dân mà ra. Vì vậy chúng ta phải đền bù xứng đáng cho nhân dân. Muốn làm như vậy, chúng ta phải cố gắng thực hiện Cần, Kiệm, Liêm, Chính.

(*Nói chuyện với anh chị em công chức ở Thủ đô*, ngày 30-11-1954, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.145)

Bất kỳ ở địa vị nào, làm công tác gì nếu lười biếng, nếu dùng cách không chính đáng để kiếm tiền như bọn đầu cơ tích trữ thì đều không vẻ vang.

(*Nói chuyện với cán bộ, đảng viên và thanh niên lao động Hải Phòng*, ngày 30-5-1957, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.578)

Bất kỳ ở địa vị nào, làm công việc gì, hễ cố gắng thi đua, làm tròn nhiệm vụ, tức là anh hùng.

(*Một anh "mẹ thương binh"*, báo *Nhân Dân*, ngày 3-7-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.439)

Bất kỳ việc to, việc nhỏ, phải có sáng kiến, phải có kế hoạch, phải cẩn thận, phải quyết làm cho thành công.

(*Cần kiệm liêm chính*, viết khoảng tháng 6-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.131)

Bệnh chủ quan, bệnh ích kỷ, bệnh hẹp hòi, v.v..., mỗi chứng bệnh là một kẻ địch. Mỗi kẻ địch bên trong là một bạn đồng minh của kẻ địch bên ngoài. Địch bên ngoài không đáng sợ. Địch bên trong đáng sợ hơn, vì nó phá hoại từ trong phá ra.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.278)

BỆNH HẸP HÒI

Bệnh này rất nguy hiểm, mà nhiều cán bộ và đảng viên còn mắc phải.

Trong, thì bệnh này ngăn trở Đảng thống nhất và đoàn kết.

Ngoài, thì nó phá hoại sự đoàn kết toàn dân.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.276)

Bệnh quan liêu không phải chỉ cấp trên mới quan liêu, không phải Bộ Tổng tư lệnh mới quan liêu mà ngay cán bộ đại đoàn, cán bộ trung đội, tiểu đội cũng quan liêu. Mỗi người có trách nhiệm đều có thể quan liêu. Tóm lại chúng ta đã mắc bệnh quan liêu, xảy ra nhiều thiếu sót, có nhiều tai hại, ta cần phải tránh.

(Nói chuyện với cán bộ, đảng viên và thanh niên lao động Hải Phòng,
ngày 30-5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.583-584)

Bệnh quan liêu mệnh lệnh chỉ đưa đến một kết quả là: hỏng việc. Vì vậy, chúng ta phải mau mau chữa bệnh nguy hiểm ấy.

Cách chữa bệnh ấy gồm có một nguyên tắc là: Theo đúng đường lối nhân dân và 6 điều là:

Đặt lợi ích nhân dân lên trên hết;

Liên hệ chặt chẽ với nhân dân;

Việc gì cũng bàn với nhân dân, giải thích cho nhân dân hiểu rõ;

Có khuyết điểm thì thật thà tự phê bình trước nhân dân, và hoan nghênh nhân dân phê bình mình;

Sẵn sàng học hỏi nhân dân;

Tự mình phải làm gương mẫu cần kiệm liêm chính, để nhân dân noi theo.

(Cần tẩy sạch bệnh quan liêu mệnh lệnh, báo Nhân Dân,
ngày 2-9-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.177)

Bệnh quan liêu là thế nào?

Nguyên nhân của nó vì xa cách quần chúng, không hiểu biết dân chúng, không học hỏi dân chúng, sợ dân chúng phê bình.

(Phải tẩy sạch bệnh quan liêu, báo Sự thật, ngày 2-9-1950,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.433)

Bệnh xu nịnh, a dua - Lại có những người trước mặt thì ai cũng tốt, sau lưng thì ai cũng xấu. Thấy xôi nói xôi ngọt, thấy thịt nói thịt bùi. Theo gió bẻ buồm, không có khí khái.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.301)

... Biết người, cố nhiên là khó. Tự biết mình, cũng không phải là dễ.

(Sửa đổi lời làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.317)

Biết rõ ràng cán bộ, mới có thể cất nhắc cán bộ một cách đúng mực.

(Sửa đổi lời làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.321)

Bình quân chủ nghĩa là trái chủ nghĩa xã hội, thế là không đúng.

(Nói chuyện với cán bộ, Đảng viên và thanh niên lao động Hải Phòng,
ngày 30-5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.583)

... bom đạn của địch không nguy hiểm bằng “đạn bọc đường” vì nó làm hại mình mà mình không trông thấy.

(Bài nói chuyện với bộ đội, công an và cán bộ trước khi vào tiếp quản Thủ đô, ngày 5-9-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.47)

Cá nhân chủ nghĩa đẻ ra hàng trăm tính xấu như siêng ăn, siêng làm, kèn cựa, nghĩ đến mình không nghĩ đến đồng bào, tham danh lợi, địa vị, v.v...

(Nói chuyện với học sinh và giáo viên Trường phổ thông cấp III Chu Văn An (Hà Nội), ngày 31-12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.595)

Cá nhân chủ nghĩa: Ít nghĩ đến lợi ích chung của cách mạng, của nhân dân, mà thường lo cho lợi ích riêng của

mình. Tham danh lợi, hay suy tị. Có chút thành tích thì tự cao, tự đại, kiêu ngạo, công thần, gây lúng cúng trong nội bộ.

(Đoàn kết tiến lên giành thắng lợi mới, báo Nhân Dân, ngày 3-2-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.29)

Các anh em ở đây, ta sẽ là các cán bộ tất cả. Vậy cần phải nhớ đến những đức tính mà đã là cán bộ cần phải có:

1) Không tự kiêu, không có cái bệnh làm “quan cách mạng”.

2) Phải siêng năng: siêng nghe, siêng thấy, siêng đi, siêng nghĩ, siêng nói, siêng làm.

3) Cầu tiến bộ luôn luôn, không lúc nào ngừng nghiên cứu, tự luyện, sửa chữa những khuyết điểm.

4) Trung thành với mục đích cách mạng: Giữ cho nước nhà được độc lập, nòi giống được tự do.

(Lời phát biểu tại lễ tốt nghiệp khóa học thứ tư Trường quân chính Việt Nam, ngày 1-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.38)

Các anh hùng thì tuyệt đối chống tự cao tự đại, chống kiêu căng. Phải luôn luôn nhớ rằng, được trở thành anh hùng là nhờ công lao chung của tập thể, và vinh dự càng lớn thì nhiệm vụ càng nặng nề.

(Bài nói chuyện trong lễ tuyên dương anh hùng quân đội lần thứ ba, ngày 7-5-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.323)

... các anh hùng và các đơn vị anh hùng phải luôn luôn khiêm tốn, không được kiêu ngạo. Phải luôn luôn đoàn kết giúp đỡ nhau, cố gắng học hỏi, không ngừng sản xuất, công tác và chiến đấu để tiến bộ mãi, lập nhiều thành tích to lớn hơn nữa, làm trọn mọi nhiệm vụ...

(Phát biểu trong buổi tiếp đại biểu các đơn vị anh hùng và chiến sĩ thi đua chống Mỹ, cứu nước, ngày 2-1-1967, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.263-264)

Các bạn là những người phụ trách thi hành pháp luật. Lẽ tất nhiên các bạn cần phải nêu cao cái gương “phụng công, thủ pháp, chí công vô tư” cho nhân dân noi theo.

(Thư gửi Hội nghị tư pháp toàn quốc, tháng 2-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.473)

Các bạn phải hiểu rằng: trong lúc này, hoang phí xa xỉ là:

Trái với tư cách của những người yêu nước, những người cán bộ.

Trái với lòng dân, trái với đạo đức cách mạng.

Trái với cả oai tín và thể diện của các bạn.

Các bạn phải mau mau sửa đổi cho xứng đáng là người yêu nước, là người cán bộ.

(Cán bộ và đời sống mới, báo Sự thật, ngày 2-9-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.241)

Các cán bộ phụ trách cần phải chú ý nghiên cứu kịp thời các sáng kiến của công nhân, bổ sung, phổ biến và áp dụng rộng rãi để mọi người cùng làm. Như vậy, sáng kiến mới có tác dụng tốt.

(Bài nói tại Đại hội chiến sĩ thi đua công nghiệp, ngày 11-3-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.517)

Các chú dạy cho cán bộ, đảng viên và nhân dân về chủ nghĩa Mác - Lênin, chắc có nhiều người thuộc, nhưng các chú có làm cho mọi người hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin là thế nào không? Theo Bác, hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin tức là cách mạng phân công cho việc gì, làm Chủ tịch nước hay nấu ăn, đều phải làm tròn nhiệm vụ. Không nên đào tạo ra những con người thuộc sách lâu lâu, cụ Mác nói thế này, cụ Lênin nói thế kia, nhưng nhiệm vụ của mình được giao quét nhà lại để cho nhà đầy rác.

(Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách “Người tốt, việc tốt”, nói ngày 7-6-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.668)

Các chú phải làm thế nào một bát gạo, một đồng tiền, một viên đạn, một viên thuốc, một tấc vải, phải đi thẳng đến chiến sỹ. Đó là bổn phận của các chú.

(Bài nói tại Hội nghị cung cấp toàn quân lần thứ nhất, ngày 25-6-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, t.7, Sđd, tr.433)

Các cô, các chú có biết đối với cách mạng, cái gì cao quý nhất? Được phục vụ nhân dân, phục vụ Đảng và cách mạng là cao quý hơn cả. Không phải thấy người này

chánh, người khác phó, bậc này cao, bậc kia thấp mà suy ty, kèn cựa.

(Bài nói chuyện với đại biểu cán bộ, đảng viên tỉnh Hà Tĩnh, ngày 15-6-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.617)

Các cô, các chú phải biết rằng: Tiền đồ của cá nhân không thể tách rời tiền đồ của Tổ quốc, của nhân dân, của giai cấp, của cách mạng, của Đảng.

(Nói chuyện với cán bộ, đảng viên và thanh niên lao động Hải Phòng, ngày 30-5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.577)

Các cô, các chú, tất cả đảng viên phải hiểu: Nhân dân ta rất ngoan cường, rất tin vào Đảng, nhân dân ta đưa tính mệnh và tài sản gửi cho Đảng. Vì vậy, mỗi một đảng viên, mỗi một chi bộ, mỗi một cơ quan phải có trách nhiệm, phải bảo vệ chu đáo tính mệnh và tài sản của đồng bào.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ cao cấp nghiên cứu Nghị quyết Hội nghị lần thứ 12 Ban Chấp hành Trung ương Đảng, ngày 16-1-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.15, tr.17)

... các cơ quan thanh tra Nhà nước chẳng những kiểm tra chống lãng phí, tham ô mà còn phải chống bệnh quan liêu, mệnh lệnh để giúp các cơ quan Nhà nước cải tiến công tác, giữ gìn kỷ luật, thực hành dân chủ, góp phần củng cố bộ máy Nhà nước.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ thanh tra, ngày 5-3-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.503)

Các đồng chí cần phải lãnh đạo cụ thể hơn nữa. Phải đi sâu, đi sát hơn nữa, đối với mọi việc phải có biện pháp cụ thể hơn nữa. Phải tuyệt đối tránh tư tưởng chủ quan thỏa mãn, tránh tác phong quan liêu, mệnh lệnh, phải khắc phục lề lối làm việc luộm thuộm.

(Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Thanh Hóa, ngày 11-12-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.13, tr.294)

Các đồng chí lãnh đạo phải gương mẫu, phải quan tâm đến đời sống của cán bộ, của đồng bào, phải đồng cam cộng khổ.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ cao cấp nghiên cứu Nghị quyết Hội nghị lần thứ 12 Ban Chấp hành Trung ương Đảng, ngày 16-1-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.15, tr.22)

Các ủy ban kiểm tra phải góp phần xứng đáng vào công tác đó. Muốn làm được như vậy, các ủy ban và cán bộ kiểm tra phải học tập và thấm nhuần đường lối, quan điểm của Đảng, phải luôn luôn chú ý nâng cao khả năng chuyên môn,... Phải chí công vô tư, không thiên vị, không thành kiến. Như thế thì mới làm tốt được công tác kiểm tra.

(Bài nói tại Hội nghị tổng kết công tác kiểm tra của Đảng, ngày 29-7-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.14, tr.363-364)

Các viên chức triệt để thực hiện Cần, Kiệm, Liêm, Chính.

Làm việc với tinh thần chiến sĩ, với phương pháp khoa học và lễ lối dân chủ, để thực hiện chính sách của Chính phủ đến tận mọi người dân.

(Nhiệm vụ chính trong giai đoạn mới, ngày 30-4-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.59)

Cách đối với cán bộ là một điều trọng yếu trong sự tổ chức công việc. Cách đối với cán bộ có khéo, có đúng thì mới thực hiện được nguyên tắc: “Vấn đề cán bộ quyết định mọi việc”.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.324)

Cách mạng có nhiều công việc, việc nào cũng là phục vụ nhân dân, việc nào cũng là quan trọng. Có tinh thần cách mạng làm trọn nhiệm vụ thì làm gì cũng có thể trở thành anh hùng được.

(Bài nói với các anh hùng mới được tuyên dương, ngày 31-8-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.98-99)

Cách mạng cũng là một nghề.

Làm nghề gì cũng phải học, vậy làm cách mạng cũng phải học.

(Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây, ngày 10-2-1967, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.294)

... Cách mạng Việt Nam ắt phải kinh qua những bước gian nan cực khổ, những chặng đường hiểm trở quanh co. Người cách mạng phải phấn đấu dẻo dai, khó nhọc, lâu dài, và khi cần thì không sợ hy sinh cho cách mạng.

(Cách xem xét việc đời và cách tu dưỡng của người cách mạng, khoảng cuối năm 1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.280)

Cách tôi làm việc đúng giờ. Tôi khuyên anh em làm việc phải cho đúng giờ, vì thời gian quý báu lắm.

(Bài nói chuyện tại buổi lễ tốt nghiệp khóa 5 Trường huấn luyện cán bộ Việt Nam, báo Cứu quốc, ngày 15-11-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.115)

Cải cách ruộng đất là một cuộc cách mạng nông dân, một cuộc giai cấp đấu tranh ở nông thôn, rất rộng lớn, gay go và phức tạp, cho nên chuẩn bị phải thật đầy đủ, kế hoạch phải thật rõ ràng, lãnh đạo phải thật chặt chẽ, địa điểm phải định cẩn thận, thời hạn phải nắm chắc chắn, thi hành phải thật đúng đắn. Đó là những điều kiện để đi đến thành công.

(Báo cáo trước Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, khóa I, kỳ họp thứ ba, ngày 1-12-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.355)

Cái gì thái quá cũng không tốt. Bình đẳng thái quá cũng không tốt.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.300)

... cái gì lợi cho nhà máy là ích lợi cho mình, cái gì hại cho nhà máy là hại cho nhà mình. Đó là thái độ của người làm chủ, làm chủ nước nhà, làm chủ nhà máy.

(Nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy dệt Nam Định, ngày 24-4-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.534)

... cái gì trái với đạo đức cách mạng đều là chủ nghĩa cá nhân.

(Nói chuyện tại lớp chính huấn khoá II của Bộ Công an, ngày 16-5-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.222)

Cái nhìn của người cách mạng phải rộng rãi, thái độ phải khiêm tốn.

(Bài nói chuyện với đại biểu cán bộ, đảng viên tỉnh Hà Tĩnh, ngày 15-6-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.619)

Cải tạo tư tưởng không phải là khó, nếu quyết tâm là được.

(Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên, tháng 8-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.266)

Cải tạo xã hội cũ xấu xa trở thành xã hội xã hội chủ nghĩa tốt đẹp là một sự nghiệp rất nặng nề, nhưng rất vẻ vang. Muốn làm được sự nghiệp ấy, các cán bộ, đảng viên, đoàn viên cần có ý thức giác ngộ xã hội chủ nghĩa cao, một lòng một dạ phấn đấu cho chủ nghĩa xã hội.

(Bài nói tại Hội nghị toàn Đảng bộ Khu Việt Bắc, ngày 8-6-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.231)

Cán bộ cần phải biến quyết tâm của Đảng và Chính phủ thành quyết tâm của toàn thể nhân dân.

(Nói chuyện tại công trường thủy lợi Bắc - Hưng - Hải, ngày 20-9-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.530)

Cán bộ cần phải không ngừng nâng cao tinh thần trách nhiệm đối với Đảng và một lòng một dạ phục vụ nhân dân.

(Bài nói chuyện tại Đại hội Đảng bộ Hà Nội, ngày 1-2-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.28)

Cán bộ có coi đội viên như chân như tay, đội viên mới coi cán bộ như đầu như óc.

(Bài nói chuyện tại Trường chính trị trung cấp quân đội, ngày 25-10-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.219)

... cán bộ cũ phải hoan nghênh, dạy bảo, dìu dắt, yêu mến cán bộ mới. Cố nhiên cán bộ mới, vì công tác chưa lâu, kinh nghiệm còn ít, có nhiều khuyết điểm. Nhưng họ lại có những ưu điểm hơn cán bộ cũ: họ nhanh nhẹn hơn, thường giàu sáng kiến hơn.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.277)

Cán bộ của làng phải là người trong sạch, công bình, thạo việc, có thể làm gương cho dân làng; có thể hy sinh lợi ích riêng cho lợi ích chung. Trong nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, dân có quyền lựa chọn những cán bộ như thế.

(Đời sống mới, viết ngày 20-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.119-120)

Cán bộ cùng ăn, cùng ở, cùng lao động, cùng bàn bạc công việc với quần chúng, thì khó khăn gì cũng khắc phục được, kế hoạch gì cũng hoàn thành tốt.

(*Thư gửi cán bộ nông trường nhà nước, ngày 1-10-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.694*)

Cán bộ chăm chỉ làm việc chưa đủ, cần phải biết làm việc cho có phương pháp. Phải cần mà phải cẩn nữa.

(*Thiếu óc tổ chức - một khuyết điểm lớn trong các Ủy ban nhân dân, báo Cứu quốc, ngày 4-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.43*)

Cán bộ chỉ lo viết cho nhiều chỉ thị, thông tư... Nhưng không lo việc làm phải ăn khớp với lời nói, chỉ thị phải có thể thực hành. Cán bộ nhầm tưởng rằng cứ gửi nhiều thông tư, chỉ thị, là xong việc; mà không theo dõi, đôn đốc, giúp đỡ địa phương, không kiểm tra công việc thực tế.

(*Chống nạn giấy tờ, báo Nhân Dân, từ ngày 6 đến ngày 10-3-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.425*)

Cán bộ chính quyền và đoàn thể - Phải gột rửa sạch những bệnh quan liêu, mệnh lệnh, hình thức. Phải luôn luôn đi sát với dân chúng. Phải thực hành Cần Kiệm Liêm Chính.

(*Tình hình thế giới từ hạ tuần tháng 9 đến thượng tuần tháng 11 năm 1950, ngày 15-11-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.484*)

... Cán bộ chính quyền và đoàn thể ta phải tẩy cho sạch bệnh quan liêu, mệnh lệnh, nếu không thì sẽ bị dân tẩy.

(*Công trái, báo Cứu quốc, ngày 11-7-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.112*)

Cán bộ chính trị phải biết kỹ thuật, cán bộ kỹ thuật phải biết chính trị. Chính trị và kỹ thuật phải kết hợp với nhau, không thể tách rời nhau được.

(*Nói chuyện tại Hội nghị tổng kết công tác thủy lợi toàn miền Bắc, ngày 10-1-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.14*)

Cán bộ của Đảng phải hiểu biết lý luận cách mạng, và lý luận cùng thực hành phải luôn luôn đi đôi với nhau.

(*Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.289*)

Cán bộ Đảng, cán bộ chính quyền không phải làm quan cách mạng, ăn trên ngồi trốc. Cán bộ Đảng cũng như cán bộ chính quyền, ngay cả Bác là cán bộ cao nhất đều là dày tớ của nhân dân, phải hết lòng hết sức phục vụ nhân dân, phải cần, kiệm, liêm, chính.

(*Bài nói chuyện nhân dịp về thăm khu mỏ, ngày 4-10-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.113*)

... cán bộ Đảng và chính quyền từ trên xuống dưới, đều phải hết sức quan tâm đến đời sống của nhân dân. Dân đủ ăn đủ mặc thì những chính sách của Đảng và Chính phủ đưa ra sẽ dễ dàng thực hiện.

(*Bài nói chuyện tại Hội nghị sản xuất cứu đói, ngày 13-6-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.518*)

- Cán bộ đoàn kết, mọi việc đều làm được.
- Cán bộ phải được dân yêu, dân tin, dân phục.
- Cán bộ phải đi sát dân, học dân.

(*Nói chuyện tại Hội nghị toàn quốc lần thứ nhất về công tác huấn luyện và học tập, ngày 6-5-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.362*)

“Cán bộ được dân tin, dân phục, dân yêu, thì việc gì cũng thành công”. Kinh nghiệm đã tỏ rằng đó là chân lý 100 phần 100.

(Thất bại và thành công, báo *Sự thật*, ngày 19-8-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.177)

Cán bộ già là vốn quý của Đảng, họ có kinh nghiệm về mặt lãnh đạo, được rèn luyện, thử thách nhiều trong thực tế đấu tranh. Nhưng cũng có một số cán bộ già đến một thời kỳ nào đấy là dừng lại, không tiến lên được, hay bám lấy cái cũ, không nhạy cảm với cái mới. Còn cán bộ trẻ tuy chưa có một số ưu điểm như cán bộ già, nhưng họ lại hăng hái, nhạy cảm với cái mới, chịu khó học tập, cho nên tiến bộ rất nhanh.

(Bài nói tại lớp bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo cấp huyện, ngày 18-1-1967, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.278)

Cán bộ kinh tế tài chính phụ trách nhiều tiền của, mà chưa hoàn toàn thông thạo việc quản lý tiền của ấy. Cho nên chúng ta cần phải ra sức học tập quản lý tài sản quốc gia mà ngành mình phụ trách. Đồng thời phải trau dồi đạo đức cách mệnh: *chí công vô tư, cần kiệm liêm chính*. Một lòng một dạ phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân, phụng sự kháng chiến. Dùng cách thật thà tự phê bình và phê bình, để tẩy trừ những thói tham ô lãng phí và bệnh quan liêu, để cùng nhau tiến bộ.

(Thư gửi Hội nghị cán bộ tài chính, ngày 20-2-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.322)

Cán bộ khu về tỉnh, cán bộ tỉnh về huyện, cán bộ huyện về làng, thì khệnh khạng như “ông quan”. Lúc khai hội thì trăm ngàn lần như một: “Tình hình thế giới, tình hình Đông Dương, thảo luận, phê bình, giải tán”.

“Ông cán” làm cho một “tua” hai, ba giờ đồng hồ. Nói gì đâu đâu. Còn công việc thiết thực trong khu, trong tỉnh, trong huyện, trong xã đó, thì *không động đến*. Lúc “ông cán” nói, người ngáp, kẻ ngủ gục, mọi người mong ông thôi đi, để về nhà cho mau. Có ai hiểu gì đâu mà thảo luận!

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.287)

Cán bộ là cái dây chuyền của bộ máy. Nếu dây chuyền không tốt, không chạy thì động cơ dù tốt, dù chạy toàn bộ máy cũng tê liệt.

(Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa, ngày 20-2-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.68)

... cán bộ là cái gốc của mọi công việc.

Vì vậy, huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.309)

Cán bộ là những người đem chính sách của Chính phủ, của Đoàn thể thi hành trong nhân dân, nếu cán bộ dở thì chính sách hay cũng không thể thực hiện được.

(Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa, ngày 20-2-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.68)

Cán bộ lãnh đạo cần phải làm gương mẫu thực hiện dân chủ phê bình và tự phê bình. Các cán bộ bất kỳ cấp nào cao hay thấp có *quyền* và có *nghĩa vụ* đòi hỏi thực hiện *dân chủ*.

(*Bài nói tại buổi bế mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính các cơ quan trung ương, ngày 9-6-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.143*)

Cán bộ lãnh đạo phải nắm vững chính sách của Đảng và Chính phủ, phải đi đúng đường lối quần chúng, phải biến quyết tâm của Đảng và Chính phủ thành quyết tâm của toàn dân.

(*Bài nói tại Đại hội sản xuất Đông - Xuân tỉnh Thái Bình, ngày 26-10-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.555*)

... cán bộ mà lên mặt quan cách mạng thì mọi việc đều lủng củng. Cán bộ mà biết làm cho *dân tin, dân phục, dân yêu, thì việc gì cũng mỹ mãn*.

(*Cán bộ tốt và cán bộ xoàng, báo Sự thật, từ ngày 1 đến ngày 15-6-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.167*)

Cán bộ muốn cho xứng đáng, phải làm được việc.

Muốn làm được việc, thì phải được *dân tin, dân phục, dân yêu*.

Muốn được *dân tin, dân phục, dân yêu*, cán bộ phải tự mình làm đúng đời sống mới. Nghĩa là phải *siêng năng, tiết kiệm, trong sạch, chính đáng*.

Nếu không thực hành bốn điều đó, mà muốn được lòng dân, thì cũng như bắc giầy leo trời.

(*Cán bộ và đời sống mới, báo Sự thật, ngày 2-9-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.240*)

Cán bộ nào không dám công khai thừa nhận khuyết điểm của mình, e sợ lời phê bình của đồng sự và của nhân dân, không có can đảm sửa chữa khuyết điểm thì những người đó không xứng đáng là cán bộ.

(*Thuốc đắng dã tật nói thật mất lòng, báo Sự thật, ngày 15-4-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.53*)

Cán bộ nào mà tham ô, hủ hoá là có tội to với Đảng và Chính phủ, có tội to với nhân dân và có tội to cả với anh chị em cán bộ khác.

(*Bài nói chuyện tại Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất Bắc - Bắc, ngày 17-12-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.210*)

Cán bộ nói chung và nói riêng cán bộ trong Đảng, trong Đoàn, phải khiêm tốn đối với mọi người.

(*Nói chuyện với cán bộ, đảng viên và thanh niên lao động Hải Phòng, ngày 30-5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.584*)

Cán bộ phải đến, trình độ thường cao hơn, kinh nghiệm nhiều hơn. Nhưng cán bộ địa phương lại biết rõ nhân dân, quen thuộc công việc hơn. Hai hạng cán bộ phải giúp đỡ nhau, bồi đắp nhau, thì công việc mới chạy.

(*Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.276*)

Cán bộ phải cố gắng học tập văn hóa, chính trị, nghiệp vụ. Kinh tế của ta ngày càng phát triển, hàng ngũ công nhân ngày càng thêm đông. Muốn làm tròn nhiệm vụ của mình thì cán bộ phải luôn luôn cố gắng học tập, cố gắng vươn lên để không ngừng tiến bộ.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ công đoàn cơ sở toàn miền Bắc, ngày 13-8-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.434)

Cán bộ phải dựa vào quần chúng để giải quyết khó khăn, 10 người làm không được thì 100 người góp 100 ý kiến lại nhất định sẽ làm được.

(Bài nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy cơ khí Hà Nội, ngày 2-2-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.460)

Cán bộ phải đi sát sản xuất, đi sát quần chúng và phải dân chủ với dân.

(Nói chuyện với Đoàn cán bộ Tỉnh ủy Thanh Hóa, ngày 30-12-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.526)

Cán bộ phải đoàn kết chặt chẽ với nhau, phải gần gũi nhân dân, ra sức phục vụ nhân dân, chăm lo đến đời sống của nhân dân; hết sức chống quan liêu, tham ô, lãng phí.

(Thư gửi đồng bào Khu tự trị Thái - Mèo nhân dịp kỷ niệm một năm thành lập Khu tự trị, ngày 7-5-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.327)

Cán bộ phải đoàn kết nhất trí, giữ vững đạo đức cần, kiệm, liêm, chính; kiên quyết chống quan liêu, tham ô, lãng phí; hết lòng hết dạ phục vụ nhân dân; chấp hành

ng nghiêm chỉnh chính sách của Chính phủ và pháp luật của Nhà nước.

(Lời kêu gọi nhân dịp kỷ niệm Quốc khánh nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, ngày 2-9-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.424)

Cán bộ phải gương mẫu, chí công vô tư, cần kiệm liêm chính, hết lòng vì dân, thực hành dân chủ, làm trọn công việc, tham gia lao động, luôn luôn rèn luyện lập trường, tư tưởng và đạo đức cách mạng, đi sâu vào nghiệp vụ, kĩ thuật.

(Thư gửi Đại hội hợp tác xã và đội sản xuất nông nghiệp tiên tiến vùng đồng bằng miền Bắc, ngày 13-1-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.234)

Cán bộ phải hết lòng hết sức chăm lo đến đời sống của nhân dân, phải đi đúng đường lối quần chúng, làm đúng chính sách của Chính phủ; và phải thực hiện cần, kiệm, liêm, chính.

(Thư gửi quân và dân Tây Bắc, báo Nhân Dân, từ ngày 21 đến ngày 25-11-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.336)

Cán bộ phải tìm hiểu quần chúng, phải học hỏi quần chúng để lãnh đạo quần chúng. Cán bộ phải kiên nhẫn, quyết tâm, phải chí công vô tư. Nếu tự tư tự lợi, lập trường không vững, tư tưởng không thông, thì tài giỏi gì cũng vô dụng, vì quần chúng rất thông minh. Ai ra sức phục vụ, ai tự tư tự lợi, họ biết ngay, không giấu được họ.

(Bài nói tại Hội nghị nông vận và dân vận toàn quốc, ngày 5-2-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.48)

Cán bộ quân, dân, chính, đảng phải đoàn kết chặt chẽ; phải luôn luôn gần gũi nhân dân, ra sức phục vụ

nhân dân, phải cần, kiệm, liêm, chính, kiên quyết chống quan liêu mệnh lệnh, tham ô lãng phí.

(*Thư gửi đồng bào Khu tự trị Việt Bắc*, ngày 10-8-1956, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.406)

Cán bộ quyết định mọi việc. Công việc thành hay là bại một phần lớn là do nơi tư tưởng đạo đức, thái độ và lề lối làm việc của các đồng chí.

(*Bài nói tại lớp chính huấn đầu tiên của Trung ương*, ngày 11-5-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.415)

Cán bộ ta cần hiểu thấu và nhớ kỹ rằng: Tổ đổi công phải theo nguyên tắc *tự giác, tự nguyện*. Lãnh đạo tổ đổi công cần phải *dân chủ*.

(*Cần ra sức củng cố các tổ đổi công*, báo *Nhân Dân*, ngày 10-7-1956, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.361)

Cán bộ ta nói chung là tốt. Nhưng vẫn còn một số ít chưa giũ gột hết chủ nghĩa cá nhân, chưa rửa sạch hết thói xấu tham ô lãng phí, chưa đi đúng đường lối quần chúng...

Vì vậy, đẩy mạnh giáo dục chủ nghĩa xã hội và đấu tranh chống tư tưởng tư hữu là việc rất cấp bách và rất quan trọng.

(*Cần đẩy mạnh giáo dục chủ nghĩa xã hội khắp nông thôn*, báo *Nhân Dân*, ngày 20-10-1960, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.12, tr.702-703)

Cán bộ ta nhiều người “cúc cung tận tụy”, hết sức trung thành với nhiệm vụ, với Chính phủ, với quốc dân. Nhưng cũng có người hủ hoá, lên mặt làm quan cách

mạng, hoặc là độc hành độc đoán, hoặc là dĩ công dinh tư. Thậm chí dùng pháp công để báo thù tư, làm cho dân oán đến Chính phủ và Đoàn thể.

(*Thư gửi các đồng chí tỉnh nhà*, ngày 17-9-1945, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.20)

Cán bộ tốt là làm đúng nghĩa vụ của đảng viên.

(*Bài nói chuyện về bản Tổng cương và Điều lệ của Đảng*, ngày 10-5-1950, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.375)

Cán bộ từ trên xuống dưới, từ Bác đến cán bộ xã đều là đầy tớ của nhân dân, không phải là vua, là quan như ngày trước mà đè đầu cưỡi cổ nhân dân. Tức là cán bộ phải chăm lo đời sống của nhân dân,...

(*Nói chuyện với nhân dân, bộ đội, cán bộ tại Yên Châu (Sơn La)*, ngày 8-5-1959, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.12, tr.211)

Cán bộ thi đua thực hành liêm khiết, thì sẽ gây nên tính liêm khiết trong nhân dân.

(*Cần kiệm liêm chính*, viết khoảng tháng 6-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.127)

Cán bộ trong khi học tập nghiên cứu như nghiên cứu về xã hội, con người và sự vật thì phải xem xét toàn diện, xem quá khứ, nhất là xem hiện tại để hiểu biết và suy đoán tương lai. Có thể mới nhận định tình hình, mới nhận xét sự việc xảy ra được đúng đắn.

(*Nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị Trường đại học Nhân dân*, ngày 10-1-1959, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.12, tr.15)

Cán bộ và bộ đội nhất định phải đi sát với nhân dân vì lực lượng của nhân dân là vô cùng mạnh mẽ.

(*Thư gửi đồng bào và bộ đội (Vệ quốc quân và dân quân du kích) tá ngạn Liên khu III, ngày 10-11-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.230*)

Cán bộ và công nhân ta cần phải tranh thủ học tập kinh nghiệm các nước anh em và các đồng chí chuyên gia. Phải chăm lo học tập văn hoá, học tập kỹ thuật, nghiệp vụ, trau dồi nghề nghiệp cho thành thạo.

(*Bài nói tại Hội nghị tổng kết công tác của Bộ Công nghiệp, ngày 22-1-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.447*)

Cán bộ và chiến sĩ phải nhã nhặn đối với dân, gần gũi và giúp đỡ dân, thi hành đúng chính sách của Chính phủ và giữ vững nền nếp liêm khiết, giản dị.

(*Thư gửi đồng bào, chiến sĩ và cán bộ vùng mới giải phóng ở đồng bằng Bắc Bộ, ngày 3-7-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.533*)

Cán bộ và đảng viên càng phải nâng cao tinh thần phụ trách trước Đảng và trước quần chúng, hết lòng hết sức phục vụ nhân dân. Phải yêu kính nhân dân. Phải thật sự tôn trọng quyền làm chủ của nhân dân. Tuyệt đối không được lên mặt “quan cách mạng” ra lệnh ra oai. Phải nắm vững quan điểm giai cấp, đi đúng đường lối quần chúng, thành tâm học hỏi quần chúng, kiên quyết dựa vào quần chúng, giáo dục và phát động quần chúng tiến hành mọi chủ trương, chính sách của Đảng và của Nhà nước. Phải thật thà, ngay thẳng; không được giấu dốt, giấu khuyết điểm, sai lầm. Phải khiêm tốn, gần gũi

quần chúng, không được kiêu ngạo; phải thực sự cầu thị, không được chủ quan. Phải luôn luôn chăm lo đến đời sống của quần chúng. Phải “chí công vô tư” và có tinh thần “lo trước thiên hạ, vui sau thiên hạ”. Đó là đạo đức của người cộng sản.

(*Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội, nói giữa tháng 3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.67*)

Cán bộ và đảng viên càng phải nâng cao tinh thần phụ trách, nêu gương “cần kiệm liêm chính”, không xâm phạm một đồng xu, hạt thóc của Nhà nước, của nhân dân; phải chống bệnh quan liêu, mệnh lệnh là nguồn gốc sinh ra tham ô, lãng phí.

(*Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội, nói giữa tháng 3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.70*)

Cán bộ và đảng viên ta nói chung đều có phẩm chất cách mạng tốt đẹp. Nhưng chúng ta còn nhiều khuyết điểm như: bệnh chủ quan, chủ nghĩa giáo điều và chủ nghĩa kinh nghiệm, tác phong quan liêu, chủ nghĩa cá nhân...

(*Diễn văn khai mạc Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam, ngày 5-9-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.676*)

Cán bộ và đảng viên ta, vì bận việc hành chính hoặc quân sự, mà xao nhãng việc học tập. Đó là một khuyết điểm rất to.

(*Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.271*)

Cán bộ xung trước,
Làng nước theo sau,
Việc khó đến đâu,
Cũng làm được hết.

(Đáng khen, báo Nhân Dân, ngày 17-1-1967,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.271)

... cán bộ, cơ quan và đoàn thể cần thật sự xem trọng ý kiến của quần chúng nhân dân.

(Phải xem trọng ý kiến của quần chúng, báo Nhân Dân, ngày 21-8-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.415)

... càng có thành tích, thì càng phải cố gắng, càng phải khiêm tốn. Tuyệt đối chống tự mãn, tự túc.

(Lời chào mừng Đại hội anh hùng và chiến sĩ thi đua toàn quốc lần thứ II, ngày 7-7-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.497)

Càng có công lao, càng phải khiêm tốn. Chớ vì có ít nhiều công lao mà sinh bệnh công thần, kèn cựa, địa vị. Phải nhớ rằng: Mọi thành công là do sức phấn đấu, hy sinh của toàn Đảng, toàn dân, không phải của một cá nhân anh hùng nào. Đối với Đảng, đối với nhân dân, chúng ta có một nghĩa vụ vẻ vang là: Suốt đời làm người con trung thành của Đảng, người đầy tớ tận tụy của nhân dân.

(Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội, nói tháng 3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.67-68)

Cần là luôn luôn cố gắng, luôn luôn chăm chỉ, cả năm cả đời. Nhưng không làm quá trớn. Phải biết nuôi

dưỡng tinh thần và lực lượng của mình, để làm việc cho lâu dài.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.120)

Cần và kiệm phải đi đôi với nhau.

(Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Bắc Giang, ngày 6-4-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.104)

CẦN, KIÊM, LIÊM, là gốc rễ của CHÍNH. Nhưng một cây cần có gốc rễ, lại cần có ngành, lá, hoa, quả mới là hoàn toàn. Một người phải Cần, Kiệm, Liêm, nhưng còn phải CHÍNH mới là người hoàn toàn.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.129)

CẦN với KIÊM, phải đi đôi với nhau, như hai chân của con người.

CẦN mà không KIÊM, “thì làm chùng nào xào chùng ấy”. Cũng như một cái thùng không có đáy; nước đổ vào chùng nào chảy ra hết chùng ấy, không lại hoàn không.

KIÊM mà không CẦN, thì không tăng thêm, không phát triển được. Mà vật gì đã không tiến tức phải thoái. Cũng như cái thùng chỉ đựng một ít nước, không tiếp tục đổ thêm vào, lâu ngày chắc nước đó sẽ hao bớt dần, cho đến khi khô kiệt.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.122)

... cấp xã là gần gũi nhân dân nhất, là nền tảng của hành chính. Cấp xã làm được việc thì mọi công việc đều xong xuôi.

(Thư gửi Ủy ban nhân dân tỉnh và huyện ba tỉnh Bắc Ninh, Bắc Giang, Lạng Sơn, ngày 9-2-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.460)

Cất nhắc cán bộ, không nên làm như “giã gạo”. Nghĩa là trước khi cất nhắc không xem xét kỹ. Khi cất nhắc rồi không giúp đỡ họ. Khi họ sai lầm thì đẩy xuống, chờ lúc họ làm khá, lại cất nhắc lên. Một cán bộ bị nhắc lên thả xuống ba lần như thế là hỏng cả đời.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.322)

... cất nhắc cán bộ, phải vì công tác, tài năng, vì cố gắng cho đồng chí khác thêm hăng hái. Như thế, công việc nhất định chạy.

Nếu vì lòng yêu ghét, vì thân thích, vì nể nang, nhất định không ai phục, mà gây nên mối lôi thôi trong Đảng. Như thế là có tội với Đảng, có tội với đồng bào.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.321)

Chế độ độc tài của Mỹ - Diệm ở miền Nam chỉ lo cho lợi ích của một nhóm đế quốc, phong kiến và tư sản mại bản. Thế là ÁC.

(Bài nói chuyện tại Lớp nghiên cứu chính trị khóa 2 Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 8-12-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.454)

Chính huấn nghĩa là huấn luyện cán bộ và nhân dân nhằm chỉnh đốn lại tư tưởng và tác phong, để sửa chữa những nhược điểm và khuyết điểm, phát triển những ưu điểm, làm cho mọi người, mọi việc đều tiến bộ hơn nữa.

(Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Bắc Giang, ngày 6-4-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.103)

Chính nghĩa là không tà, nghĩa là thẳng thắn, đứng đắn. Điều gì không đứng đắn, thẳng thắn, tức là tà.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.129)

Chính sách đúng là nguồn gốc của thắng lợi.

Song từ nguồn gốc đi đến thắng lợi thực sự, còn phải tổ chức, phải đấu tranh.

(Một việc mà các cơ quan lãnh đạo cần thực hành ngay, báo Sự thật, ngày 30-11-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.636)

Chính tâm tu thân tức là cải tạo. Cải tạo cũng phải trường kỳ gian khổ, vì đó là một cuộc cách mạng trong bản thân của mỗi người.

(Bài nói tại buổi lễ bế mạc lớp chính huấn cán bộ trí thức, ngày 26-9-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.300)

... chính trị là đức, chuyên môn là tài. Có tài mà không có đức là hỏng. (...) Đức phải có trước tài.

(Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên, tháng 8-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.269)

Cho nên bom đạn của địch không nguy hiểm bằng “đạn bọc đường” vì nó làm hại mình mà mình không trông thấy.

(Bài nói chuyện với bộ đội, công an và cán bộ trước khi vào tiếp quản Thủ đô, ngày 5-9-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.46-47)

Chọn người và thay người cũng là một vấn đề quan trọng trong việc lãnh đạo.

Những người mắc phải bệnh quan liêu, bệnh bàn giấy, không làm được việc, phải thải đi. Ngoài ra còn có hai hạng người, cũng phải chú ý:

Một là có những người cậy mình là “công thần cách mạng”, rồi đâm ra ngang tàng, không giữ gìn kỷ luật, không thi hành nghị quyết của Đảng và của Chính phủ. Thế là họ kiêu ngạo, họ phá kỷ luật của Đảng, của Chính phủ.

Cần phải mời các ông đó xuống công tác hạ tầng, khép họ vào kỷ luật, để chữa tính kiêu ngạo, thói quan liêu cho họ và để giữ vững kỷ luật của Đảng và của Chính phủ.

Hai là hạng người nói suông. Hạng người này tuy là thật thà, trung thành, nhưng không có năng lực làm việc, chỉ biết nói suông.

(Sửa đổi lỗi làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.326)

Chọn người và thay người cũng là một vấn đề quan trọng trong việc lãnh đạo.

Những người mắc phải bệnh quan liêu, bệnh bàn giấy, không làm được việc, phải thải đi. Ngoài ra còn có hai hạng người, cũng phải chú ý:

Một là có những người cậy mình là “công thần cách mạng”, rồi đâm ra ngang tàng, không giữ gìn kỷ luật, không thi hành nghị quyết của Đảng và của Chính phủ. Thế là họ kiêu ngạo, họ phá kỷ luật của Đảng, của Chính phủ.

Cần phải mời các ông đó xuống công tác hạ tầng, khép họ vào kỷ luật, để chữa tính kiêu ngạo, thói quan liêu cho họ và để giữ vững kỷ luật của Đảng và của Chính phủ.

Hai là hạng người nói suông. Hạng người này tuy là thật thà, trung thành, nhưng không có năng lực làm việc, chỉ biết nói suông.

(Sửa đổi lỗi làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.326)

Chống tham ô, lãng phí, quan liêu là cách mạng...

Chống tham ô, lãng phí, quan liêu là dân chủ...

(Thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, chống bệnh quan liêu, nói tháng 3-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.361-362)

Chớ nên cái gì tốt thì dành cho mình, xấu để cho người khác.

(Bài nói tại Hội nghị rút kinh nghiệm công tác quản lý hợp tác xã nông nghiệp toàn miền Bắc, báo Nhân Dân, ngày 2-11-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.316)

Chớ nhìn hót người trên. Chớ xem khinh người dưới.

Thái độ phải chân thành, khiêm tốn, phải thật thà đoàn kết. Phải học người và giúp người tiến tới.

Phải thực hành chữ Bác - Ái.

(*Cần kiệm liêm chính*, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.130-131)

Chớ tự kiêu, tự đại. Tự kiêu, tự đại là khờ dại. Vì mình hay, còn nhiều người hay hơn mình. Mình giỏi, còn nhiều người giỏi hơn mình.

(*Cần kiệm liêm chính*, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.129-130)

Chớ vì có ít nhiều công lao mà sinh bệnh công thân, kèn cựa, địa vị.

(*Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội*, tháng 3-1961,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.67)

Chủ nghĩa cá nhân, đặt lợi ích riêng của mình, của gia đình mình lên trên, lên trước lợi ích chung của dân tộc. Đó là bệnh chính, bệnh mẹ, do đó mà sinh ra nhiều chứng bệnh khác, như:

Tự tư tự lợi, sợ khó sợ khổ;

Không yên tâm công tác. Ham địa vị danh tiếng;

Lãng phí, tham ô. Quan liêu, mệnh lệnh, v.v...

(*Thư gửi các lớp chính huấn cơ quan*, tháng 6-1953,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.156)

Chủ nghĩa cá nhân đẻ ra trăm thứ bệnh nguy hiểm: quan liêu, mệnh lệnh, bè phái, chủ quan, tham ô, lãng phí... Nó trói buộc, nó bịt mắt những nạn nhân của nó, những người này bất kỳ việc gì cũng xuất phát từ lòng tham muốn danh lợi, địa vị cho cá nhân mình, chứ không nghĩ đến lợi ích của giai cấp, của nhân dân.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.611)

Chủ nghĩa cá nhân là một kẻ địch hung ác của chủ nghĩa xã hội. Người cách mạng phải tiêu diệt nó.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.611)

Chủ nghĩa cá nhân là kẻ thù nguy hiểm mà mỗi người chúng ta phải luôn luôn tỉnh táo đề phòng và kiên quyết tiêu diệt.

(*Bài nói tại Hội nghị bồi dưỡng chính huấn do Trung ương triệu tập*, ngày 22-1-1965, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.14, tr.469)

Chủ nghĩa cá nhân là một thứ rất gian xảo, xảo uyệt; nó khéo dỗ dành người ta đi xuống dốc. Mà ai cũng biết rằng xuống dốc thì dễ hơn lên dốc.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.602)

Chủ nghĩa cá nhân là một trở ngại lớn cho việc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Cho nên *thắng lợi của chủ nghĩa xã hội không thể tách rời thắng lợi của cuộc đấu tranh trừ bỏ chủ nghĩa cá nhân*.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.609)

Chủ nghĩa cá nhân là như một thứ vi trùng rất độc, do nó mà sinh ra các thứ bệnh rất nguy hiểm, thí dụ những bệnh sau đây:

- a) Bệnh tham lam...
- b) Bệnh lười biếng...
- c) Bệnh kiêu ngạo...
- d) Bệnh hiếu danh...
- đ) Thiếu kỷ luật...
- e) Óc hẹp hòi...
- g) Óc địa phương...
- h) Óc lãnh tụ...

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.295-296)

... Chủ nghĩa cá nhân là trái ngược với chủ nghĩa tập thể và chủ nghĩa tập thể, chủ nghĩa xã hội nhất định thắng, chủ nghĩa cá nhân nhất định phải tiêu diệt.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.600)

Chủ nghĩa cá nhân là việc gì cũng chỉ lo cho lợi ích riêng của mình, không quan tâm đến lợi ích chung của tập thể. “Miễn là mình béo, mặc thiên hạ gầy”. Nó là mẹ đẻ ra tất cả mọi tính hư nết xấu như: Lười biếng, suy bì, kiêu căng, kèn cựa, nhút nhát, lãng phí, tham ô, v.v...

(Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam, ngày 24-3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.90)

Chủ nghĩa cá nhân, lợi mình hại người, tự do vô tổ chức, vô kỷ luật và những tính xấu khác là kẻ địch nguy hiểm của chủ nghĩa xã hội.

(Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội, tháng 3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.66)

Chủ nghĩa cá nhân trái ngược với đạo đức cách mạng, nếu nó còn lại trong mình, dù là ít thôi, thì nó sẽ chờ dịp để phát triển, để che lấp đạo đức cách mạng, để ngăn trở ta một lòng một dạ đấu tranh cho sự nghiệp cách mạng.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.602)

Chúng ta chống bệnh chủ quan, chống bệnh hẹp hòi, đồng thời cũng phải chống thói ba hoa. Vì thói này cũng hại như hai bệnh kia. Vì ba thứ đó thường đi với nhau.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.339)

Chúng ta không sợ sai lầm, nhưng đã nhận biết sai lầm thì phải ra sức sửa chữa. Vậy nên, ai không phạm những lầm lỗi trên này, thì nên chú ý tránh đi, và gắng sức cho thêm tiến bộ. Ai đã phạm những lầm lỗi trên này, thì phải hết sức sửa chữa; nếu không tự sửa chữa thì Chính phủ sẽ không khoan dung.

(Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng, báo Cứu quốc, ngày 17-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.66)

Chúng ta phải nhận rõ: bất kì việc to việc nhỏ, *hề thêm điều lợi, trừ điều hại cho quần chúng, giúp quần chúng giải quyết vấn đề khó khăn, tăng kết quả của việc làm, tăng sức sản xuất của xã hội, đánh đổ sức áp bức của quân thù, đó đều là sáng kiến.*

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.284)

... chúng ta phải phát động tư tưởng của quần chúng làm cho quần chúng khinh ghét tệ tham ô, lãng phí, quan liêu; biến hàng ức, hàng triệu con mắt, lỗ tai cảnh giác của quần chúng thành những ngọn đèn pha soi sáng khắp mọi nơi, không để cho tệ tham ô, lãng phí, quan liêu còn chỗ ẩn nấp.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước, ngày 24-7-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.419)

Chúng ta phải ra sức chống chiến tranh gián điệp của địch, bằng cách giáo dục cho mọi người luôn luôn cảnh giác, thực hiện triệt để khẩu hiệu “ba không”.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ cao cấp nghiên cứu nghị quyết Hội nghị lần thứ 12 Ban Chấp hành Trung ương Đảng, ngày 16-1-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.22)

Chúng ta phải tuyệt đối chống bệnh kiêu ngạo, *phải luôn luôn khiêm tốn.* Mọi công tác phải dựa hẳn vào quần chúng, hoan nghênh quần chúng đôn đốc và kiểm tra.

(Chớ kiêu ngạo, phải khiêm tốn, báo Nhân Dân, từ ngày 13 đến 15-6-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.507)

Chúng ta, tất cả đảng viên, đoàn viên, tất cả cán bộ trong Đảng và ngoài Đảng cần phải quyết tâm suốt đời phục vụ Đảng, phục vụ nhân dân. Đó là phẩm chất cao quý của người cách mạng, đó là đạo đức cách mạng, đó là tính Đảng, tính giai cấp, nó bảo đảm cho sự thắng lợi của Đảng, của giai cấp, của nhân dân.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.611)

Có anh em chưa yên tâm công tác cho là làm việc này không vẻ vang, muốn xin đổi việc khác. Ví như một cái cây trồng chỗ này một thời gian, lại nhổ đi trồng chỗ khác thì cây không thể mọc tốt được. Cán bộ cũng vậy, đứng núi này trông núi nọ thì làm việc gì cũng không đạt được kết quả... Không phải làm chức này, chức nọ mới là vẻ vang...

(Nói chuyện tại Đại hội chiến sĩ thi đua ngành thương nghiệp lần thứ nhất, tạp chí Sinh hoạt thương nghiệp, số đặc biệt, năm 1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.334)

Có cán bộ tốt, việc gì cũng xong

Muôn việc thành công hoặc thất bại, đều do cán bộ tốt hoặc kém.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.280)

Có câu “*tiên thiên hạ ưu, hậu thiên hạ lạc*”, nghĩa là lo trước dân, vui sau dân. Trong lúc khó khăn của dân tộc, khí tiết của người cán bộ là không sợ gì hết, không

sợ kẻ địch, không sợ khó khăn gian khổ. Cái gì khó khăn cực khổ, cán bộ phải xung phong làm trước.

(*Bài nói chuyện ở lớp chính huấn cán bộ trí thức*, ngày 7-8-1953

Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.201)

Có cần mới kiệm. Có cần, kiệm mới liêm. Có cần, kiệm, liêm mới chính.

(*Cán bộ và đời sống mới*, báo *Sự thật*, ngày 2-9-1947,

Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.241)

... có đạo đức cách mạng thì khi gặp khó khăn, gian khổ, thất bại, cũng không sợ sệt, rụt rè, lùi bước. Vì lợi ích chung của Đảng, của cách mạng, của giai cấp, của dân tộc và của loài người mà không ngần ngại hy sinh tất cả lợi ích riêng của cá nhân mình. Khi cần, thì sẵn sàng hy sinh cả tính mạng của mình cũng không tiếc. Đó là biểu hiện rất rõ rệt, rất cao quý của đạo đức cách mạng.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,

Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.602)

... có đạo đức cách mạng thì khi gặp thuận lợi và thành công cũng vẫn giữ vững tinh thần gian khổ, chất phác, khiêm tốn, “lo trước thiên hạ, vui sau thiên hạ”; lo hoàn thành nhiệm vụ cho tốt chứ không kèn cựa về mặt hưởng thụ; không công thân, không quan liêu, không kiêu ngạo, không hủ hóa. Đó cũng là biểu hiện của đạo đức cách mạng.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,

Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.603)

... có hai con đường ở thế giới, ở trong nước và ở trong mình.

Theo con đường ác thì dễ dàng, nhưng lăn xuống hố.

Theo con đường thiện thì khó nhọc, nhưng vẻ vang.

(*Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2*, tháng 3-1953, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.8, tr.101)

Có học tập lý luận Mác - Lênin mới củng cố được đạo đức cách mạng, giữ vững lập trường, nâng cao sự hiểu biết và trình độ chính trị, mới làm được tốt công tác Đảng giao phó cho mình.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,

Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.611)

Có kiểm tra mới huy động được tinh thần tích cực và lực lượng to tát của nhân dân, mới biết rõ năng lực và khuyết điểm của cán bộ, mới sửa chữa và giúp đỡ kịp thời.

(*Một việc mà các cơ quan lãnh đạo cần thực hành ngay*, báo *Sự thật*,

ngày 30-11-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.636)

Có người cho đạo đức cũ và đạo đức mới không có gì khác nhau. Nói như vậy là lầm to. Đạo đức cũ và đạo đức mới khác nhau nhiều.

Đạo đức cũ như người đầu ngược xuống đất chân chống lên trời. Đạo đức mới như người hai chân đứng vững được dưới đất, đầu ngẩng lên trời.

(*Bài nói chuyện tại Trường chính trị trung cấp quân đội*, ngày 25-10-1951, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.220)

Có người lại nói tham ô mới có tội, còn lãng phí thì không có tội. Thực ra việc khác nhau nhưng kết quả vẫn hao tổn của công, của Chính phủ, của nhân dân. Tham ô có hại; nhưng lãng phí có khi còn hại nhiều hơn: Nó tai hại hơn tham ô vì lãng phí rất phổ biến: lãng phí của cải, thì giờ, lực lượng của nhân dân, của Chính phủ.

(Bài nói tại buổi phát động phong trào sản xuất và tiết kiệm, ngày 17-3-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.345)

Có nhiều thứ khinh thường tài sản chung, thí dụ:

- Những cơ quan tổ chức kênh càng không hợp lý, việc ít người nhiều, tốn kém cho công quỹ một cách vô ích. Hoặc ham chuộng hình thức, trưng diện cho sang, phô trương, lãng phí.

- Những ngành làm việc luộm thuộm, bừa bãi, để hư hỏng nguyên liệu và dụng cụ. Hoặc không khéo kinh doanh, quản lý, kế hoạch không chín chắn, sổ sách không phân minh, hại đến sản xuất; hàng hóa bị ứ đọng, hư hỏng.

- Những người buôn lậu, trốn thuế, tổn hại cho công quỹ của Chính phủ và cho những bà con buôn bán thật thà.

- Những cán bộ không cảnh giác, để bọn bất lương trộm cắp của công, v.v...

Để chống những tai hại ấy, thì cần phải giáo dục cho mọi người thấm nhuần: tôn trọng và bảo vệ của công là nhiệm vụ thiêng liêng của mỗi một công dân.

(Bảo vệ tài sản công cộng, báo Nhân Dân, ngày 5-2-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.297)

Có những cán bộ, những đảng viên cũ, làm được việc, có kinh nghiệm. Cố nhiên, những anh em đó rất quý báu cho Đảng. Nhưng họ lại mắc phải cái bệnh *khinh lý luận*. Họ quên rằng: nếu họ đã có kinh nghiệm mà lại biết thêm lý luận thì công việc tốt hơn nhiều. Họ quên rằng: kinh nghiệm của họ tuy tốt, nhưng cũng chẳng qua là từng bộ phận mà thôi, chỉ thiên về một mặt mà thôi.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.274)

Có những đồng chí còn giữ óc địa vị, cố tranh cho được Ủy viên này Chủ tịch kia. Có những đồng chí lo ăn ngon mặc đẹp, lo chiếm của công làm của tư, lợi dụng địa vị và công tác của mình mà buôn bán phát tài, lo việc riêng hơn việc công. Đạo đức cách mạng thế nào, dư luận chê bai thế nào cũng mặc.

Có những đồng chí hay có tính kiêu ngạo, tự mãn, cho mình là cựu chính trị phạm, là người của Mặt trận thì giỏi hơn ai hết, ai cũng không bằng mình.

(Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ, ngày 1-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.90)

Có những đồng chí trong còn giữ thói “một người làm quan cả họ được nhờ”, đem bà con, bạn hữu đặt vào chức này việc kia, làm được hay không, mặc kệ. Hông việc đoàn thể chịu, cốt cho bà con, bạn hữu có địa vị là được.

(Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ, ngày 1-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.90-91)

Có những người quét đường, vét hố cũng được bầu là chiến sĩ thi đua. Thế là thế nào? Công việc như thế là hôi, là bẩn nhưng bởi vì nó rất cần thiết cho mọi người. Nếu không có người làm việc đó thì những nơi nào ở tập trung, nhất là ở thành phố thì mất vệ sinh, mọi người sẽ đau ốm hết. Vì vậy, bản chất việc ấy là bẩn nhưng người làm việc ấy là rất cần thiết cho xã hội thì lao động ấy cũng vẻ vang, chứ không phải làm chủ tịch, chủ nhiệm, ông giám đốc vân vân, mới vẻ vang.

(Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An, ngày 14-6-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.609)

Có tài mà không có đức ví như một anh làm kinh tế tài chính rất giỏi nhưng lại đi đến thụt két thì chẳng những không làm được gì ích lợi cho xã hội, mà còn có hại cho xã hội nữa. Nếu có đức mà không có tài ví như ông Bụt không làm hại gì, nhưng cũng không lợi gì cho loài người.

(Bài nói tại Đại hội sinh viên Việt Nam lần thứ II, ngày 7-5-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.399)

Có tiết kiệm, không hoang phí xa xỉ, thì mới giữ được liêm khiết, trong sạch.

Nếu hoang phí xa xỉ, thì ắt phải tìm cách xoay tiền. Do đó mà sinh ra hủ bại, những lạm, giả dối. Thậm chí làm chợ đen chợ đỏ, thụt két, buôn lậu.

(Cán bộ và đời sống mới, báo Sự thật, ngày 2-9-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.241)

Có thể những người khi kháng chiến thì rất anh dũng, trước bom đạn địch không chịu khuất phục, nhưng đến khi về thành thị lại bị tiền bạc, gái đẹp quyến rũ, mất lập trường, sa vào tội lỗi.

Cho nên bom đạn của địch không nguy hiểm bằng “đạn bọc đường” vì nó làm hại mình mà mình không trông thấy.

(Bài nói chuyện với bộ đội, công an và cán bộ trước khi vào tiếp quản Thủ đô, ngày 5-9-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr. 46-47)

... còn chủ nghĩa cá nhân là còn có địch ở bên trong, địch ở trong con người mình. Kẻ địch ấy lại không thể lấy súng bắn vào được. Phải ra sức phấn đấu rèn luyện tư tưởng mới khắc phục được nó.

(Bài nói tại Trường Công an Trung ương, ngày 28-1-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.249)

Còn có một số đảng viên, cán bộ đang còn xa xỉ, tham ô, lãng phí, không biết tiếc, biết tôn trọng của công, không biết thương tiếc của cải do mồ hôi nước mắt đồng bào làm ra. Do đó mà đẻ ra xa xỉ.

(Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An, ngày 14-6-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.608-609)

... còn có một số ít cán bộ, đảng viên mà đạo đức, phẩm chất còn thấp kém.

Họ mang nặng *chủ nghĩa cá nhân*, việc gì cũng nghĩ đến lợi ích riêng của mình trước hết. Họ không lo “mình vì mọi người” mà chỉ muốn “mọi người vì mình”.

(Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân, báo Nhân Dân, ngày 3-2-1969, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.546-547)

Còn vấn đề *thành phần và quan hệ* - Trước khi ra đời, người ta không thể lựa chọn sinh ra ở giai cấp nào, ở gia đình nào. Thành phần giai cấp nhất định có ảnh hưởng đến tư tưởng của con người. Nhưng nó không phải là một ảnh hưởng quyết định, không khắc phục được. Khi đã đứng vào hàng ngũ cách mạng, đã được Đảng và nhân dân rèn luyện, người ta có thể đấu tranh và thoát ly ảnh hưởng của giai cấp xấu, thoát ly những quan hệ xấu.

(Hoa sen, báo Nhân Dân, ngày 30-3-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.298)

Con người dù là xấu, tốt, văn minh hay dã man đều có tình.

(Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2, tháng 3-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.99)

Công an đánh địch bên ngoài đã khó, đánh địch bên trong người còn khó khăn hơn. Vì vậy phải nâng cao kỹ

luật, tính tổ chức, chống ba phải, nể nang... Làm việc phải có điều tra, nghiên cứu, không được tự kiêu tự đại.

(Bài nói chuyện tại lớp Nghiên cứu khóa I và lớp bổ túc khóa VI Trường Công an Trung ương, tháng 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.599)

Công an đế quốc là nanh vuốt của đế quốc để hà hiếp áp bức đa số nhân dân. Chắc cô các chú cũng nhớ chúng nó là bọn đầu trâu mặt ngựa. Công an nhân dân phải là kiểu mẫu, phải là người chuyên trách thi hành chính sách, phương châm của Đảng và Chính phủ cho tốt. Công an nhân dân phải thực sự phục vụ nhân dân, nhưng hiện nay các cô các chú đã làm tròn nhiệm vụ ấy chưa? Chưa. Tuy đã có nhiều người tận tâm, cố gắng, nhưng lẻ tẻ vài nơi nhân dân còn chê trách đấy! Các cô, các chú phải cố gắng làm tròn nhiệm vụ của người công an nhân dân của một nước dân chủ nhân dân.

(Bài nói tại Trường Công an trung cấp khóa 2, năm 1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.269-270)

Công nông trí thức hóa. Trí thức công nông hóa. Nghĩa là công nông cần học tập văn hóa để nâng cao trình độ trí thức của mình, trí thức cần gần gũi công nông và học tập tinh thần, nghị lực, sáng kiến và kinh nghiệm của công nông.

(Đảng Lao động Việt Nam với lao động trí óc, báo Nhân Dân, ngày 1-5-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.73)

Công trạng của cá nhân chủ yếu là nhờ tập thể mà có. Vì vậy người có công trạng không nên tự kiêu mà cần khiêm tốn. Khiêm tốn và rộng lượng, đó là hai đức tính mà người cách mạng nào cũng phải có.

(Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các tổng cục, tháng 5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.588)

Công việc cách mạng cũng như các bộ phận trong chiếc thuyền, bộ phận nào cũng quan trọng cả.

(Bài nói tại Đại hội Đảng bộ các cơ quan chính, dân, Đảng Trung ương, sách Những lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Nxb. Sự thật, 1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.613)

Công việc của xã hội không có cái gì là cao sang, cái gì là hèn hạ.

(Bài nói tại phân hiệu II Trường Nguyễn Ái Quốc, tháng 7-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.68)

Công việc thành hay là bại một phần lớn là do nơi tư tưởng đạo đức, thái độ và lễ lối làm việc của các đồng chí.

(Bài nói tại lớp chính huấn đầu tiên của Trung ương, ngày 11-5-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.415)

Công việc xã hội cũng giống như cái đồng hồ, nếu thiếu 1 cái đinh nhỏ cũng sẽ ảnh hưởng đến cả cái đồng hồ.

(Lòng trách nhiệm và chí cầu tiến, báo Nhân Dân, từ ngày 6 đến 10-2-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.405)

Cụ Huỳnh là người mà giàu sang không làm xiêu lòng, nghèo khổ không làm nản chí, oai vũ không làm sồn gan.

Cả đời cụ Huỳnh không cầu danh vị, không cầu lợi lộc, không thêm làm giàu, không thêm làm quan. Cả đời cụ Huỳnh chỉ phấn đấu cho dân được tự do, nước được độc lập.

(Giữ toàn thể đồng bào sau ngày cụ Bộ trưởng Huỳnh Thúc Kháng tạ thế, ngày 29-4-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.142)

Cụ Khổng Tử nói: Mình có đứng đắn, mới tề được gia, trị được quốc, bình được thiên hạ.

Tự mình phải *chính* trước, mới giúp được người khác *chính*. Mình không *chính*, mà muốn người khác *chính* là vô lý.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.130)

Cụ Khổng Tử nói: “Người mà không Liêm, không bằng súc vật”.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.127)

Cụ Khổng và cụ Lê hơn mọi người, không phải vì hai cụ biết hết mọi việc, làm được mọi việc. Mà vì hai cụ không *tự kiêu, tự ái*, luôn luôn *học hỏi*.

(Bệnh tự kiêu, tự ái, báo Sự thật, ngày 15-11-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.631)

Cụ Mạnh Tử nói: “Ai cũng tham lợi, thì nước sẽ nguy”. Để thực hiện chữ Liêm, cần có tuyên truyền và kiểm soát, giáo dục và pháp luật, từ trên xuống, từ dưới lên trên.

(*Cần kiệm liêm chính*, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.127)

Của công của Nhà nước và của tập thể là “bất khả xâm phạm”, tham ô của công tức là xâm phạm đến lợi ích chung của nhân dân, tức là *kẻ địch của nhân dân*.

(*Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước*, ngày 24-7-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.416)

Của công là do mồ hôi nước mắt của đồng bào góp lại. Bộ đội phải giữ gìn bảo vệ, không được hoang phí.

(*Bài nói chuyện tại Hội nghị tổng kết chiến dịch Lê Hồng Phong II*, từ ngày 23 đến 28-10-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.458)

Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.292)

Cũng như trong quân đội, khi chiến lược chiến thuật và nhiệm vụ đã quyết định rồi, vị Tổng tư lệnh không cần nhúng vào những vấn đề vặt vãnh. Phải để cho các cấp chỉ huy có quyền “tùy cơ ứng biến”, mới có thể phát triển tài năng của họ. Việc gì cấp trên cũng nhúng vào, cán bộ

cũng như một cái mây, việc gì cũng chờ mệnh lệnh, sinh ra ý lại, mất hết sáng kiến.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.320)

Cuộc tranh đấu của chúng ta đương còn gay go, dằng dai. Không phải Nhật bại mà bỗng nhiên ta được giải phóng, tự do. Chúng ta vẫn phải ra sức phấn đấu. Chỉ có đoàn kết, phấn đấu, nước ta mới được độc lập.

(*Thư kêu gọi tổng khởi nghĩa*, tháng 8-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.595)

Dìm người giỏi, để giữ địa vị và danh tiếng của mình là đạo vị (đạo là trộm).

Gặp việc phải, mà sợ khó nhọc nguy hiểm, không dám làm, là tham vật úy lạo.

Gặp giặc mà rút ra, không dám đánh là tham sinh úy tử.

Đều làm trái với chữ LIÊM.

(*Cần kiệm liêm chính*, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.127)

Do BẤT LIÊM mà đi đến tội ác trộm cắp. Công khai hay bí mật, trực tiếp hay gián tiếp, bất liêm tức là trộm cắp.

Cụ Khổng Tử nói: “Người mà không Liêm, không bằng súc vật”.

Cụ Mạnh Tử nói: “Ai cũng tham lợi, thì nước sẽ nguy”.

(*Cần kiệm liêm chính*, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.127)

... do cá nhân chủ nghĩa mà mất đoàn kết, thiếu tính tổ chức, tính kỷ luật, kém tinh thần trách nhiệm, không chấp hành đúng đường lối, chính sách của Đảng và của Nhà nước, làm hại đến lợi ích của cách mạng, của nhân dân.

(*Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân*, báo *Nhân Dân*, ngày 3-2-1969,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.547)

... do cá nhân chủ nghĩa mà ngại gian khổ, khó khăn, sa vào tham ô, hủ hoá, lãng phí, xa hoa. Họ tham danh trục lợi, thích địa vị quyền hành. Họ tự cao tự đại, coi thường tập thể, xem khinh quần chúng, độc đoán, chuyên quyền. Họ xa rời quần chúng, xa rời thực tế, mắc bệnh quan liêu, mệnh lệnh. Họ không có tinh thần cố gắng vươn lên, không chịu học tập để tiến bộ.

(*Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân*, báo *Nhân Dân*, ngày 3-2-1969, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.547)

Do chủ nghĩa cá nhân mà đẻ ra các tư tưởng sai lệch khác. Trước hết là tư tưởng công thần. Do công thần sinh ra kiêu ngạo, kèn cựa, địa vị.

(*Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các Tổng cục*, tháng 5-1957, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.588)

Do chủ nghĩa cá nhân mà sinh ra đòi hỏi hưởng thụ, đái ngộ.

(*Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các tổng cục*, tháng 5-1957, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.589)

Dùng cán bộ không đúng tài năng của họ, cũng là một cố thất bại. Thí dụ: Người viết giỏi nhưng nói kém lại dùng vào những việc cần phải nói. Người nói khéo nhưng viết xoàng lại dùng vào công việc viết lách. Thành thử hai người đều không có thành tích.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.283)

DỪNG là dũng cảm, gan góc, gặp việc phải có gan làm. Thấy khuyết điểm có gan sửa chữa. Cực khổ khó khăn, có gan chịu đựng. Có gan chống lại những sự vinh hoa, phú quý, không chính đáng. Nếu cần, thì có gan hi sinh cả tính mệnh cho Đảng, cho Tổ quốc, không bao giờ rụt rè, nhút nhát.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.292)

Dùng người cũng như dùng gỗ. Người thợ khéo thì gỗ to, nhỏ, thẳng, cong, đều tùy chỗ mà dùng được.

(*Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ*, ngày 1-3-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.88)

Đã biết rõ kết quả không tốt của bệnh cấp bậc, thì từ nay mỗi người cán bộ phải gắng chữa cho hết bệnh ấy đi. Thang thuốc hay nhất là:

1. Dùng cách phê bình và tự phê bình để rửa sạch đầu óc ngôi thứ, địa vị, và chủ nghĩa cá nhân.

2. Đặt công việc chung, lợi ích chung lên trên hết, trước hết.

(*Phải chữa cái bệnh cấp bậc*, báo *Sự thật*, ngày 15-7-1950, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.408-409)

Đã không *kiệm* thì thường là không *liêm*, mà không *liêm* thì không thể nào *chính* được.

(*Bài nói chuyện về Bản tổng cương và điều lệ của Đảng*, ngày 10-5-1950, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.373)

Đã không tự biết mình thì khó mà biết người, vì vậy muốn biết đúng sự phải trái ở người ta, thì trước phải biết đúng sự phải trái của mình. Nếu không biết sự phải trái ở mình, thì chắc không thể nhận rõ người cán bộ tốt hay xấu.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.317)

Đã làm chủ, thì mọi người, mọi dân tộc phải chung sức làm cho dân giàu nước mạnh, làm cho đời sống của nhân dân được cải thiện không ngừng, làm cho con cháu ta ngày càng sung sướng.

(*Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Bắc Giang*, ngày 6-4-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.104)

Đã mắc bệnh cá nhân thì tư tưởng và hành động cũng đặt cá nhân lên trên. Vì thế mà việc gì cũng không lấy Đảng làm nền tảng. Mình muốn thế nào thì làm thế

ấy. Quên cả kỷ luật của Đảng. Phê bình thì cốt công kích những đồng chí mình không ưa. Cất nhắc thì cốt làm ơn với những người mình quen thuộc.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.295-296)

Đã mắc phải bệnh công thần, thì không tiến bộ mà thoái bộ, sinh ra quan liêu, bảo thủ, tự cao tự đại.

(*Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi*, ngày 31-8-1963, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.14, tr.167)

Đã phụng sự nhân dân, thì phải phụng sự cho ra trò. Nghĩa là việc gì lợi cho dân, thì phải làm cho kỳ được. Việc gì hại cho dân, thì phải hết sức tránh.

(*Phải tẩy sạch bọn quan liêu*, báo *Sự thật*, ngày 2-9-1950, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.432)

... đã tự kiêu tự ái, thì không thể đoàn kết. Không đoàn kết tức là cô độc. Đã cô độc, thì chẳng việc gì thành công.

(*Bệnh tự kiêu, tự ái*, báo *Sự thật*, ngày 15-11-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.632)

Đảng viên và cán bộ cũng là người. Ai cũng có tính tốt và tính xấu. Song đã hiểu biết, đã tình nguyện vào một Đảng vì dân, vì nước, đã là một người cách mạng thì phải cố gắng phát triển những tính tốt và sửa bỏ những tính xấu. Vì tính xấu của một người thường chỉ có hại

cho người đó; còn tính xấu của một đảng viên, một cán bộ, sẽ có hại đến Đảng, có hại đến nhân dân.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.294)

Đạo đức cách mạng có thể nói tóm tắt là:

Nhận rõ phải, trái. Giữ vững lập trường.

Tận trung với nước. Tận hiếu với dân.

Mọi việc thành hay là bại, chủ chốt là do cán bộ có thấm nhuần đạo đức cách mạng, hay là không.

(*Người cán bộ cách mạng*, báo *Nhân Dân*, ngày 3-3-1955,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.354)

Đạo đức cách mạng có thể tóm tắt trong mấy điểm:

Trung thành: Trọn đời trung thành với sự nghiệp cách mạng, với Tổ quốc, với Đảng, với giai cấp.

Dũng cảm: Không sợ khổ, không sợ khó, thực hiện: “Đâu cần thanh niên có, việc gì khó thanh niên làm”, “gian khổ thì đi trước, hưởng thụ sau mọi người”.

Khiêm tốn: Không nên tự cho mình là tài giỏi, không khoe công, không tự phụ.

(*Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam toàn miền Bắc*, ngày 22-9-1962,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.471)

... đạo đức cách mạng của người đảng viên là bất kỳ khó khăn đến mức nào cũng kiên quyết làm đúng chính sách và nghị quyết của Đảng, làm gương mẫu cho quần

chúng. Mọi đảng viên phải nâng cao tinh thần trách nhiệm trước nhân dân, trước Đảng; phải ngăn ngừa và kiên quyết chống lại chủ nghĩa cá nhân.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.607)

Đạo đức cách mạng không phải trên trời sa xuống. Nó do đấu tranh, rèn luyện bền bỉ hàng ngày mà phát triển và củng cố. Cũng như ngọc càng mài càng sáng, vàng càng luyện càng trong.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.612)

Đạo đức cách mạng là đạo đức tập thể, nó phải đánh thắng và tiêu diệt chủ nghĩa cá nhân.

(*Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam*, ngày 24-3-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.90)

Đạo đức cách mạng là hòa mình với quần chúng thành một khối, tin quần chúng, hiểu quần chúng, lắng nghe ý kiến của quần chúng.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.609)

Đạo đức cách mạng là bất kỳ ở cương vị nào, bất kỳ làm công việc gì, đều không sợ khó, không sợ khổ, đều một lòng một dạ phục vụ lợi ích chung của giai cấp, của nhân dân, đều nhằm mục đích xây dựng chủ nghĩa xã hội.

(*Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam*, ngày 24-3-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.90)

... đạo đức cách mạng là ra sức phấn đấu để thực hiện mục tiêu của Đảng, hết sức trung thành phục vụ giai cấp công nhân và nông dân lao động, tuyệt đối không thể lừng chừng.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.605)

Đạo đức cách mạng là tuyệt đối trung thành với Đảng, với nhân dân.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.604)

... đạo đức cách mạng là vô luận trong hoàn cảnh nào, người đảng viên cũng phải đặt lợi ích của Đảng lên trên hết. Nếu khi lợi ích của Đảng và lợi ích của cá nhân mâu thuẫn với nhau, thì lợi ích cá nhân phải tuyệt đối phục tùng lợi ích của Đảng.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.607)

Đạo đức cách mạng là vô luận trong hoàn cảnh nào, cũng phải quyết tâm đấu tranh, chống mọi kẻ địch, luôn luôn cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu, quyết không chịu khuất phục, không chịu cúi đầu. Có như thế mới thắng được địch và thực hiện được nhiệm vụ cách mạng.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.606)

Đạo đức cũ như người đầu ngược xuống đất chân chống lên trời. Đạo đức mới như người hai chân đứng vững dưới đất, đầu ngừng lên trời. Bọn phong kiến ngày xưa nêu ra cần, kiệm, liêm, chính, nhưng không bao giờ làm mà lại bắt nhân dân phải tuân theo để phụng sự quyền lợi cho chúng. Ngày nay ta đề ra cần, kiệm, liêm, chính cho cán bộ thực hiện làm gương cho nhân dân theo để lợi cho nước cho dân.

(Bài nói chuyện tại Trường Chính trị trung cấp quân đội, ngày 25-10-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.220)

... đạo đức ngày nay cao rộng hơn: Không phải chỉ có hiếu với bố mẹ, mà trung với nước, hiếu với dân.

(Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách “người tốt, việc tốt”, nói ngày 7-6-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.673)

Đạo đức, ngày trước thì chỉ trung với vua, hiếu với cha mẹ. Ngày nay, thời đại mới, đạo đức cũng phải mới. Phải trung với nước. Phải hiếu với toàn dân, với đồng bào.

(Bài nói tại Trường Cán bộ tự vệ Hồ Chí Minh, ngày 7-1-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.170)

Đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân không phải là “giày xéo lên lợi ích cá nhân”.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.610)

... để giúp công việc Chính phủ một cách đắc lực, để nâng cao tinh thần kháng chiến, anh em viên chức bây giờ phải có 4 đức tính là: Cần, kiệm, liêm, chính.

(Lời khuyên anh em viên chức, ngày 17-1-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.181)

Để kháng chiến thắng lợi, để xây dựng nước nhà, chiến sĩ thì hy sinh xương máu, đồng bào thì hy sinh mồ hôi nước mắt để đóng góp. Mà những kẻ tham ô, lãng phí và quan liêu thì phá hoại tinh thần, phí phạm sức lực, tiêu hao của cải của Chính phủ và của nhân dân. Tội lỗi ấy cũng nặng như tội lỗi Việt gian, mật thám.

Vì những lẽ đó, chống tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu cũng quan trọng và cần kíp như việc đánh giặc trên mặt trận. Đây là mặt trận tư tưởng và chính trị.

(Thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, chống bệnh quan liêu, tháng 3-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.358)

Để lãng phí như “gió vào nhà trống”, tham ô có tội, lãng phí cũng có tội, nhân dân giao tiền của cho mình, để lãng phí là có tội với nhân dân.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ trung, cao cấp nghiên cứu Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 11, ngày 14-2-1957,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.496)

Để tu dưỡng đạo đức xã hội chủ nghĩa, phải kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân. Phải luôn luôn tự phê bình một cách thật thà, tự phê bình từ trên xuống dưới.

(Bài nói tại Hội nghị toàn Đảng bộ khu Việt Bắc, ngày 8-6-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.231)

... địch càng tuyệt vọng thì càng liều mạng, càng dă man. Ta càng gần thắng lợi, càng gặp nhiều khó khăn, gian khổ. Vì vậy chúng ta tuyệt đối chớ chủ quan, chớ khinh địch. Chúng ta phải sẵn sàng chuẩn bị tinh thần và vật chất, để vượt qua mọi trở lực.

(Lời kêu gọi nhân dịp kỷ niệm Cách mạng Tháng Tám và ngày Độc lập 2 tháng 9, báo Sự thật, ngày 19-8-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.180)

Điều gì phải, thì cố làm cho kỳ được, dù là việc nhỏ. Điều gì trái, thì hết sức tránh, dù là một điều trái nhỏ.

(Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 19-1-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.265)

... đối với cán bộ bị sai lầm, ta quyết không nên nhận rằng họ muốn như thế, mà công kích họ. Trái lại, ta phải dùng thái độ thân thiết, giúp họ tìm ra cái cố vì sao mà sai lầm? Sai lầm như thế, sẽ có hại đến công việc thế nào? Làm thế nào mà sửa chữa?...

Muốn họ thành tâm sửa chữa, phải giải thích rõ ràng, làm cho họ tự trông thấy, tự nhận rõ sự sai lầm đó, làm cho họ vui lòng sửa đổi, chứ không phải bị cưỡng bức mà sửa đổi.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.323)

Đối với cán bộ, chẳng những phải xem xét rõ ràng trước khi cất nhắc. Mà sau khi đã cất nhắc phải giúp đỡ họ, khuyến khích họ, vun trồng lòng tự tin, tự trọng của họ.

(Sửa đổi lỗi làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.322)

Đối với đồng chí mình phải thế nào? Thân ái với nhau, nhưng không che đậy những điều dở. Học cái hay sửa chữa cái dở. Không nên tranh giành ảnh hưởng của nhau. Không nên ghen ghét đố kỵ và khinh kẻ không bằng mình. Bỏ lối hiếu danh, hiếu vị.

(Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa,
ngày 20-2-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.68)

Đối với người:

Cấp trên đối với cấp dưới, cán bộ đối với nhân dân, quân quan đối với binh sĩ, bộ đội đối với dân chúng - chỉ biết dùng mệnh lệnh. Không biết giải thích, tuyên truyền. Không biết làm dân chúng tự giác và tự động.

Đối với việc:

Chỉ biết khai hội nghị, viết nghị quyết, ra chỉ thị. Chứ không biết điều tra, nghiên cứu, đôn đốc, giúp đỡ, khuyến khích, kiểm tra.

Đối với mình:

Việc gì cũng kênh càng, chậm rãi, làm cho qua chuyện. Nói một đường làm một nẻo.

Chỉ biết lo cho mình, không quan tâm đến nhân dân, đến đồng chí.

Một vẻ quan liêu nữa là: chỉ biết ăn sang, diện cho keng; chẳng những không lo phụng sự nhân dân, mà còn muốn nhân dân phụng sự mình.

Tham ô, hủ hóa. Trước mặt dân chúng thì lên mặt “quan cách mạng”.

(Phải tẩy sạch bọn quan liêu, ngày 2-9-1950,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.433-434)

Đối với cán bộ có năm cách:

Chỉ đạo - Thả cho họ làm, thả cho họ phụ trách, dù sai lầm chút ít cũng không sợ....

Nâng cao - Luôn luôn tìm cách cho họ học thêm lý luận và cách làm việc, làm cho tư tưởng, năng lực của họ ngày càng tiến bộ.

Kiểm tra - Không phải ngày nào cũng kiểm tra. Nhưng thường thường kiểm tra để giúp họ rút kinh nghiệm, sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm.

Cải tạo - Khi họ sai lầm thì dùng cách “thuyết phục” giúp cho họ sửa chữa...

Giúp đỡ - Phải cho họ điều kiện sinh sống đầy đủ mà làm việc. Khi họ đau ốm, phải có thuốc thang. Tùy theo hoàn cảnh mà giúp họ giải quyết vấn đề gia đình. Những

điều đó rất quan hệ với tinh thần của cán bộ, và sự thân ái đoàn kết trong Đảng.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.316)

Đồng bào nông dân đổ mồ hôi sôi nước mắt, mới làm ra được lương thực. Cho nên chúng ta phải quý lương thực như quý ngọc vàng.

(Chống lãng phí lương thực, báo Nhân Dân,
ngày 11-5-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.469)

Đồng thời, bất kỳ ở hoàn cảnh nào, đảng viên và cán bộ cần phải luôn luôn ra sức phấn đấu, ra sức làm việc, cố gắng học tập để nâng cao trình độ văn hoá, trí thức và chính trị của mình.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.293)

Đồng thời, bất kỳ ở hoàn cảnh nào, đảng viên và cán bộ cần phải luôn luôn ra sức phấn đấu, ra sức làm việc, cố gắng học tập để nâng cao trình độ văn hóa, trí thức và chính trị của mình. Luôn luôn giữ gìn kỷ luật. Luôn luôn xứng đáng một người cán bộ, một người đảng viên.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.293-294)

Đức Phật là đại từ đại bi, cứu khổ cứu nạn, muốn cứu chúng sinh ra khỏi khổ nạn, Người phải hi sinh tranh đấu, diệt lũ ác ma.

(Thư gửi Hội Phật tử Việt Nam, ngày 30-8-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.228)

Được phục vụ nhân dân là rất vẻ vang. Chúng ta đều là đầy tớ nhân dân, phải hết lòng hết sức phục vụ nhân dân.

(Bài nói chuyện trong Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất đợt 2
của Đoàn "Thái Nguyên - Bắc Giang", ngày 8-2-1955,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.306)

Gạo đem vào giã bao đau đớn,
Gạo giã xong rồi, trắng tựa bông;
Sống ở trên đời người cũng vậy,
Gian nan rèn luyện mới thành công.

(Nghe tiếng giã gạo - Nhật ký trong tù,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.382)

Giai cấp công nhân là giai cấp lãnh đạo cách mạng, muốn xứng đáng là giai cấp lãnh đạo thì phải gương mẫu trong công tác.

(Nói chuyện với cán bộ, công nhân trên công trường
xây dựng ba nhà máy xà phòng, cao su, thuốc lá ở Hà Nội, ngày 24-2-
1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.86)

Giao công việc mà không kiểm tra, đến lúc thất bại mới chú ý đến. Thế là không biết yêu cầu cán bộ.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.316)

Hết lòng hết sức phụng sự nhân dân, phụng sự Tổ quốc; bất kỳ việc to việc nhỏ cũng nhằm mục đích ấy; đó là chủ nghĩa Mác - Lênin.

(Nói chuyện tại Đại hội Giáo dục phổ thông toàn quốc, ngày 23-3-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.290)

Hiện nay, cán bộ ta có một khuyết điểm lớn là tự kiêu, tự mãn. Phải đập cho tan khuyết điểm ấy đi. Nếu còn tự kiêu, tự mãn thì học biết nhiều chỉ thêm hại. Do tự kiêu, tự mãn mà cán bộ có khuyết điểm lớn nữa là óc địa vị.

(Nói chuyện tại Hội nghị toàn quốc lần thứ nhất về công tác huấn luyện và học tập, ngày 6-5-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.359)

Hiểu biết là một vấn đề khoa học, không có gì đáng kiêu ngạo. Trái lại, càng hiểu biết, thì càng phải khiêm tốn.

(Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận, lý luận lãnh đạo thực hành, báo Nhân Dân, ngày 19-7-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.7, tr.124)

Hoang phí là một tội ác.

(Cán bộ và đời sống mới, báo Sự thật, ngày 2-9-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.241)

Học cái tốt thì khó, ví như người ta leo núi, phải vất vả, khó nhọc mới lên đến đỉnh.

Học cái xấu thì dễ, như ở trên đỉnh núi trượt chân một cái là nhào xuống vực sâu.

(Bài nói chuyện với bộ đội, công an và cán bộ trước khi vào tiếp quản thủ đô, ngày 5-9-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.9, tr.46)

Hồ hào dân tiết kiệm, mình phải tiết kiệm trước đã. Đồng chí ta phải học lấy bốn đức cách mạng: cần, kiệm, liêm, chính.

(Bài nói chuyện trong buổi bế mạc Hội nghị cán bộ của Đảng lần thứ sáu, ngày 18-1-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.16)

K*ie*m là thế nào?

Là tiết kiệm, không xa xỉ, không hoang phí, không bừa bãi.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.122)

K*ie*m mà không C*ần* thì cũng vô ích. C*ần* mà không K*ie*m thì tay không lại hoàn tay không.

(Cần kiệm, báo Nhân Dân, ngày 15-11-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.328)

Kiểm soát có 2 cách: Một cách là từ trên xuống. Tức là người lãnh đạo kiểm soát kết quả những công việc của cán bộ mình.

Một cách nữa là từ dưới lên. Tức là quần chúng và cán bộ kiểm soát sự sai lầm của người lãnh đạo và bày tỏ cái cách sửa chữa sự sai lầm đó.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.328)

Kiểm soát khéo, bao nhiêu khuyết điểm lòi ra hết, hơn nữa kiểm tra khéo về sau khuyết điểm nhất định bớt đi.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.327)

Kiêu ngạo là bước đầu của thất bại.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.323)

Kiêu ngạo là: Khi công tác có ít nhiều thành tích, ít nhiều thắng lợi, thì lên mặt anh chị, lên mặt công thân. Rồi đối với việc học tập thì lười biếng, không ra sức nâng cao trình độ của mình. Trong công tác thì xem thường nhân dân, xa rời quần chúng. Ở trong Đảng thì không thực hiện chế độ dân chủ tập trung, không tuân theo nguyên tắc tập thể lãnh đạo. Phớt kỷ luật và chính sách của Đảng và của Chính phủ. Khinh rẻ ý kiến của cấp dưới. Xem thường chỉ thị của cấp trên. Không muốn chịu kiểm tra, không muốn nghe phê bình. Thân với những kẻ xu nịnh tâng bốc mình. Xa tránh những người tính trực nói thẳng...

(Chớ kiêu ngạo, phải khiêm tốn, báo Nhân Dân,
từ ngày 13 đến 15-6-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.507)

Kiêu ngạo, tự phụ, tự mãn là kẻ thù số một của học tập.

(Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khoá I Trường Nguyễn Ái Quốc,
ngày 7-9-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.98)

Kinh nghiệm cho ta biết: mỗi lần xem xét lại nhân tài, một mặt thì tìm thấy những nhân tài mới, một mặt khác thì những người hủ hóa cũng lòi ra.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.314)

Kinh nghiệm chứng tỏ rằng: Ở đâu có bệnh quan liêu thì ở đó chắc có tham ô, lãng phí; nơi nào bệnh quan liêu càng nặng thì nơi đó càng nhiều lãng phí, tham ô. Cho nên, muốn triệt để chống tham ô, lãng phí thì phải kiên quyết chống nguồn gốc của nó là bệnh quan liêu.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước,
ngày 24-7-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.417)

Kỳ thực, tự kiêu là mù quáng, chỉ trông thấy những việc mình tưởng mình làm được, những điều mình tưởng mình biết hết; mà không trông thấy những điều mình không biết, những việc mình chưa làm được.

(Bệnh tự kiêu, tự ái, báo Sự thật, ngày 15-11-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.631)

Khi cất nhắc cán bộ, phải xem kết quả học tập cũng như kết quả công tác khác mà định.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.313)

Khi cất nhắc một cán bộ, cần phải xét rõ người đó có gần gũi quần chúng, có được quần chúng tin cậy và mến phục không. Lại phải xem người ấy xứng với việc gì. Nếu người có tài mà dùng không đúng tài của họ, cũng không được việc.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.314)

Khi công tác có ít nhiều thành tích, ít nhiều thắng lợi, thì lên mặt anh chị, lên mặt công thân. Rồi đối với việc *học tập* thì lười biếng, không ra sức nâng cao trình độ của mình. Trong *công tác* thì xem thường nhân dân, xa rời quần chúng. Ở trong Đảng thì không thực hiện chế độ dân chủ tập trung, không tuân theo nguyên tắc tập thể lãnh đạo. Phớt lờ luật và chính sách của Đảng và của Chính phủ. Khinh rẻ ý kiến của cấp dưới. Xem thường chỉ thị của cấp trên. Không muốn chịu kiểm tra, không muốn nghe phê bình.

(Chở kiêu ngạo, phải khiêm tốn, báo Nhân Dân, từ ngày 13 đến 15-6-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.507)

Khi lợi ích cá nhân và lợi ích của Đảng có mâu thuẫn, nhất định phải sẵn sàng hy sinh lợi ích cá nhân, phục tùng lợi ích của Đảng.

Hy sinh lợi ích cá nhân, thậm chí hăng hái vui vẻ hy sinh tính mệnh mình cho Đảng, cho giai cấp, cho dân tộc, cho loài người, đó là nguyên tắc tối cao, đạo đức tối cao của mỗi đảng viên.

(Cách xem xét việc đời và cách tu dưỡng của người cách mạng, viết khoảng năm 1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.290)

Khi phụ trách ở một vùng nào thì như một ông vua con ở đấy, tha hồ hách dịch, hoành hành. Đối với cấp trên thì xem thường, đối với cấp dưới cậy quyền lấn át. Đối với quần chúng ra vẻ quan cách làm cho quần chúng sợ hãi. Cái đầu óc “ông tướng, bà tướng” ấy đã gây ra bao

ác cảm, bao chia rẽ, làm cho cấp trên xa cấp dưới, đoàn thể xa nhân dân.

(Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ, ngày 1-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.88)

Khiêm tốn là một đạo đức mà mọi người cách mạng phải luôn luôn trau dồi.

(Chở kiêu ngạo, phải khiêm tốn, báo Nhân Dân, từ ngày 13 đến 15-6-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.508)

Khiêm tốn và rộng lượng, đó là hai đức tính mà người cách mạng nào cũng phải có.

(Nói chuyện tại lớp chỉnh huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các tổng cục, tháng 5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.588)

Không có ai cái gì cũng tốt, cái gì cũng hay. Vì vậy, chúng ta phải khéo dùng người, sửa chữa những khuyết điểm cho họ, giúp đỡ ưu điểm của họ.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.314)

Không phải chỉ thiên tài của Người, mà chính là tính coi khinh sự xa hoa, tinh thần yêu lao động, đời tư trong sáng, nếp sống giản dị, tóm lại là đạo đức vĩ đại và cao đẹp của người thầy, đã ảnh hưởng lớn lao tới các dân tộc châu Á và đã khiến cho trái tim của họ hướng về Người, không gì ngăn cản nổi.

(Lênin và các dân tộc phương Đông, báo Le Paria, số 27, tháng 7-1924, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr. 317)

Không phải được đăng báo, được nêu trên đài phát thanh mới là vẻ vang, mà bất kỳ làm công việc gì có ích cho cách mạng, cho nhân dân, cho xã hội đều là vẻ vang cả.

(Nói chuyện tại lớp chính huấn khóa II của Bộ Công an, ngày 16-5-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.222)

Không phải nghị quyết cho nhiều, khẩu hiệu cho dài là tốt. Phải làm được những điều mà Trung ương Đảng đã nêu. Làm được bao nhiêu thành công bấy nhiêu. Làm được nhiều thành công nhiều, làm được vừa thành công vừa, làm được ít thành công ít.

(Bài nói tại Đại hội Đảng bộ tỉnh Vĩnh Phúc, ngày 16-7-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, t.14, Sđd, tr.137)

Khuyết điểm có nhiều thứ. Chúng ta có thể chia tất cả các khuyết điểm vào ba hạng:

- Khuyết điểm về tư tưởng, tức là bệnh *chủ quan*.
- Khuyết điểm về sự quan hệ trong Đảng với ngoài Đảng, tức là bệnh *hẹp hòi*.
- Khuyết điểm về cách nói và cách viết, tức là *ba hoa*.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, t.5, Sđd, tr.273)

Kinh nghiệm các địa phương cho biết: nơi nào công việc kém là vì cán bộ cách xa dân chúng, không cùng dân chúng bàn bạc, không giải thích. Nơi kha khá, là vì cán

bộ biết giải thích, biết cùng dân chúng bàn bạc, nhưng chưa hoàn toàn. Nơi nào khá lắm là vì việc gì to nhỏ, cán bộ cũng biết giải thích, biết cùng dân chúng bàn bạc đến nơi đến chốn, dựa vào dân chúng.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.335)

Làm cán bộ không phải là để thăng quan, phát tài. Chính phủ là đầy tớ của nhân dân. Cán bộ làm công tác gì cũng vì dân vì nước.

(Nói chuyện với Hội nghị tổng kết công tác nông lâm ngư nghiệp, tháng 4-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.320)

Làm cán bộ tức là suốt đời làm đầy tớ trung thành của nhân dân.

(Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt", nói ngày 7-6-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.670)

Làm việc không thiết thực, báo cáo không thật thà, cũng là một bệnh rất nguy hiểm.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.297)

Làm việc nước hay làm việc gì khác, người ta thường muốn có một chút danh hay một chút lợi về phần mình. Nhưng, anh em trong Chính phủ lâm thời hiện nay, như quốc dân đã biết, ra gánh vác việc nước, không ai mong danh hay chuộng lợi. Muốn cho *danh chính, lợi chính*, thì

Danh, làm sao cho dân tộc mình có *danh* với thế giới, và *Lợi*, làm thế nào cho tranh được *lợi* với thế giới.

(Nói chuyện với đại biểu các báo chí về nội trị, ngoại giao nước nhà trong những ngày vừa qua, ngày 6-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.47)

Làm việc phải đến đúng giờ, chớ đến trễ, về sớm. Làm cho chóng, cho chu đáo. Việc ngày nào, nên làm xong ngày ấy, chớ để chờ ngày mai. Phải nhớ rằng: Dân đã lấy tiền mồ hôi nước mắt để trả lương cho ta trong những thì giờ đó. Ai lười biếng tức là lừa gạt dân.

(Đời sống mới, viết ngày 20-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.122)

Lãng phí là do quan liêu, thiếu trách nhiệm.

Ngành nào quan liêu cũng có lãng phí và dễ sinh tham ô. Cán bộ nói chung tốt, nhưng không phải tất cả là tốt, có một số ít cán bộ nếu cấp trên không sát, kém giáo dục thì có thể xoay, có thể tham ô tiền của Nhà nước.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ trung, cao cấp nghiên cứu Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 11, ngày 14-2-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.496)

Lãng phí và tham ô tuy khác nhau ở chỗ lãng phí thì không trực tiếp ăn cắp, ăn trộm của công, nhưng kết quả tai hại đến tài sản của Nhà nước, của tập thể thì lãng phí cũng có tội.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước, ngày 24-7-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.416)

Lao động chân tay, lao động trí óc, bất kỳ làm việc gì hễ có ích cho xã hội đều là vẻ vang, đều được nhân dân quý trọng.

(Lao động là vẻ vang, báo Nhân Dân, ngày 16-4-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.530)

Lấy gương người tốt, việc tốt để hằng ngày giáo dục lẫn nhau là một trong những cách tốt nhất để xây dựng Đảng, xây dựng các tổ chức cách mạng, xây dựng con người mới, cuộc sống mới.

(Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt", nói khoảng tháng 6-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.672)

Lấy gương tốt trong quần chúng nhân dân và cán bộ đảng viên để giáo dục lẫn nhau còn là một phương pháp lấy quần chúng giáo dục quần chúng rất sinh động và có sức thuyết phục rất lớn. Đó cũng là cách thực hành đường lối quần chúng trong công tác giáo dục.

(Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "người tốt, việc tốt", nói ngày 7-6-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.665)

Lênin dạy chúng ta phải ra sức chống quan liêu, tham ô, lãng phí. Dù vô tình hay là cố ý, duy trì ba bệnh ấy tức là giúp sức cho kẻ địch và làm hại cho nhân dân, cho Chính phủ, cho Đảng.

(Kỷ niệm Lênin, báo Nhân Dân, từ ngày 15 đến 21-1-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.13)

Liêm là trong sạch, không tham lam.

... Cũng như *trung* là trung với Tổ quốc, *hiếu* là hiếu với nhân dân; ta thương cha mẹ ta, mà còn phải thương cha mẹ người, phải cho mọi người đều biết thương cha mẹ.

(*Cần kiệm liêm chính*, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.126)

Lo, thì trước thiên hạ; hưởng, thì sau thiên hạ.

(*Đạo đức cách mạng*, báo *Nhân Dân*, ngày 6-6-1955,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.508)

Lòng của người cách mạng chân chính là phải rộng rãi như sông như bể, có như thế thì mới tiến bộ. Nếu có một chút công trạng gì mà tự cao tự đại, coi người ta không ra gì, thế là sai, thế là cái ruột nhỏ...

(*Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An*, ngày 14-6-1957, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.608)

Lợi ích của Đảng là lợi ích chung, đảng viên phải ra sức giữ gìn nó, cái gì trái với nó, thì đảng viên phải kiên quyết đấu tranh chống lại.

(*Thường thức chính trị*, báo *Cứu quốc*, từ ngày 16-1 đến 23-9-1953,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.284)

Lợi ích của cá nhân gắn liền với lợi ích của tập thể. Nếu lợi ích cá nhân mâu thuẫn với lợi ích tập thể, thì đạo đức cách mạng đòi hỏi lợi ích riêng của cá nhân phải phục tùng lợi ích chung của tập thể.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.610)

Lợi ích chung của tập thể được bảo đảm thì lợi ích riêng của cá nhân mới có điều kiện để được thỏa mãn.

(*Đạo đức cách mạng*, tạp chí *Học tập*, số 12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.610)

Lợi ích tạm thời và lợi ích riêng, phải phục tùng lợi ích lâu dài và lợi ích chung. Lợi ích địa phương phải phục tùng lợi ích toàn quốc, toàn dân tộc.

(*Phải tẩy sạch bọn quan liêu*, báo *Sự thật*, ngày 2-9-1950,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.432)

LIÊM là không tham địa vị. Không tham tiền tài. Không tham sung sướng. Không ham người tâng bốc mình. Vì vậy mà quang minh chính đại, không bao giờ hủ hóa.

Chỉ có một thứ ham là ham học, ham làm, ham tiến bộ.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.292)

Lúc dùng cán bộ, nhiều người phạm vào những chứng bệnh sau đây:

Ham dùng người bà con, anh em quen biết, bầu bạn, cho họ là chắc chắn hơn người ngoài.

Ham dùng những kẻ khéo nịnh hót mình, mà chán ghét những người chính trực.

Ham dùng những người tính tình hợp với mình, mà tránh những người tính tình không hợp với mình.

Vì những bệnh đó, kết quả những người kia đã làm bậy, mình cũng cứ bao dung, che chở, bảo hộ, khiến cho chúng càng ngày càng hư hỏng. Đối với những người chính trực thì bối lung tìm vết để trả thù. Như thế, cố nhiên là hỏng cả công việc của Đảng, hỏng cả danh giá của người lãnh đạo.

*(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.318)*

Lúc này hơn lúc nào hết, cán bộ từ trên đến dưới, phải:

Siêng năng, tiết kiệm,

Trong sạch, làm gương cho dân,

Làm cho dân tin, dân phục, dân yêu.

*(Ý kiến về hội nghị hành chính, ngày 9-12-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.353)*

Hiểu biết cán bộ,

Khéo dùng cán bộ,

Cất nhắc cán bộ,

Thương yêu cán bộ,

Phê bình cán bộ.

*(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.317)*

Lựa chọn cán bộ

a, Những người đã tỏ ra rất trung thành và hăng hái trong công việc, trong lúc đấu tranh.

b, Những người liên lạc mật thiết với dân chúng, hiểu biết dân chúng. Luôn luôn chú ý đến lợi ích của dân chúng. Như thế, thì dân chúng mới tin cậy cán bộ và nhận cán bộ đó là người lãnh đạo của họ.

c, Những người có thể phụ trách giải quyết các vấn đề, trong những hoàn cảnh khó khăn.

Ai sợ phụ trách và không có sáng kiến thì không phải người lãnh đạo.

Người lãnh đạo đúng đắn cần phải: Khi thất bại không hoang mang, khi thắng lợi không kiêu ngạo. Khi thi hành các nghị quyết kiên quyết, gan góc không sợ khó khăn.

d, Những người luôn luôn giữ đúng kỷ luật.

Đó là những khuôn khổ để lựa chọn cán bộ, chúng ta phải theo cho đúng.

*(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.315)*

Lười biếng là kẻ địch của chữ cần.

Vì vậy, lười biếng cũng là kẻ địch của dân tộc.

(Cần kiệm liêm chính, báo Cứu quốc, từ ngày 30-5 đến ngày 2-6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.120)

Mà phải biết nếu không có tập thể, không có nhân dân, không có Đảng, không có Đoàn, không có bộ đội giúp đỡ thì có anh hùng được không? Không anh hùng được, mà không làm gì được hết.

(Bài nói tại Đại hội anh hùng chiến sĩ thi đua chống Mỹ cứu nước, ngày 30-12-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.228)

Miệng thì nói dân chủ, nhưng làm việc thì họ theo lối “quan” chủ. Miệng thì nói “phụng sự quần chúng”, nhưng họ làm trái ngược với lợi ích của quần chúng, trái ngược với phương châm và chính sách của Đảng và Chính phủ.

(Cần tẩy sạch bệnh quan liêu mệnh lệnh, báo Nhân Dân, ngày 2-9-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.176)

Mình là người làm việc công, phải có công tâm, công đức. Chớ đem của công dùng vào việc tư. Chớ đem người tư làm việc công. Việc gì cũng phải công bình, chính trực, không nên vì tư ân, tư huệ, hoặc tư thù, tư oán.

(Đời sống mới, viết ngày 20-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.123)

Mình muốn ăn no mặc ấm, cũng cần làm sao cho tất cả mọi người được ăn no mặc ấm, như thế mới đúng.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ Đảng ngành Giáo dục, tháng 6-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.593)

Mọi đảng viên có những quyền lợi như sau:

1) Có quyền tự do và thiết thực thảo luận cách thi hành chính sách của Đảng, trên các báo chí và trong các cuộc hội nghị của Đảng.

Để thi hành triệt để chính sách và công tác của Đảng, mọi đảng viên có quyền tự do phát biểu ý kiến của mình (trên báo chí và trong hội nghị của Đảng), dù ý kiến ấy không đồng ý với ý kiến của đại đa số, không ai được ngăn cấm.

2) Có quyền tuyền cử và ứng cử vào các cơ quan lãnh đạo của Đảng.

3) Có quyền đưa ra những đề nghị, những thanh minh, những lời kêu nài trước các cơ quan của Đảng, từ chi bộ đến Trung ương, không ai được ngăn trở.

(Thường thức chính trị, báo Cứu quốc, từ ngày 16-1 đến ngày 23-9-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.285)

Mọi người đều trong sạch, không tham lam, không đem của công dùng vào việc tư, thì mọi việc mới chạy. Cho nên ai cũng phải *Liêm*.

(Đời sống mới, viết ngày 20-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.112)

Mọi việc bất kỳ to nhỏ, phải có kế hoạch, phải bàn bạc kỹ. Phải giải thích cho dân hiểu rõ, sao cho dân vui vẻ thi đua làm. Hết sức tránh bệnh quan liêu, bệnh mệnh lệnh.

(Thư gửi các cán bộ Bắc Kạn, tháng 11-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.489)

Mọi việc thành hay là bại, chủ chốt là do cán bộ có thấm nhuần đạo đức cách mạng, hay là không.

(Người cán bộ cách mạng, báo Nhân Dân, ngày 3-3-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.354)

... mỗi cán bộ chính quyền và đoàn thể cần phải:

- Luôn luôn gần gũi nhân dân.
- Ra sức nghe ngóng và hiểu biết nhân dân.
- Học hỏi nhân dân.

- Lãnh đạo nhân dân bằng cách tuyên truyền, giải thích, cổ động, giáo dục, tổ chức nhân dân, dựa vào nhân dân để thực hiện nguyện vọng chính đáng của nhân dân.

(*Phải tẩy sạch bệnh quan liêu*, báo *Sự thật*, ngày 2-9-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.432)

Mỗi cán bộ, đảng viên phải đặt lợi ích của cách mạng, của Đảng, của nhân dân lên trên hết, trước hết. Phải kiên quyết *quét sạch chủ nghĩa cá nhân, nâng cao đạo đức cách mạng*, bồi dưỡng tư tưởng tập thể, tinh thần đoàn kết, tính tổ chức và tính kỷ luật. Phải đi sâu đi sát thực tế, gần gũi quần chúng, thật sự tôn trọng và phát huy quyền làm chủ tập thể của nhân dân. Phải cố gắng học tập, rèn luyện, nâng cao trình độ hiểu biết để làm tốt mọi nhiệm vụ.

(*Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân*, báo *Nhân Dân*, ngày 3-2-1969, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.15, tr.547)

... mỗi cán bộ, mỗi đảng viên phải *học lý luận*, phải đem lý luận *áp dụng vào công việc thực tế*. Phải chữa cái bệnh kém lý luận, khinh lý luận và lý luận suông.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.274, 275)

Mỗi cán bộ, mỗi đảng viên, cần phải có *tính đảng* mới làm được việc. Kém tính Đảng, thì việc gì cũng không làm nên.

Tính đảng là gì?

Một là: Phải đặt lợi ích của Đảng, của dân tộc lên trên hết.

Hai là: Việc gì cũng phải điều tra rõ ràng, cẩn thận và làm đến nơi đến chốn.

Phải hiểu rằng: Đảng có hiểu rõ tình hình thì đặt chính sách mới đúng. Mà muốn Đảng hiểu rõ thì đảng viên và cán bộ phải điều tra và báo cáo rõ ràng tình hình từng xã, từng huyện, từng tỉnh, từng khu.

Nếu không biết rõ tình hình mà đặt chính sách thì kết quả là “nồi vuông úp vung tròn” không ăn khớp gì hết.

Ba là: Lý luận và thực hành phải luôn luôn đi đôi với nhau.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.307)

Mỗi con người đều có thiện và ác ở trong lòng. Ta phải biết làm cho phần tốt ở trong mỗi con người nảy nở như hoa mùa Xuân và phần xấu bị mất dần đi, đó là thái độ của người cách mạng.

(*Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách “người tốt, việc tốt”*, nói ngày 7-6-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.15, tr.672)

Mỗi đồng chí diễn thuyết mất một giờ. Diễn thuyết xong, đồng bào vỗ tay hoan hô. Lúc đó Bác ở trong quần chúng. Bác mới hỏi một cô: Có hiểu gì không? Cô ta trả lời: Không. Bác lại hỏi một cụ. Cụ ấy trả lời: Các đồng chí nói rất hay, nhưng tôi không hiểu gì cả.

(Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi, ngày 31-8-1963,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.160)

Mỗi một người và tất cả mọi người chúng ta phải tẩy cho sạch bệnh tự kiêu, “tự ái”. Đó là hai thứ bệnh rất nguy hiểm cho đạo đức và công việc.

(Bệnh tự kiêu, tự ái, báo Sự thật, ngày 15-11-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.620)

... mỗi một người quốc dân phải tẩy sạch cái thói: Khi thì quá lạc quan, khi thì quá bi quan. Phải tẩy sạch cái chứng cầu yên, gặp sao hay vậy, muốn ăn quả mà biếng trồng cây.

(Lời kêu gọi trong dịp 1.000 ngày kháng chiến, viết khoảng ngày 10-6-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.553)

Mỗi người một nhiệm vụ, có phân công, tất cả là hợp tác, không có việc gì là sang, việc gì là hèn. Việc gì làm tròn nhiệm vụ là sang, không làm tròn nhiệm vụ là hèn.

(Bài nói tại Phân hiệu II Trường Nguyễn Ái Quốc, tháng 7-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.67)

Một người cán bộ khi trước có sai lầm, không phải vì thế mà sai lầm mãi. Cũng có cán bộ đến nay chưa bị sai lầm, nhưng chắc gì sau này không phạm sai lầm?

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.317-318)

Một người lười biếng, có thể ảnh hưởng tai hại đến công việc của hàng nghìn, hàng vạn người khác.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.120)

... mình hơn người thì chó kiêu căng.

Người hơn mình, thì chó nịnh hót.

Thấy của người thì chó tham lam.

Đối của mình thì chó bủn xỉn.

(Đời sống mới, viết ngày 20-3-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.117)

Một số cán bộ ta hình như mãi làm công tác hành chính, sự vụ hơn là để nhiều tâm sức xây dựng con người, xây dựng Đảng và các tổ chức cách mạng, cho nên không chịu theo dõi việc làm hằng ngày của cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân. Ai làm tốt không kịp thời nêu gương, ai làm xấu không kịp thời giúp đỡ sửa chữa.

(Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách “Người tốt, việc tốt”, nói ngày 7-6-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.663)

... một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền.

(Thư gửi đồng chí Pêtrốp, Tổng Thư ký Ban Phương Đông, tiếng Pháp, bản chụp lưu tại Viện Hồ Chí Minh,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.284)

Mục đích chính Đảng là để dùi mài cán bộ và đảng viên thành những chiến sĩ xứng đáng là người đầy tớ của nhân dân. Vậy:

Lập trường giai cấp vô sản phải vững chắc.

Phải làm đúng chính sách của Đảng và của Chính phủ và theo đúng đường lối quần chúng trong mọi việc.

Phải triệt để chống bệnh quan liêu, hình thức, tham ô, lãng phí.

Phải thật sự thi hành dân chủ trong Đảng và trong quần chúng.

Phải thật thà tự phê bình và phê bình, phải học tập chủ nghĩa Mác - Lênin và thấm nhuần chính sách của Đảng để luôn luôn tiến bộ.

Thái độ học tập phải nghiêm chỉnh, tự kiểm thảo phải thật thà.

(Thư gửi lớp chính Đảng Liên khu V, viết năm 1953,

Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.380)

Mục đích của Đảng là đánh Pháp, giải phóng dân tộc, thực hiện dân chủ mới, rồi sẽ tùy theo tình hình kinh tế, sự sắp đặt của Đảng, sẽ giác ngộ, giáo dục, tổ chức quần chúng đi tới xã hội chủ nghĩa.

(Bài nói chuyện về Bản tổng cương và điều lệ của Đảng, ngày 10-5-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.367)

Mục đích của Đảng Lao động Việt Nam có thể gồm trong 8 chữ là:

ĐOÀN KẾT TOÀN DÂN, PHỤNG SỰ TỔ QUỐC

- Nhiệm vụ của Đảng Lao động Việt Nam là kiên quyết lãnh đạo toàn dân đi đến:

KHÁNG CHIẾN THẮNG LỢI, KIẾN QUỐC THÀNH CÔNG

Chính sách quân sự, chính trị, kinh tế, văn hóa, v.v..., của Đảng Lao động Việt Nam đã nói rõ trong bản Tuyên ngôn và Chính cương. Chính sách ấy có thể đúc lại trong mấy chữ là làm cho nước Việt Nam ta:

ĐỘC LẬP - THỐNG NHẤT - DÂN CHỦ - PHÚ CƯỜNG

Chúng tôi xin nói thêm hai điểm, nói rõ để tránh mọi sự có thể hiểu lầm:

Một là về vấn đề *tôn giáo*, thì Đảng Lao động Việt Nam hoàn toàn tôn trọng quyền tự do tín ngưỡng của mọi người.

Hai là đối với các đảng phái, các đoàn thể bạn trong Mặt trận dân tộc, thì Đảng Lao động Việt Nam chủ trương:

Đoàn kết chặt chẽ, đoàn kết lâu dài, cùng nhau tiến bộ.

(Lời kết thúc buổi ra mắt của Đảng Lao động Việt Nam, ngày 3-3-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.49-50)

Muốn có đạo đức cách mạng thì phải có 5 điều sau đây:

Trí - Tín - Nhân - Dũng - Liêm.

Nói rõ nghĩa:

Trí: Là sáng suốt, biết địch biết mình, biết người tốt thì nâng đỡ, biết người xấu thì không dùng, biết cái tốt của mình mà phát triển lên, biết cái xấu của mình để mà tránh.

Tín: Nói cái gì phải cho tin - nói và làm cho nhất trí - làm thế nào cho dân tin - cho bộ đội tin ở mình.

Nhân: Là phải có lòng bác ái - yêu nước, yêu đồng bào, yêu bộ đội của mình.

Dũng: Là phải mạnh dạn, quả quyết nhưng không phải làm liều. Phải có kế hoạch, rồi kiên quyết làm ngay. Nguy hiểm cũng phải làm. Nghĩa là phải có lòng dũng cảm trong công việc.

Liên: Là không tham danh vị, không tham sống, không tham tiền, không tham sắc. Người cán bộ đã dám hi sinh cho Tổ quốc, hi sinh cho đồng bào, hi sinh vì nghĩa, thì không tham gì hết. Các chú phải nhớ lấy 5 điều trên.

(Lời nói chuyện trong buổi lễ bế mạc lớp bồi dưỡng cán bộ trung cấp, khoảng tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.260)

Muốn biết rõ cán bộ, muốn đổi đời một cách đúng đắn các hạng người, trước hết phải sửa những khuyết điểm của mình. Mình càng ít khuyết điểm thì cách xem xét cán bộ càng đúng.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.317)

Muốn cho dân phục phải được dân tin, muốn cho dân tin phải thanh khiết.

(Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa, ngày 20-2-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.69)

Muốn cho tiền đồ mình được sung sướng, vẻ vang là đúng. Nhưng muốn cho mình sung sướng vẻ vang thì

trước hết phải làm cho nhân dân, bộ đội mình được sung sướng vẻ vang.

(Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các tổng cục, tháng 5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.588)

Muốn đánh thắng kẻ thù là chủ nghĩa đế quốc, muốn xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội, thì trước hết phải chiến thắng kẻ thù bên trong của mỗi chúng ta là chủ nghĩa cá nhân.

(Bài nói tại Hội nghị bồi dưỡng chính huấn do Trung ương triệu tập, từ ngày 22 đến 26-1-1965, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.468)

Muốn làm cách mạng, phải cải cách tính nết mình trước tiên.

(Bài nói chuyện trong buổi bế mạc Hội nghị cán bộ của Đảng lần thứ sáu, ngày 18-1-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.16)

... muốn cho tiền đồ mình vẻ vang, mà nhất định tiền đồ mình vẻ vang, thì phải làm cho cái tiền đồ của dân tộc, làm cho cái tiền đồ của nước nhà vẻ vang. Tiền đồ của mỗi cá nhân mình là ở trong ấy.

(Nói chuyện với đại biểu nhân dân thành phố Hải Phòng, ngày 30-5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.574)

Muốn chống bệnh quan liêu, bệnh bàn giấy; muốn biết các nghị quyết được thi hành không, thi hành có đúng không; muốn biết ai ra sức làm, ai làm qua chuyện, chỉ có một cách, là khéo kiểm soát.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, t.5, Sđd, tr.273)

Muốn đánh thắng chủ nghĩa đế quốc là kẻ thù trên thế giới, muốn đánh thắng thực dân và phong kiến địa chủ là kẻ thù trong nước thì trước hết phải đánh thắng lòng tà là kẻ thù trong mình.

(Bài nói tại buổi bế mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính các cơ quan Trung ương, ngày 9-6-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.142)

Muốn đánh thắng kẻ địch bên ngoài, thì trước hết phải đánh thắng kẻ địch bên trong là chủ nghĩa cá nhân.

(Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội, tháng 3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.68)

Muốn chống quan liêu phải thực hiện dân chủ, phải giáo dục cho cán bộ ý thức đối với tiền của của Nhà nước, của nhân dân; tham ô, lãng phí là có tội nặng, ai thấy phải phê bình, phải đẩy mạnh tự phê bình và phê bình. Trường hợp nào thấy cần, phải có kỷ luật nghiêm minh.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ trung, cao cấp nghiên cứu Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 11, ngày 14-2-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.496)

... muốn được dân yêu, muốn được lòng dân, trước hết phải yêu dân, phải đặt quyền lợi của dân trên hết, phải có một tinh thần chí công vô tư.

(Sao cho được lòng dân?, báo Cứu quốc, ngày 12-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.48)

Muốn giáo dục nhân dân, làm cho mọi người đều tốt cả thì cán bộ, đảng viên phải tự giáo dục và rèn luyện hàng ngày.

(Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "người tốt, việc tốt", nói ngày 7-6-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.671)

Muốn giữ vững nhân cách, tránh khỏi hủ hóa, thì phải luôn thực hành 4 chữ... Đó là: Cần, Kiệm, Liêm, Chính.

(Bài nói chuyện với bộ đội, công an và cán bộ trước khi vào tiếp quản Thủ đô, ngày 5-9-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.47)

Muốn hướng dẫn nhân dân, mình phải làm mực thước cho người ta bắt chước.

(Bài nói chuyện trong buổi bế mạc Hội nghị cán bộ của Đảng lần VI, ngày 18-1-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.16)

Muốn nhân dân tốt với mình, thì mình phải tốt với nhân dân.

(Bài nói tại Đại hội thi đua đảm bảo giao thông vận tải quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, ngày 24-3-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.71)

Muốn tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm thì phải quản lý tốt. Muốn quản lý tốt thì cán bộ và công nhân phải thông suốt tư tưởng, phải có thái độ làm chủ nước nhà, làm chủ xí nghiệp.

(Nói chuyện với cán bộ, công nhân, viên chức Nhà máy điện Hà Nội, ngày 8-11-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.572)

Muốn tiền đồ của mình được vẻ vang thì phải cố gắng làm tròn nhiệm vụ, xây dựng tiền đồ của Tổ quốc.

(Nói chuyện tại Đại hội chiến sĩ thi đua ngành Thương nghiệp lần thứ nhất, tạp chí Sinh hoạt thương nghiệp, số đặc biệt, năm 1956, tr.15-16, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.335)

Muốn tiền đồ mình vẻ vang, nhất định vẻ vang thì phải làm cho tiền đồ của Tổ quốc, của dân tộc vẻ vang, phải gắn liền tiền đồ của mình với tiền đồ dân tộc, tiền đồ giai cấp, không thể tách riêng được.

(Nói chuyện với cán bộ, đảng viên và thanh niên lao động Hải Phòng, ngày 30-5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.578)

Muốn tiến lên chủ nghĩa xã hội phải có hai mặt: vật chất và tư tưởng. Tiến lên chủ nghĩa xã hội phải có người, mà trong số người muốn lên chủ nghĩa xã hội thì cán bộ là đầu tiên và cốt cán. Như vậy, trước hết cán bộ phải có tư tưởng muốn lên chủ nghĩa xã hội, mới quyết tâm thi hành, hướng dẫn nhân dân làm mọi công việc tăng gia sản xuất, tiết kiệm, đấu tranh gay go để tiến lên chủ nghĩa xã hội.

(Bài nói tại lớp nghiên cứu khóa I và lớp bổ túc khóa VI Trường Công an Trung ương, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.598)

Muốn xây dựng chủ nghĩa cộng sản phải có những con người cộng sản chủ nghĩa, nghĩa là phải có những người có đạo đức cộng sản.

(Nói chuyện với sinh viên và cán bộ Việt Nam đang học tập và công tác ở Mátxcova, ngày 29-10-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.542)

Muốn xây dựng một xã hội mới và tốt đẹp, thì cần phải tiêu diệt những thói hư, tật xấu của xã hội cũ còn sót lại. Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội thì phải bồi dưỡng con người xã hội chủ nghĩa. Con người xã hội chủ nghĩa là con người có đạo đức *cần kiệm liêm chính*, chí

công vô tư, một lòng một dạ phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng.

(Bài nói tại Hội nghị phổ biến Nghị quyết của Bộ Chính trị về cuộc vận động “Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu”, ngày 27-7-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.140)

... Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội phải có những con người xã hội chủ nghĩa, tức là phải có những người có đạo đức xã hội chủ nghĩa. Đạo đức xã hội chủ nghĩa không phải ở đâu cũng biểu hiện giống nhau. Ở nước ta, đạo đức xã hội chủ nghĩa là cần kiệm xây dựng nước nhà.

(Nói chuyện với sinh viên và cán bộ Việt Nam đang học tập và công tác ở Mátxcova, ngày 29-10-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.542)

Muốn xây dựng xã hội trong sạch mà tự mình không kỳ rửa tham ô, lãng phí, thì không làm được. Tự mình còn bẩn thì xây dựng xã hội trong sạch thế nào được. Vì vậy phải gây một phong trào sạch. Muốn trong sạch thì phải gây một phong trào chống tham ô, lãng phí. Pháp luật không trị hết được. Tự mình phải gây ra cái pháp luật để trị mình.

(Bài nói chuyện trong dịp học tập chống tham ô, lãng phí, quan liêu, khoảng năm 1952 - 1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.7)

Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội phải có con người thắm nhuần đạo đức xã hội chủ nghĩa.

(Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Thanh Hóa, ngày 11-12-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.293)

Nạn lãng phí, tham ô là do bệnh quan liêu, mệnh lệnh trong công tác của các cấp lãnh đạo ở các cơ quan Nhà nước gây ra.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ thanh tra, ngày 5-3-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.503)

Nếu cán bộ khéo cơ động, tổ chức, lãnh đạo thì ngoài Vệ quốc quân anh dũng của chúng ta, chúng ta lại có những cái *lưỡi sắt du kích* rộng lớn và mạnh mẽ quét hết lũ giặc, không sót một tên nào.

(Thư gửi Hội nghị trung du, ngày 19-5-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.204)

Nếu cán bộ không nắm vững chính sách, không đi đúng đường lối quần chúng, thì chính sách hay cũng hoá dở, tốt cũng hoá xấu.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ Liên hiệp phụ nữ toàn quốc về vấn đề phát động quần chúng nông dân, tháng 3-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.95)

Nếu cán bộ tẩy trừ sạch bệnh quan liêu và ích kỷ, làm đúng chính sách của Đảng và Chính phủ, đi đúng đường lối quần chúng, thì việc gì to mấy, khó mấy cũng thành công.

(Kinh nghiệm xấu và kinh nghiệm tốt, báo Cứu quốc, ngày 12-4-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.457-458)

Nếu chỉ Kiệm mà không Cần, thì sản xuất được ít, không đủ dùng. Nếu Cần mà không Kiệm thì làm chừng nào, xào chừng ấy, kết quả là không lại hoàn không.

Cho nên Cần và Kiệm là như tay phải và tay trái. Hai tay không thể thiếu một.

(Cần và kiệm, báo Cứu quốc, ngày 29-2-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.333)

Nếu chính mình tham ô bảo người ta liêm khiết có được không? Không được. Mình trước hết phải siêng năng, trong sạch thì mới bảo người ta trong sạch, siêng năng được.

(Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2, tháng 3-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.98)

Nếu có một chút công trạng gì mà tự cao tự đại, coi người ta không ra gì, thế là sai.

(Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An, ngày 14-6-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.608)

Nếu gặp khi lợi ích chung của Đảng mâu thuẫn với lợi ích riêng của cá nhân, thì phải kiên quyết hi sinh lợi ích của cá nhân cho lợi ích của Đảng. Khi cần đến tính mệnh của mình cũng phải vui lòng hi sinh cho Đảng.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.291)

... nếu hết lòng hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Thế là THIÊN. Nếu chỉ lo cho lợi ích riêng của mình, không lo đến lợi ích chung của nước nhà, của dân tộc. Thế là ÁC. Thực hành chí công vô tư, cần kiệm liêm

chính. Thế là THIỆN. Nếu phạm phải quan liêu, mệnh lệnh, tham ô, lười biếng. Thế là ÁC.

(Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa 2 Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 8-12-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.454)

Nếu không biết sự phải trái ở mình, thì chắc không thể nhận rõ người cán bộ tốt hay xấu. Người ta thường phạm những chứng bệnh sau này:

1. Tự cao tự đại,
2. Ưa người ta nịnh mình,
3. Do lòng yêu, ghét của mình mà đối với người,
4. Đem một cái khuôn khổ nhất định, chật hẹp mà lắp vào tất cả mọi người khác nhau.

Phạm một trong bốn bệnh đó thì cũng như mắt đã mang kính có màu, không bao giờ thấu rõ cái mặt thật của những cái mình trông.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.317)

Nếu không biết tiếng địa phương thì như nửa câm, nửa điếc khó gần gũi quần chúng. Cho nên, cán bộ miền xuôi công tác ở miền ngược cần phải học tiếng địa phương.

(Một thắng lợi mới, báo Nhân Dân, ngày 8-11-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.496)

Nếu không giữ đúng Cần, Kiệm, Liêm, Chính thì dễ trở nên hủ bại, biến thành sâu mọt của dân.

(Đời sống mới, viết ngày 20-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.122)

Nếu làm sai chính sách, không những dân ghét cán bộ, mà còn oán Chính phủ, oán Đảng.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ Liên hiệp phụ nữ toàn quốc về vấn đề phát động quần chúng nông dân, tháng 3-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.95)

Nếu lao động trí óc không làm được lao động chân tay và lao động chân tay không có trí óc thì đó là người lao động bán thân bất toại.

(Bài nói tại Đại hội sinh viên Việt Nam lần thứ II, ngày 7-5-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.400)

Nếu nhà ai bị mất cắp, mất trộm, thì hô hoán lên và cả xóm, cả làng đuổi bắt kẻ trộm. Khi của công bị mất cắp, mất trộm thì mọi người đều có trách nhiệm vạch mặt kẻ gian và đưa nó ra trước pháp luật vì mọi người đều có nghĩa vụ giữ gìn của công.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước, ngày 24-7-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.416)

Nếu trong công tác, các cô, các chú được dân ủng hộ, làm cho dân tin, dân phục, dân yêu thì nhất định các cô, các chú thành công.

(Nói chuyện tại lớp chính huấn khóa II của Bộ Công an, ngày 16-5-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.223)

Nếu tự tư tự lợi, lập trường không vững, tư tưởng không thông, thì tài giỏi gì cũng vô dụng, vì quần chúng rất thông minh. Ai ra sức phục vụ, ai tự tư tự lợi, họ biết ngay, không giấu được họ.

(Bài nói tại Hội nghị Nông vận và Dân vận toàn quốc, ngày 5-2-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.48)

... ngày xưa *trung* là trung với vua. Hiếu là hiếu với cha mẹ mình thôi.

Ngày nay, nước ta là Dân chủ Cộng hòa, chữ **LIÊM** có nghĩa rộng hơn; là mọi người đều phải **LIÊM**. Cũng như *trung* là trung với Tổ quốc, *hiếu* là hiếu với nhân dân; ta thương cha mẹ ta, mà còn phải thương cha mẹ người, phải cho mọi người đều biết thương cha mẹ.

(Cần kiểm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.126)

Nghe nói: Ban Tổ chức đang xét duyệt để khen thưởng những sáng kiến có giá trị.

Ban Tổ chức làm như thế là đúng. Nhưng chỉ xét duyệt và khen thưởng thôi, chưa đủ. Còn cần phải *thí nghiệm áp dụng, ra sức cải tiến và phổ biến rộng rãi* những sáng kiến ấy.

(Vài ý kiến về mấy cuộc trưng bày, báo Nhân Dân, ngày 25-6-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.244)

NGHĨA là ngay thẳng, không có tư tâm, không làm việc bậy, không có việc gì phải giấu Đảng. Ngoài lợi ích của Đảng, không có lợi ích riêng phải lo toan. Lúc Đảng giao cho việc, thì bất kỳ to nhỏ, đều ra sức làm cẩn thận.

Thấy việc phải thì làm, thấy việc phải thì nói. Không sợ người ta phê bình mình, mà phê bình người khác cũng luôn luôn đúng đắn.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.292)

Người cách mạng đương hoạt động giống như người đi đường, phải cẩn thận, khiêm tốn, phải nhìn xuống chỗ bước của mình, đi bước nào vững bước ấy, nếu mới đi được một đoạn đã cho là vững rồi, đi giỏi rồi, rồi cứ đi mà mặt ngược lên trời không thấy hố, nên rơi xuống hố.

(Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An, ngày 14-6-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.608)

...người cách mạng gặp khó khăn thì phải đánh thắng khó khăn, chứ không chịu thua khó khăn. “Không có việc gì khó, có chí thì làm nên”.

(Bài nói tại Đại hội lần thứ II Hội Nhà báo Việt Nam, ngày 16-4-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.165)

Người cách mạng là chí công vô tư, bất kỳ việc lớn việc nhỏ phải nghĩ đến nhân dân, Tổ quốc và giai cấp...

(Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên, năm 1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.269)

Người cán bộ cách mạng phải có đạo đức cách mạng. Phải giữ vững đạo đức cách mạng mới là người cán bộ cách mạng chân chính.

(Người cán bộ cách mạng, báo Nhân Dân, ngày 3-3-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.354)

Người cán bộ muốn tốt thì phải có đạo đức cách mạng, phải biết phê bình và tự phê bình, phải biết kỷ luật.

(Nói chuyện trong buổi lễ bế mạc lớp bồi dưỡng trung cấp, báo Vệ quốc quân, ngày 10-10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.261)

Người cán bộ, cậy quyền thế mà đục khoét dân, ăn của dút, hoặc trộm của công làm của tư.

Người buôn bán, mua 1 bán 10, hoặc mua gian bán lận, chợ đen chợ đỏ, tích trữ đầu cơ.

Người có tiền, cho vay cắt cổ, bóp hầu bóp họng đồng bào.

Người cày ruộng, không ra công đào mương, mà lấy cắp nước ruộng của láng giềng.

Người làm nghề (bất cứ nghề gì) nhân lúc khó khăn mà bắt chẹt đồng bào.

Người cò bạc, chỉ mong xoay của người làm của mình. Đều là tham lam, đều là **BẤT LIÊM**.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.126-127)

Người có bốn đức: Cần, Kiệm, Liêm, Chính.

Thiếu một mùa, thì không thành trời.

Thiếu một phương, thì không thành đất.

Thiếu một đức, thì không thành người.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.117)

Người đảng viên, người cán bộ tốt muốn trở nên người cách mạng chân chính, không có gì là khó cả. Điều đó hoàn toàn do lòng mình mà ra. Lòng mình chỉ biết vì Đảng, vì Tổ quốc, vì đồng bào thì mình sẽ tiến đến chỗ chí công vô tư.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.291)

... người đời ai cũng có chỗ hay chỗ dở. Ta phải dùng chỗ hay của người và giúp người chữa chỗ dở. Dùng người như dùng gỗ. Người thợ khéo thì gỗ to, nhỏ, thẳng, cong, đều tùy chỗ mà dùng được.

(Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ, ngày 1-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.88)

Người kiên quyết cách mạng nhất lại là người đa tình, chí hiếu nhất. Vì sao? Nếu không làm cách mạng thì chẳng những bố mẹ mình mà hàng chục triệu bố mẹ người khác cũng bị đế quốc phong kiến giày vò.

(Thư trả lời Bà Sốtxi trong Hội Liên hiệp Phụ nữ Pháp, ngày 22-9-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.347)

Người già thì chết, người trẻ thì già. Chúng ta già thì chúng ta phải chết, ta phải chuẩn bị cán bộ.

(Bài nói chuyện với các đại biểu thân sĩ trí thức, phú hào tỉnh Thanh Hóa, ngày 20-2-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.74)

... người lười biếng là có tội với đồng bào, với Tổ quốc.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.121)

Người nào có chân trong một ủy ban nào mà làm biếng không đến dự mọi cuộc hội nghị của ban ấy, hoặc không cân nhắc suy nghĩ kỹ lưỡng những vấn đề cần phải bàn bạc và giải quyết hoặc không phát biểu hết ý kiến của mình đối với vấn đề ấy, là trái với nhiệm vụ của mình, và không xứng đáng là một người lãnh đạo.

Người nào phụ trách thi hành, mà không làm đúng kế hoạch do đa số đã quyết định, là làm trái với nhiệm vụ của mình, và cũng không xứng đáng là một người lãnh đạo.

(Cách làm việc tập thể lãnh đạo cá nhân phụ trách, báo Sự thật, ngày 23-9-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.620)

Người nào có năng lực làm việc gì, thì đặt vào việc ấy.

Nếu dùng không đúng, người giỏi nghề thợ mộc thì giao cho việc thợ rèn, người giỏi nghề rèn thì giao cho việc thợ mộc, như thế thì hai người đều thất bại cả hai.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.119)

Người nấu bếp, người quét rác cũng như thầy giáo, kỹ sư, nếu làm trọn trách nhiệm thì đều vẻ vang như nhau.

(Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội, tháng 3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.69)

Người ta ai cũng muốn ăn ngon mặc đẹp, nhưng muốn phải cho đúng thời, đúng hoàn cảnh. Trong lúc nhân dân

ta còn thiếu thốn mà một người nào đó muốn riêng hưởng ăn ngon mặc đẹp, như vậy là không có đạo đức.

(Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các tổng cục, tháng 5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.589)

Nhân dịp khai mạc Hội nghị Oasinhton về Viễn Đông, chúng tôi lấy làm tiếc về sự vắng mặt của đoàn đại biểu Việt Nam. Một lần nữa chúng tôi bác bỏ mọi quyền của người Pháp phát biểu nhân danh nhân dân Việt Nam.

(Điện gửi Bộ trưởng Ngoại giao Hoa Kỳ, tháng 11-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.128)

NHÂN là thật thà thương yêu, hết lòng giúp đỡ đồng chí và đồng bào. Vì thế mà kiên quyết chống lại những người, những việc có hại đến Đảng, đến nhân dân. Vì thế mà sẵn lòng chịu cực khổ trước mọi người, hưởng hạnh phúc sau thiên hạ. Vì thế mà không ham giàu sang, không e cực khổ, không sợ oai quyền.

Những người đã không ham, không e, không sợ gì thì việc gì là việc phải họ đều làm được.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.291, 292)

Nhất là những người cán bộ và lãnh tụ, càng phải làm cho xứng đáng lòng tin cậy của Đảng, của dân tộc. Càng phải làm gương cho tất cả đảng viên, tất cả quần chúng noi theo.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.293)

Người nào có chân trong một ủy ban nào mà làm biếng không đến dự mọi cuộc hội nghị của ban ấy, hoặc không cân nhắc suy nghĩ kỹ lưỡng những vấn đề cần phải bàn bạc và giải quyết hoặc không phát biểu hết ý kiến của mình đối với vấn đề ấy, là trái với nhiệm vụ của mình, và không xứng đáng là một người lãnh đạo.

Người nào phụ trách thi hành, mà không làm đúng kế hoạch do đa số đã quyết định, là làm trái với nhiệm vụ của mình, và cũng không xứng đáng là một người lãnh đạo.

(Cách làm việc tập thể lãnh đạo cá nhân phụ trách, báo Sự thật, ngày 23-9-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.620)

Người nào có năng lực làm việc gì, thì đặt vào việc ấy.

Nếu dùng không đúng, người giỏi nghề thợ mộc thì giao cho việc thợ rèn, người giỏi nghề rèn thì giao cho việc thợ mộc, như thế thì hai người đều thất bại cả hai.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.119)

Người nấu bếp, người quét rác cũng như thầy giáo, kỹ sư, nếu làm trọn trách nhiệm thì đều vẻ vang như nhau.

(Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội, tháng 3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.69)

Người ta ai cũng muốn ăn ngon mặc đẹp, nhưng muốn phải cho đúng thời, đúng hoàn cảnh. Trong lúc nhân dân

ta còn thiếu thốn mà một người nào đó muốn riêng hưởng ăn ngon mặc đẹp, như vậy là không có đạo đức.

(Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các tổng cục, tháng 5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.589)

Nhân dịp khai mạc Hội nghị Oasinhton về Viễn Đông, chúng tôi lấy làm tiếc về sự vắng mặt của đoàn đại biểu Việt Nam. Một lần nữa chúng tôi bác bỏ mọi quyền của người Pháp phát biểu nhân danh nhân dân Việt Nam.

(Điện gửi Bộ trưởng Ngoại giao Hoa Kỳ, tháng 11-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.128)

NHÂN là thật thà thương yêu, hết lòng giúp đỡ đồng chí và đồng bào. Vì thế mà kiên quyết chống lại những người, những việc có hại đến Đảng, đến nhân dân. Vì thế mà sẵn lòng chịu cực khổ trước mọi người, hưởng hạnh phúc sau thiên hạ. Vì thế mà không ham giàu sang, không e cực khổ, không sợ oai quyền.

Những người đã không ham, không e, không sợ gì thì việc gì là việc phải họ đều làm được.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.291, 292)

Nhất là những người cán bộ và lãnh tụ, càng phải làm cho xứng đáng lòng tin cậy của Đảng, của dân tộc. Càng phải làm gương cho tất cả đảng viên, tất cả quần chúng noi theo.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.293)

Nói tóm tắt, minh minh đức đức là *chính tâm*. Thân dân tức là *phục vụ nhân dân*, đặt lợi ích của nhân dân lên trên hết.

(Bài nói chuyện tại Lớp nghiên cứu chính trị khóa 1, Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 21-7-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.377)

Những người trong các công sở đều có nhiều hoặc ít quyền hành. Nếu không giữ đúng Cần, Kiệm, Liêm, Chính thì dễ trở nên hủ bại, biến thành sâu mọt của dân.

(Đời sống mới, viết ngày 20-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.122)

Những tư tưởng, tác phong mới mà Đảng ta yêu cầu mỗi cán bộ, mỗi đảng viên và mỗi người lao động cần phải bồi dưỡng cho mình, tóm lại là:

- Ý thức làm chủ và tinh thần tập thể xã hội chủ nghĩa,

- Quan điểm “tất cả phục vụ sản xuất”,

- Ý thức cần kiệm xây dựng nước nhà,

- Tinh thần tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc lên chủ nghĩa xã hội.

Trái lại, những tư tưởng, tác phong xấu cần chống lại là:

- Chủ nghĩa cá nhân,

- Quan liêu, mệnh lệnh,

- Tham ô, lãng phí,

- Bảo thủ, rụt rè.

Đó là một cuộc vận động, giáo dục tư tưởng có ý nghĩa rất to lớn đối với sự nghiệp cách mạng của chúng ta ngày nay.

(Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội, nói tháng 3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.71-72)

Nói chung lãng phí ở các ngành còn khá nhiều, nếu ta ngăn được lãng phí thì có thể cải thiện được cho cán bộ, bộ đội và công nhân. Muốn ngăn được lãng phí, không phải chỉ Đảng, Chính phủ và Hồ Chủ tịch ra lệnh, mà phải giáo dục cán bộ, công nhân, nhân dân, phải tổ chức cho khéo và để mọi người tự giác chấp hành cho chu đáo.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ trung, cao cấp nghiên cứu Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 11, ngày 14-2-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.496)

Nói chung thì các dân tộc phương Đông đều giàu tình cảm, và đối với họ một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền.

(Thư gửi đồng chí Pétơrốp, Tổng Thư ký Ban Phương Đông, tiếng Pháp, bản chụp lưu tại Viện Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.284)

Nói chung, số đông cán bộ ta đều tận tụy, đều cố gắng làm tròn nhiệm vụ. Nhưng vẫn còn một số bị chủ nghĩa cá nhân trói buộc, do đó mà phạm nhiều sai lầm, khuyết điểm. Vài thí dụ:

+ Đối với *nhân dân* thì quan liêu, mệnh lệnh; xem thường pháp luật, không tôn trọng quyền lợi của nhân

dân (như có khi khám xét nhà mà không báo trước cho chủ nhà).

Tự tiện ra mệnh lệnh lung tung (như bán bánh ngọt không cho người mua mang bánh về nhà, bắt người ta ăn tại chỗ).

+ Đối với *tập thể* thì kèn cựa địa vị, tính thiệt suy hơn, chỉ hỏi Đảng và Chính phủ đã làm gì cho mình, không tự hỏi mình đã làm gì ích lợi cho nhân dân, cho xã hội.

+ Đối với *của công* thì lãng phí, tham ô, ở các xí nghiệp và các hợp tác xã ít nhiều đều có hiện tượng xấu như vậy.

+ Đối với *bản thân* thì không lo trau dồi đạo đức cách mạng, không lo học tập để tiến bộ, mà chỉ lo ăn ngon, mặc đẹp hơn người khác...

(Bài nói chuyện tại Đại hội đảng bộ Hà Nội, ngày 1-2-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.28-29)

Nói đến cán bộ trước hết, vì “cán bộ là tiền vốn của Đoàn thể”.

Có vốn mới làm ra lãi. Bất cứ chính sách, công tác gì nếu có cán bộ tốt thì thành công, tức là có lãi. Không có cán bộ tốt thì hỏng việc, tức là lỗ vốn.

(Nói chuyện tại Hội nghị toàn quốc lần thứ nhất về công tác huấn luyện và học tập, ngày 6-5-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.356)

Nội dung của chủ nghĩa anh hùng cách mạng của chúng ta:

1- Trung với nước, hiếu với dân, vì sự nghiệp chống Mỹ, vì chủ nghĩa xã hội, luôn luôn nêu cao tinh thần hy sinh chiến đấu, lao động quên mình.

2- Chấp hành triệt để đường lối, chính sách của Đảng và của Nhà nước, hăng hái thi đua yêu nước, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ trong mọi tình huống.

3- Quyết tâm đi sâu vào khoa học - kỹ thuật và nghiệp vụ, phát huy tinh thần sáng tạo, dám nghĩ dám làm, ra sức học tập và vận dụng tốt sáng kiến và kinh nghiệm tiên tiến, nâng cao năng suất lao động và hiệu quả chiến đấu.

4- Nêu cao ý thức tập thể và làm chủ tập thể, ý thức tổ chức và kỷ luật, đoàn kết đồng chí, đoàn kết nhân dân, đi đường lối quân chúng.

5- Cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, khiêm tốn, giản dị, gương mẫu về mọi mặt.

(Nội dung của chủ nghĩa anh hùng cách mạng của chúng ta, tháng 4-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.111)

... nơi nào khó có cán bộ. Việc gì khó có cán bộ.

(Nói chuyện với nhân dân, bộ đội, cán bộ tại Yên Châu (Sơn La), ngày 8-5-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.212)

Nói tóm lại, lãng phí là vì *thiếu tinh thần trách nhiệm, không có ý thức quý trọng sức của, sức người của Nhà nước, của nhân dân.*

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước, ngày 24-7-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.417)

Nói tóm lại: Chúng ta phải tìm cách tổ chức sắp đặt cho hợp lý, để 1 người có thể làm việc như 2 người, 1 ngày có thể làm việc của 2 ngày, 1 đồng có thể dùng bằng 2 đồng.

(Thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, chống bệnh quan liêu, nói tháng 3-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.7, tr.353)

Nói tóm lại: Nơi nào có cán bộ tốt, thì cả vùng đó hoạt động như một bộ máy. Và cả vùng đó tỏ ra một bầu không khí hăng hái, vui vẻ.

Nơi nào cán bộ xoàng, thì vùng đó, như đang ngủ say. Trên giấy thì cái gì cũng có. Nhưng sự thật, thì việc gì cũng uể oải, lười xù.

(Cán bộ tốt và cán bộ xoàng, báo Sự thật, khoảng tháng 6-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.166-167)

Nói tóm tắt, thì đạo đức cách mạng là:

Quyết tâm suốt đời đấu tranh cho Đảng, cho cách mạng. Đó là điều chủ chốt nhất.

Ra sức làm việc cho Đảng, giữ vững kỷ luật của Đảng, thực hiện tốt đường lối, chính sách của Đảng.

Đặt lợi ích của Đảng và của nhân dân lao động lên trên, lên trước lợi ích riêng của cá nhân mình. Hết lòng hết sức phục vụ nhân dân. Vì Đảng, vì dân mà đấu tranh quên mình, gương mẫu trong mọi việc.

Ra sức học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, luôn luôn dùng tự phê bình và phê bình để nâng cao tư tưởng

và cải tiến công tác của mình và cùng đồng chí mình tiến bộ.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.11, tr.603)

Nói về mỗi một người chúng ta, nếu hết lòng hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Thế là THIỆN. Nếu chỉ lo cho lợi ích riêng của mình, không lo đến lợi ích chung của nước nhà, của dân tộc. Thế là ÁC. Thực hành chí công vô tư, cần kiệm liêm chính. Thế là THIỆN. Nếu phạm phải quan liêu, mệnh lệnh, tham ô, lười biếng. Thế là ÁC.

(Bài nói chuyện tại Lớp nghiên cứu chính trị khóa 2 Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 8-12-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.454)

Nước ta có nhiều dân tộc, đây là điểm tốt. Mỗi dân tộc có một tiếng nói riêng, có khi hai dân tộc một tiếng nói. Cán bộ đi làm việc chỗ nào, phải học tiếng ở đấy.

(Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi, ngày 31-8-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.14, tr.168)

Ông ủy viên đi xe hơi, rồi bà ủy viên, cho đến các cô các cậu Ủy viên, cũng dùng xe hơi của công. Thử hỏi những hao phí đó ai phải chịu?

(Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng, báo Cứu quốc, ngày 17-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.65)

Ở trong xã hội, muốn thành công phải có ba điều kiện là: thiên thời, địa lợi và nhân hòa.

Ba điều kiện ấy đều quan trọng cả. Nhưng thiên thời không quan trọng bằng địa lợi, mà địa lợi không quan trọng bằng nhân hòa.

(Nói chuyện tại Hội nghị quân sự lần thứ năm, tháng 8-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.594)

Ở đâu có bệnh quan liêu thì ở đó chắc có tham ô, lãng phí; nơi nào bệnh quan liêu càng nặng thì nơi đó càng nhiều lãng phí, tham ô.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước, ngày 24-7-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.418)

Phải biết rằng tình hình khách quan thay đổi hàng giờ hàng phút, một chủ trương của ta hôm nay đúng, hôm sau đã không hợp thời, nếu ta không tỉnh táo kiểm điểm những tư tưởng hành vi của ta để bỏ đi những cái quá thời, sai hỏng, nhất định ta sẽ không theo kịp tình thế, ta sẽ bị bỏ rơi, bị các bạn tỉnh táo nhanh nhẹn hơn vượt đi trước.

(Muốn thành cán bộ tốt, phải có tinh thần tự chỉ trích, báo Cứu quốc, ngày 26-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.28)

Phải cất nhắc cán bộ một cách cho đúng.

Cất nhắc cán bộ là một công tác cần kíp.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.314)

Phải “chính tâm tu thân” mới có thể “trị quốc bình thiên hạ”.

(Bài nói tại buổi bế mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính các cơ quan Trung ương, ngày 9-6-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.142)

Phải có chí khí cao thượng, phải “tiên ưu hậu lạc” nghĩa là khó khăn thì phải chịu trước thiên hạ, sung sướng thì hưởng sau thiên hạ. Đây là đạo đức cách mạng.

(Bài nói chuyện tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, ngày 21-10-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.403)

Phải để công việc nước lên trên, trước việc tư, việc nhà.

Đã phụ trách việc gì, thì quyết làm cho kỳ được, cho đến nơi đến chốn, không sợ khó nhọc, không sợ nguy hiểm.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.131)

Phải đem tinh thần yêu nước và cần, kiệm, liêm, chính mà dạy bảo cán bộ, đảng viên và nhân dân.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.289)

... phải giáo dục cho cán bộ và công nhân nhận rõ mình là chủ nước nhà, là chủ xí nghiệp, do đó mà tích cực chống tệ quan liêu, lãng phí, tham ô, đề cao tinh thần quý trọng của công, ra sức cần kiệm xây dựng đất nước.

(Nói chuyện tại Hội nghị công nghiệp toàn miền Bắc, ngày 26-1-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.20)

Phải giữ vững đạo đức cách mạng, cao nhất là chí công vô tư.

(Cách xem xét việc đời và cách tu dưỡng của người cách mạng, viết khoảng năm 1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.290)

Phải giữ vững đạo đức của người quân nhân cách mạng, dũng cảm, mưu trí, đoàn kết, kỷ luật, cần kiệm, phải luôn luôn cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu, nêu cao quyết tâm đánh thắng hoàn toàn giặc Mỹ xâm lược, cho xứng đáng là những chiến sĩ anh hùng của Quân đội nhân dân Việt Nam anh hùng.

(Thư gửi các cán bộ và chiến sĩ bộ đội Thông tin liên lạc, ngày 28-1-1969, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.544-545)

Phải gột sạch đầu óc địa vị đi. Việc gì có lợi cho cách mạng, có lợi cho Đoàn thể là làm hết, không có việc gì sang, việc gì hèn cả.

(Nói chuyện tại Hội nghị toàn quốc lần thứ nhất về công tác huấn luyện và học tập, ngày 6-5-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.359)

Phải hiểu rằng bổn phận của người cán bộ cách mạng là suốt đời hết lòng hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Phải cố gắng thực hiện cho kỳ được: cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Phải gần gũi nhân dân, học tập nhân dân, vì gần gũi nhân dân sẽ cảm thông những khó khăn, gian khổ của nhân dân, thấy rõ những gương anh hùng của nhân dân, giúp ta củng cố lập trường, trau dồi tư tưởng.

(Người cán bộ cách mạng, báo Nhân Dân, ngày 3-3-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.356)

Phải làm cho dân mến, khi sắp tới dân mong, khi đi dân tiếc, chớ vác mặt làm quan cách mạng cho dân ghét, dân khinh, dân không ủng hộ.

(Bài nói chuyện tại buổi lễ tốt nghiệp khóa 5 Trường Huấn luyện cán bộ Việt Nam, báo Cầu quốc, ngày 15-11-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.116)

Phải làm thế nào cho được lòng dân, phải thực sự giúp đỡ dân trong công việc chứ không phải là lối ngoại giao qua loa. Có như thế thì người dân mới tích cực trở lại giúp đỡ công an.

(Bài nói tại Trường Công an trung cấp khóa 2, năm 1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.270)

Phải lấy thực tế hành động tranh đấu hàng ngày để giáo dục, làm cho quần chúng thấy lực lượng của họ, phát huy sáng kiến, tự họ giải quyết vấn đề, tự họ nâng cao địa vị kinh tế, chính trị, văn hóa của họ.

(Bài nói tại Hội nghị nông vận toàn quốc, ngày 5-2-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.48)

Phải nhớ Đoàn thể làm việc cho dân, Đoàn thể mình mạnh hay yếu là ở dân. Dân nghe theo là mình mạnh. Hiểu nguyện vọng của dân, sự cực khổ của dân. Hiểu tâm lý của dân, học sáng kiến của dân.

(Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa, ngày 20-2-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.69)

Phải sử dụng tiền của, sức lực và thời giờ của nhân dân cho hợp lý. Phải chống bệnh quan liêu vì đó là nguồn gốc của nạn tham ô, lãng phí.

(Lời kêu gọi nhân dịp phát động phong trào sản xuất và tiết kiệm, báo Nhân Dân, tháng 3-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.7, tr.349-350)

Phải sửa đổi lề lối làm việc cho thiết thực, để giải quyết công việc cho tốt, cho nhanh.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ cao cấp nghiên cứu Nghị quyết Hội nghị lần thứ 12 Ban Chấp hành Trung ương Đảng, ngày 16-1-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.15, tr.21)

Phải tin tưởng sâu sắc ở lực lượng và trí tuệ của tập thể, của nhân dân. Tăng cường đoàn kết và giúp đỡ lẫn nhau. Nâng cao ý thức tổ chức và kỷ luật. Kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân và chủ nghĩa tự do.

(Thư gửi thanh niên, ngày 2-9-1965, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.14, tr.619)

Phải trau dồi đạo đức cách mạng, tiết kiệm, cần cù, khiêm tốn, giản dị.

(Thư gửi cán bộ và chiến sĩ nhân dịp kỷ niệm ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam, ngày 22-12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.11, tr.585)

Phải tự nguyện, tự giác, xem công tác học tập cũng là một nhiệm vụ mà người cán bộ cách mạng phải hoàn thành cho được, do đó mà tích cực, tự động hoàn thành kế

hoạch học tập, nêu cao tinh thần chịu khó, cố gắng, không lùi bước trước bất kỳ khó khăn nào trong việc học tập.

(Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I Trường Nguyễn Ái Quốc, ngày 7-9-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.11, tr.98)

Pháp luật phải thẳng tay trừng trị những kẻ bất liêm, bất kỳ kẻ ấy ở địa vị nào, làm nghề nghiệp gì.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.127)

Quần chúng chỉ quý mến những người có tư cách, đạo đức. Muốn hướng dẫn nhân dân, mình phải làm mực thước cho người ta bắt chước.

(Bài nói chuyện trong buổi bế mạc Hội nghị cán bộ của Đảng lần thứ 6, ngày 18-1-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.16)

Quan liêu thì không đoàn kết được ai.

(Bài nói tại Trường Công an Trung ương, ngày 28-1-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.11, tr.249)

Quan liêu là cán bộ phụ trách xa rời thực tế, không điều tra, nghiên cứu đến nơi đến chốn những công việc cần phải làm, việc gì cũng nắm không vững, chỉ đạo một cách đại khái, chung chung. Quan liêu là xa rời quần chúng, không đi sâu đi sát, không hiểu rõ lai lịch, tư tưởng và công tác của cán bộ mình. Không lắng nghe ý kiến của quần chúng. Sợ phê bình và tự phê bình. Tác phong của những “ông quan liêu” là thiếu dân chủ, không giữ đúng nguyên tắc lãnh đạo tập thể, phân công phụ trách.

Vì vậy, bệnh quan liêu là nguồn gốc sinh ra lãng phí, tham ô.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước, ngày 24-7-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.417)

Quan liêu, mệnh lệnh: Không đi sâu đi sát phong trào, không nắm được tình hình cụ thể của ngành hoặc của địa phương mình, không gần gũi quần chúng và học hỏi kinh nghiệm của quần chúng. Thích ngồi bàn giấy hơn là đi xuống cơ sở để hiểu đúng thực tế, kiểm tra việc thi hành chính sách, lắng nghe ý kiến của nhân dân. Thích dùng mệnh lệnh hành chính hơn là kiên nhẫn giáo dục quần chúng một cách có lý, có tình. Do đó mà đường lối, chính sách đúng đắn của Đảng và Chính phủ có khi không thấu đến quần chúng hoặc bị thi hành lệch lạc, kết quả là đã hỏng công việc lại mất lòng người.

(Đoàn kết tiến lên giành thắng lợi mới, báo Nhân Dân, ngày 3-2-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.29)

Quan liêu, tham ô, lãng phí là *tội ác*. Phải tẩy sạch nó để thực hiện cần kiệm liêm chính, để đẩy mạnh thi đua sản xuất và tiết kiệm, để đưa kháng chiến đến thắng lợi, kiến quốc đến thành công, để xây dựng thuần phong mỹ tục trong toàn dân, toàn quốc.

(Chống quan liêu, tham ô, lãng phí, báo Nhân Dân, ngày 31-7-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.457)

Quyết tâm giúp đỡ loài người ngày càng tiến bộ và thoát khỏi ách áp bức, bóc lột, luôn luôn giữ vững tinh thần chí công vô tư - đó là đạo đức cách mạng.

(Đạo đức cách mạng, báo Nhân Dân, ngày 6-6-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.508)

Ra sức làm tròn nhiệm vụ cách mạng và sống ...với nhau có tình có nghĩa. Lấy gương người tốt, việc tốt có thật trong nhân dân và cán bộ, đảng viên ta mà giáo dục lẫn nhau, đó chính là một cách tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin thiết thực nhất.

(Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "người tốt, việc tốt", nói ngày 7-6-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.669)

Rừng cây thì chắc chắn nở hoa sinh quả; nhưng cũng có những con sâu mọt rút lá, cắn hoa, khoét quả. Chúng ta phải tiêu diệt các con sâu mọt ấy: Ấy là bệnh quan liêu, nạn tham ô lãng phí.

(Bài nói tại buổi phát động phong trào sản xuất và tiết kiệm, ngày 17-3-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.344-345)

Sự hiểu biết và kinh nghiệm của mình cũng chưa đủ cho sự lãnh đạo đúng đắn. Vì vậy, ngoài kinh nghiệm của mình, người lãnh đạo còn phải dùng kinh nghiệm của đảng viên, của dân chúng, để thêm cho kinh nghiệm của mình.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.325)

Sự nghiệp cách mạng là một sự nghiệp lâu dài và gian khổ, song nhất định thắng lợi. Mọi người chúng ta, bất kỳ ai, làm việc gì, ở cương vị nào, đều phải là những chiến sĩ dũng cảm của sự nghiệp vẻ vang ấy.

(Báo cáo tại Hội nghị chính trị đặc biệt, ngày 27-3-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.286)

Sự sửa đổi khuyết điểm, một phần cố nhiên là trách nhiệm của cán bộ đó. Nhưng một phần cũng là trách nhiệm của người lãnh đạo.

Sửa chữa sai lầm, cố nhiên cần dùng cách giải thích thuyết phục, cảm hoá, dạy bảo. Song không phải tuyệt nhiên không dùng xử phạt. Lầm lỗi có việc to, việc nhỏ. Nếu nhất luật không xử phạt thì sẽ mất cả kỷ luật, thì sẽ mở đường cho bọn cố ý phá hoại. Vì vậy, hoàn toàn không dùng xử phạt là không đúng. Mà chút gì cũng dùng đến xử phạt cũng không đúng.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.323-324)

Sự thành công phần lớn là do các cán bộ, vậy các cán bộ phải cố gắng hơn mọi người để làm kiểu mẫu cho mọi người.

(Thư gửi quân đội quốc gia, dân quân và công nhân quốc phòng,
báo Cứu quốc, ngày 2-6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.101)

Sức có mạnh mới gánh được nặng và đi được xa. Người cách mạng phải có đạo đức cách mạng làm nền tảng, mới hoàn thành được nhiệm vụ vẻ vang.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.601)

Ta nói chống bệnh quan liêu, bây giờ phải chống người quan liêu.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp nghiên cứu
Nghị quyết Hội nghị lần thứ 12 Ban Chấp hành Trung ương,
ngày 16-1-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.20)

Tài sản công cộng là nền tảng, là vốn liếng để khôi phục và xây dựng kinh tế chung, để làm cho dân giàu nước mạnh, để nâng cao đời sống của nhân dân. Vì vậy, *bảo vệ tài sản chung là nhất trí với lợi ích riêng của mọi người*. Kinh thường tài sản chung tức là hại đến lợi ích riêng của mọi người.

(Bảo vệ tài sản công cộng, báo Nhân Dân, ngày 05-02-1955,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.297)

... tất cả chúng ta từ trên xuống dưới, cán bộ cũng như đảng viên, đoàn viên phải làm nhiệm vụ thiêng liêng của chúng ta là quan tâm lo lắng đến đời sống của nhân dân. Nếu quan tâm đến đời sống của nhân dân thì thật sự không có tham ô, lãng phí.

(Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An,
ngày 14-6-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.612)

Tham ô là hành động xấu xa nhất của con người. Nhân dân lao động ta làm lưng đổ mồ hôi sôi nước mắt để góp phần xây dựng *của công* - của Nhà nước và của tập thể. Của công ấy là nền tảng vật chất của chế độ xã hội chủ nghĩa, là nguồn gốc chủ yếu để nâng cao đời sống của nhân dân ta.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước,
ngày 24-7-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.416)

Tham ô là hành động xấu xa nhất, tội lỗi đê tiện nhất trong xã hội.

(Bài nói tại Hội nghị phổ biến nghị quyết của Bộ Chính trị về cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu", ngày 27-7-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.141)

Tham ô là trộm cướp. Lãng phí tuy không lấy của công đút túi, song kết quả cũng rất tai hại cho nhân dân, cho Chính phủ. Có khi tai hại hơn nạn tham ô.

(Thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, chống bệnh quan liêu, tháng 3-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.357)

Tham ô, lãng phí là có tội, mà tham ô lãng phí gào cứu đối tội lại càng lớn hơn. Không khác gì gián điệp giết hại đồng bào đó. Thế là có tội đối với Đảng và Chính phủ, đối với nhân dân, đối với nước bạn. Đó là tội thật to. Các cấp ủy cùng với cán bộ cần tìm cho ra gốc rễ tham ô, lãng phí và xử trí đúng mức.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị sản xuất cứu đói, ngày 13-6-1955, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.519)

Tham ô, lãng phí tài sản của Nhà nước, của tập thể, của nhân dân là hành động trộm cắp, mà ai cũng phải thù ghét, phải trừ bỏ.

(Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội, nói tháng 3-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.70)

Tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu là kẻ thù của nhân dân, của bộ đội và của Chính phủ.

Kẻ thù khá nguy hiểm, vì nó không mang gươm mang súng, mà nó nằm trong các tổ chức của ta, để làm hỏng công việc của ta.

(Thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, chống bệnh quan liêu, tháng 3-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.357)

Tham ô, lãng phí, quan liêu là một thứ “giặc ở trong lòng”. Nếu chiến sĩ và nhân dân ra sức chống giặc ngoại xâm mà quên chống giặc nội xâm, như thế là chưa làm tròn nhiệm vụ của mình.

(Thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, chống bệnh quan liêu, tháng 3-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.362, 363)

Tham ô và lãng phí đều do bệnh quan liêu mà ra. Vì vậy từ nay, toàn thể đồng bào, toàn thể chiến sĩ, toàn thể cán bộ phải xem quan liêu, tham ô, lãng phí là những tội lỗi đối với Tổ quốc, đối với đồng bào.

(Bài nói chuyện nhân dịp Tết năm Nhâm Thìn (1952), báo *Nhân Dân*, ngày 27-01-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.297)

Tham tiền của, tham địa vị, tham danh tiếng, tham ăn ngon, sống yên đều là **BẤT LIÊM**.

(Cần kiệm liêm chính, khoảng tháng 6-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.126)

Thang thuốc chữa bệnh quan liêu:

- Phải đặt lợi ích dân chúng lên trên hết, trước hết.
- Phải gần gũi dân, hiểu biết dân, học hỏi dân.
- Phải thật thà thực hành phê bình và tự phê bình.
- Phải làm kiểu mẫu: Cần, Kiệm, Liêm, Chính, Chí công vô tư.

(Phải tẩy sạch bọn quan liêu, báo *Sự thật*, ngày 02-9-1950, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.434)

Thanh tra là một nhiệm vụ vẻ vang và quan trọng; nó theo dõi, xem xét việc chấp hành đúng đắn đường lối, chính sách, nghị quyết, chỉ thị của Đảng và Chính phủ.

(*Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ thanh tra toàn miền Bắc, ngày 06-02-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.35*)

Thành kiến là một thói xấu, có hại. Do thành kiến mà sinh ra dè dặt với nhau, đối phó với nhau, kèn cựa lẫn nhau. Nó làm cho trống đánh xuôi kèn thổi ngược, nó làm cho công tác bị tê liệt, hư hỏng.

(*Bài nói tại Đại hội Đảng bộ tỉnh Hà Bắc, ngày 17-10-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.186*)

Thành phần giai cấp và quan hệ gia đình (địa chủ) có ảnh hưởng thế nào, điều quyết định vẫn là do bản thân mỗi người đảng viên, mỗi người cán bộ. Nếu người đảng viên và người cán bộ có chí khí kiên cường, tư tưởng vững chắc, lập trường dứt khoát, quyết tâm phụng sự cách mạng, phục vụ nhân dân, thật thà thi hành những chính sách của Đảng và Chính phủ, thì *nhất định đánh tan được ảnh hưởng ấy, và vẫn được Đảng, Chính phủ và nhân dân tin cậy.*

(*Hoa sen, báo Nhân Dân, ngày 30-3-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.298-299*)

Thế nào là dùng cán bộ đúng?

- Mình phải có độ lượng vĩ đại thì mới có thể đối với cán bộ một cách chí công vô tư, không có thành kiến, khiến cho cán bộ khỏi bị bỏ rơi.

- Phải có tinh thần rộng rãi, mới có thể gần gũi những người mình không ưa.

- Phải có tính chịu khó dạy bảo, mới có thể nâng đỡ những đồng chí còn kém, giúp cho họ tiến bộ.

- Phải sáng suốt, mới khỏi bị bọn vu vơ bao vây, mà cách xa cán bộ tốt.

- Phải có thái độ vui vẻ, thân mật, các đồng chí mới vui lòng gần gũi mình.

(*Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.319*)

Theo con đường ác thì dễ dàng, nhưng lẫn xuống hố. Theo con đường thiện thì khó nhọc, nhưng vẻ vang.

(*Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2, tháng 3-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr. 101*)

Thiện là gì? Là làm đúng chính sách của Đảng, phục vụ quyền lợi đại đa số nhân dân (công nông), thực hành cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, để lợi ích cách mạng, nhân dân lên trên hết, trước hết; trái lại là cái ác.

(*Bài nói chuyện ở lớp chính Đảng Trung ương khóa 3, ngày 10-4-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.113*)

Thiện nghĩa là tốt đẹp, vẻ vang. Trong xã hội không có gì tốt đẹp, vẻ vang bằng phục vụ cho lợi ích của nhân dân.

(*Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa 2 Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 8-12-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.453*)

THIỆN và ÁC là hai cái mâu thuẫn, luôn luôn đấu tranh gay gắt với nhau. Cuộc đấu tranh ấy phải trường kỳ và gian khổ, nhưng cuối cùng thì ÁC nhất định bại, THIÊN nhất định thắng.

(Bài nói chuyện tại Lớp nghiên cứu chính trị khóa 2 Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 8-12-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.454)

Thói quen và truyền thống lạc hậu cũng là kẻ địch to; nó ngấm ngấm ngăn trở cách mạng tiến bộ.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.605-606)

Thời đại của chúng ta là thời đại văn minh, thời đại cách mạng, mọi việc càng phải dựa vào lực lượng của tập thể, của xã hội; cá nhân càng không thể đứng riêng lẻ mà càng phải hòa mình trong tập thể, trong xã hội.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.600)

Thực hành chí công vô tư, cần kiệm liêm chính, thể là THIÊN. Nếu phạm phải quan liêu, mệnh lệnh, tham ô, lười biếng, thể là ÁC.

(Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu Chính trị khóa II Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 8-12-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.454)

Thường thường đại biểu cấp trên đến khai hội với cấp dưới, trong lúc khai hội, chỉ một mình “ông” đại biểu, hay “bà” đại biểu nói, nói hàng hai, ba giờ đồng hồ. Nói

mệnh mông trời đất. Nói gì cũng có. Nhưng chỉ chừa một điều không nói đến là những việc thiết thực cho địa phương đó, những việc mà dân chúng ở đó cần biết, cần hiểu, cần làm, thì không nói đến!

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.343)

Tiền đồ của mỗi người nằm trong tiền đồ chung của dân tộc. Nhưng có người muốn tiền đồ của mình tiến mau hơn tiền đồ của dân tộc. Trong khi kinh tế tài chính của ta có khó khăn lại muốn một mình ăn no mặc ấm.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ Đảng ngành Giáo dục, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.594)

Tiến bộ không giới hạn. Mình cố gắng tiến bộ, thì chắc tiến bộ mãi.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.130)

Tóm lại chính trị là:

1. Đoàn kết
2. Thanh khiết từ to đến nhỏ

(Bài nói chuyện với các đại biểu thân sĩ trí thức, phú hào tỉnh Thanh Hóa, ngày 20-2-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.75)

Tranh công đố lỗi là biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa đơn vị.

(Bài nói với cán bộ, chiến sĩ Đại đội 1, Tiểu đoàn 1 Đoàn Tam Đảo bộ đội phòng không - không quân, ngày 19-7-1965, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.573)

Tóm lại, đối với cán bộ có năm cách:

a) *Chỉ đạo* - Thả cho họ làm, thả cho họ phụ trách, dù sai lầm chút ít cũng không sợ.

Nhưng phải luôn luôn tùy theo hoàn cảnh mà bày vẽ cho họ về phương hướng công tác, cách thức công tác, để cho họ phát triển năng lực và sáng kiến của họ, đúng với đường lối của Đảng.

b) *Nâng cao* - Luôn luôn tìm cách cho họ học thêm lý luận và cách làm việc, làm cho tư tưởng, năng lực của họ ngày càng tiến bộ.

c) *Kiểm tra* - Không phải ngày nào cũng kiểm tra. Nhưng thường thường kiểm tra để giúp họ rút kinh nghiệm, sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm.

Giao công việc mà không kiểm tra, đến lúc thất bại mới chú ý đến. Thế là không biết yêu cầu cán bộ.

d) *Cải tạo* - Khi họ sai lầm thì dùng cách “thuyết phục” giúp cho họ sửa chữa.

Không phải một sai lầm to lớn, mà đã vội cho họ là “cơ hội chủ nghĩa”, đã “cảnh cáo”, đã “tạm khai trừ”. Những cách quá đáng như thế đều không đúng.

đ) *Giúp đỡ* - Phải cho họ điều kiện sinh sống đầy đủ mà làm việc. Khi họ đau ốm, phải có thuốc thang. Tùy theo hoàn cảnh mà giúp họ giải quyết vấn đề gia đình. Những điều đó rất quan hệ với tinh thần của cán bộ, và sự thân ái đoàn kết trong Đảng.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.316)

... toàn thể cán bộ và chiến sĩ ta phải ghi nhớ và làm đúng những lời Bác dặn như sau:

- Chớ tự kiêu, tự mãn.
- Chớ rượu chè, cờ bạc, trai gái, hút thuốc phiện.
- Chớ để lộ bí mật.
- Chớ xa xỉ, tham ô lãng phí.
- Phải kính trọng nhân dân, giúp đỡ nhân dân, đoàn kết với nhân dân.
- Phải khiêm tốn, nghiêm chỉnh.
- Phải giữ gìn tính chất trong sạch, chất phác của người chiến sĩ cách mạng.
- Phải thực hiện cần, kiệm, liêm, chính.
- Phải làm đúng 10 điều kỷ luật.
- Phải luôn luôn cảnh giác, và phải thực hiện tự phê bình và phê bình để tiến bộ không ngừng.

(Lời căn dặn các đơn vị bộ đội vào thành, tháng 10-1954,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.9, tr.82-83)

Tôi được biết có những đồng chí Việt Nam ở Pari lợi dụng danh nghĩa đảng viên để nhận (nói đúng hơn là bòn rút) tiền của các công nhân An Nam. Tôi đề nghị các đồng chí kiểm soát họ để tránh gây ấn tượng xấu trong công nhân.

(Thư gửi đại diện Đảng Cộng sản Pháp ở Quốc tế Cộng sản,
ngày 27-02-1930, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.3, tr.26)

Tôi mong các cụ, các bà chống lãng phí, vì lãng phí chỉ có hại cho dân, cho nước, cho nhà, vì nó đưa đến phong tục hủ bại, rượu chè, hút xách. Một dân tộc đang tiến lên chủ nghĩa xã hội, những cái đó không có thể tha thứ được.

(Bài nói chuyện với các đại biểu nhân dân Thanh Hóa, ngày 13-6-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.600)

Tôi vẫn biết trong các bạn có nhiều người làm theo đúng chương trình của Chính phủ, và rất được lòng nhân dân. Song cũng có nhiều người phạm những lầm lỗi rất nặng nề. Những lầm lỗi chính là:

1. *Trái phép* - Những kẻ Việt gian phản quốc, chứng cứ rõ ràng thì phải trừng trị đã đành, không ai trách được.

Nhưng cũng có lúc vì tư thù tư oán mà bắt bớ và tịch thu làm cho dân oán thán.

2. *Cậy thế* - Cậy thế mình ở trong ban này ban nọ, rồi ngang tàng phóng túng, muốn sao được vậy, coi khinh dư luận, không nghĩ đến dân. Quên rằng dân bầu mình ra là để làm việc cho dân, chứ không phải để cậy thế với dân.

3. *Hủ hóa* - Ăn muốn cho ngon, mặc muốn cho đẹp, càng ngày càng xa xỉ, càng ngày càng lãng mạn, thử hỏi tiền bạc ấy ở đâu ra?

Thậm chí lấy của công dùng vào việc tư, quên cả thanh liêm, đạo đức. Ông ủy viên đi xe hơi, rồi bà ủy

viên, cho đến các cô các cậu ủy viên, cũng dùng xe hơi của công. Thử hỏi những hao phí đó ai phải chịu?

4. *Tư túng* - Kéo bè, kéo cánh, bà con bạn hữu mình, không tài năng gì cũng kéo vào chức này chức nọ. Người có tài có đức, nhưng không vừa lòng mình thì đẩy ra ngoài. Quên rằng việc là việc công, chứ không phải việc riêng gì dòng họ của ai.

5. *Chia rẽ* - Bênh vực lớp này, chống lại lớp khác, không biết làm cho các tầng lớp nhân nhượng lẫn nhau, hòa thuận với nhau. Thậm chí có đôi nơi để đất ruộng bỏ hoang, nông gia ta thán. Quên rằng lúc này ta phải toàn dân đoàn kết, không chia già trẻ, giàu nghèo để giữ nền độc lập, chống kẻ thù chung.

6. *Kiêu ngạo* - Tưởng mình ở trong cơ quan Chính phủ là thần thánh rồi. Coi khinh dân gian, nói phô, cử chỉ lúc nào cũng vác mặt “quan cách mạng” lên. Không biết rằng, thái độ kiêu ngạo đó sẽ làm mất lòng tin cậy của dân, sẽ hại đến oai tín của Chính phủ.

(Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng, báo Cứu quốc, ngày 17-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.65-66)

Trên quả đất, có hàng muôn triệu người. Song số người ấy có thể chia làm hai hạng: Người THIÊN và người ÁC.

Trong xã hội, tuy có trăm công, nghìn việc. Song những công việc ấy có thể chia làm 2 thứ: việc CHÍNH và việc TÀ.

Làm việc CHÍNH, là người THIỆN.

Làm việc TÀ, là người ÁC.

Siêng năng (cần), tận tụy (kiệm), trong sạch (liêm),
CHÍNH là THIỆN.

Lười biếng xa xỉ, tham lam, là tà, là ác.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.129)

TRÍ vì không có việc tư túi nó làm mù quáng, cho nên đầu óc trong sạch, sáng suốt. Dễ hiểu lý luận. Dễ tìm phương hướng. Biết xem người, biết xét việc. Vì vậy, mà biết làm việc có lợi, tránh việc có hại cho Đảng, biết vì Đảng mà cất nhắc người tốt, đề phòng người gian.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.292)

Trong chỉnh phong, cán bộ phải làm gương mẫu, phải tự phê bình sâu sắc, và khuyến khích người khác phê bình mình. Phải học hỏi và phổ biến kinh nghiệm những đơn vị tiên tiến, đến tham quan những đơn vị ấy, thảo luận cách làm của họ, so sánh với cách làm của đơn vị mình.

(Mấy kinh nghiệm Trung Quốc mà chúng ta nên học,
Một số bài đăng báo Nhân Dân, từ ngày 1-7 đến 23-8-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.428)

Trong công tác, cấp trên đối với cấp dưới luôn luôn phải có sự giúp đỡ, đôn đốc, kiểm tra. Thiếu một điều trong ba điều đó thì công việc sẽ lúng túng.

(Thư gửi Hội nghị Tỉnh báo, tháng 8-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.192)

Trong đầm gì đẹp bằng sen,
Lá xanh, hoa đỏ lại xen nhị vàng,
Nhị vàng, hoa đỏ, lá xanh,
Gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn.

Người ta cũng vậy. Thành phần giai cấp và quan hệ gia đình không thể ảnh hưởng xấu đối với những người thật thà cách mạng.

(Hoa sen, báo Nhân Dân, ngày 30-3-1956,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.299)

Trong khi thực hiện công tác, cán bộ phải làm cho dân yêu, dân tin. Được như vậy thì sẽ vượt được mọi khó khăn và thu được nhiều kết quả tốt.

(Nói chuyện với Hội nghị tổng kết công tác nông lâm ngư nghiệp năm 1956, tháng 4-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.320)

Trong mọi việc, chúng ta chỉ có một mục đích, là phụng sự đồng bào, phụng sự Tổ quốc. Chúng ta chỉ có một phương châm, là chí công vô tư.

(Thư gửi các ủy viên, Ủy ban kháng chiến hành chính Nam Bộ, các tỉnh, quận và xã ở Nam Bộ, viết khoảng ngày 15-9-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.613)

Trong thế giới, cái gì cũng biến hoá. Tư tưởng của người cũng biến hoá. Vì vậy cách xem xét cán bộ, quyết không nên chấp nhất, vì nó cũng phải biến hoá. Thí dụ: có người khi trước theo cách mạng mà nay lại phản cách mạng. Có người khi trước không cách mạng mà nay lại tham gia cách mạng. Thậm chí có người nay đang theo cách mạng, nhưng sau này có thể phản cách mạng.

*(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.317)*

Trung thành thẳng thắn với Đảng, với nhân dân là đạo đức cốt yếu của mỗi người cách mạng. Trái lại, giấu giếm sai lầm tức là đối trá với Đảng, với nhân dân, là trái với đạo đức cách mạng.

*(Phê bình và tự phê bình, viết năm 1957,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.209)*

Trong xã hội không có gì tốt đẹp, vẻ vang bằng phục vụ cho lợi ích của nhân dân.

*(Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa II
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 8-12-1956.
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.453)*

Trước khi cất nhắc cán bộ, phải nhận xét rõ ràng. Chẳng những xem xét công tác của họ, mà còn phải xét cách sinh hoạt của họ. Chẳng những xem xét cách viết, cách nói của họ, mà còn phải xem xét việc làm của họ có đúng với lời nói, bài viết của họ hay không. Chẳng những xem xét họ đối với ta thế nào, mà còn phải xem xét họ đối với người khác thế nào. Ta nhận họ tốt, còn phải xét

số nhiều đồng chí có nhận họ tốt hay không. Phải biết ưu điểm của họ, mà cũng phải biết khuyết điểm của họ, không nên chỉ xem công việc của họ trong một lúc, mà phải xem cả công việc của họ từ trước đến nay.

*(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.321)*

Trước khi trao công tác, cần phải bàn kỹ với cán bộ. Nếu họ gánh không nổi, chớ miễn cưỡng trao việc đó cho họ. Khi đã trao cho họ phải hoàn toàn tin họ. Không nên sớm ra lệnh này, trưa đổi lệnh khác.

*(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.320)*

Trước mặt quần chúng, không phải ta cứ viết lên trán chữ “cộng sản” mà ta được họ yêu mến.

Quần chúng chỉ quý mến những người có tư cách, đạo đức.

*(Bài nói chuyện trong buổi bế mạc Hội nghị cán bộ của Đảng
lần thứ sáu, ngày 18-1-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.16)*

Trước nhất là cán bộ các cơ quan, các đoàn thể, cấp cao thì quyền to, cấp thấp thì quyền nhỏ. Dù to hay nhỏ, có quyền mà thiếu lương tâm là có dịp đục khoét, có dịp ăn của đút, có dịp “dĩ công vi tư”.

*(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.127)*

Trung thành thẳng thắn với Đảng, với nhân dân là đạo đức cốt yếu của mỗi người cách mạng. Trái lại, giấu giếm sai lầm tức là đối trá với Đảng, với nhân dân, là trái với đạo đức cách mạng.

(Phê bình và tự phê bình, viết năm 1957,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.209)

Trường kỳ kháng chiến là một viên đá thử vàng đối với mỗi một quốc dân, đồng thời là một trường học để rèn luyện cho cán bộ.

(Thư gửi các nhân viên cơ quan Chính phủ, ngày 16-6-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.176)

Tuy không trộm cắp của công như tham ô, nhưng lãng phí cũng làm cho nhân dân và Chính phủ thiệt thòi, hao tổn, kết quả thì lãng phí cũng có tội như tham ô.

(Bài nói chuyện nhân dịp Tết năm Nhâm Thìn (1952), báo Nhân Dân, ngày 27-1-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.297)

Tuy nhiều người trong ban hành chính làm việc tốt và thanh liêm, song cái tệ tham ô, những lạm chưa quét sạch.

(Tự phê bình, báo Cứu quốc, ngày 28-1-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.192)

Tuy năng lực và công việc của mỗi người khác nhau, người làm việc to, người làm việc nhỏ; nhưng ai giữ được đạo đức đều là người cao thượng.

(Đạo đức cách mạng, báo Nhân Dân, ngày 6-6-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.508)

TƯ CÁCH MỘT NGƯỜI CÁCH MỆNH

Tự mình phải:

Cần kiệm.

Hòa mà không tư.

Cả quyết sửa lỗi mình.

Cẩn thận mà không nhút nhát.

Hay hỏi.

Nhẫn nại (chịu khó).

Hay nghiên cứu, xem xét.

Vị công vong tư.

Không hiếu danh, không kiêu ngạo.

Nói thì phải làm.

Giữ chủ nghĩa cho vững.

Hy sinh.

Ít lòng tham muốn về vật chất.

Bí mật.

Đối người phải:

Với từng người thì khoan thứ.

Với đoàn thể thì nghiêm.

Có lòng bày vẽ cho người.

Trực mà không táo bạo.

Hay xem xét người.

Làm việc phải:

Xem xét hoàn cảnh kỹ càng.

Quyết đoán.

Dũng cảm.

Phục tùng đoàn thể.

(Đường cách mệnh, năm 1927,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.280-281)

Tư cách người công an cách mệnh là:

Đối với tự mình, phải cần, kiệm, liêm, chính.

Đối với đồng sự, phải thân ái giúp đỡ.

Đối với Chính phủ, phải tuyệt đối trung thành.

Đối với nhân dân, phải kính trọng, lễ phép.

Đối với công việc, phải tận tụy.

Đối với địch, phải cương quyết, khôn khéo.

Nói tóm lại là những đạo đức và tư cách mà người công an cách mệnh phải có, phải giữ cho đúng.

(Tư cách người công an cách mệnh, tháng 3-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.498-499)

Tư tưởng cộng sản với tư tưởng cá nhân ví như lúa với cỏ dại. Lúa phải chăm bón rất khó nhọc thì mới tốt được. Còn cỏ dại không cần chăm sóc cũng mọc lu bù. Tư tưởng cộng sản phải rèn luyện gian khổ mới có được. Còn tư tưởng cá nhân thì cũng như cỏ dại, sinh sôi, nảy nở rất dễ.

(Nói chuyện tại lớp chính huấn khóa II của Bộ Công an,
ngày 16-5-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.222)

Tư tưởng hẹp hòi, thì hành động cũng hẹp hòi, thì nhiều thù ít bạn. Người mà hẹp hòi ít kẻ giúp. Đoàn thể mà hẹp hòi không thể phát triển.

(Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ, ngày 1-3-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.88)

Tư tưởng trong sạch, lập trường vững, hết lòng hết sức phụng sự nhân dân thì tránh được nhiều khuyết điểm.

(Chống bệnh quan liêu, báo Nhân Dân, từ ngày 6 đến 10-6-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.140)

Tư tưởng xã hội chủ nghĩa là gì? Tư tưởng xã hội chủ nghĩa nói tóm tắt là phải đặt lợi ích chung của cả nước lên trước hết, lên trên lợi ích của cá nhân mình. Tư tưởng xã hội chủ nghĩa và tư tưởng cá nhân chủ nghĩa chống đối nhau, nếu cứ lo cho mình không lo cho làng, cho nước thì không thể có tư tưởng xã hội chủ nghĩa được.

Mỗi người phải có tư tưởng xã hội chủ nghĩa đúng đắn, thì mới có thể góp phần xứng đáng vào việc xây dựng chủ nghĩa xã hội.

(Nói chuyện với anh chị em học viên, cán bộ, công nhân viên Trường Đại học Nhân dân Việt Nam (khóa III), ngày 18-1-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.242-243)

Từ bè phái mà đi đến chia rẽ. Ai hợp với mình thì dù người xấu cũng cho là tốt, việc dở cũng cho là hay, rồi che đậy cho nhau, ủng hộ lẫn nhau. Ai không hợp với mình thì người tốt cũng cho là xấu, việc hay cũng cho là dở, rồi tìm cách dèm pha, nói xấu, tìm cách dìm người đó xuống.

Bệnh này rất tai hại cho Đảng. Nó làm hại đến sự thống nhất. Nó làm Đảng bớt mất nhân tài và không thực hành được đầy đủ chính sách của mình. Nó làm mất sự thân ái, đoàn kết giữa đồng chí. Nó gây ra những mối nghi ngờ.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.297)

Từ Trung ương đến chi bộ xã đều phải làm đúng nguyên tắc lãnh đạo tập thể, cá nhân phụ trách; đều phải chống cái tệ sùng bái cá nhân và quan liêu mệnh lệnh; đều phải thật thà tự phê bình và phê bình thẳng thắn; đều phải thật sự dân chủ.

(Kết luận về đợt 1 của Hội nghị Trung ương lần thứ 10 (mở rộng),
ngày 1-10-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.431)

Từ việc lớn đến việc nhỏ, cán bộ đều phải làm kiểu mẫu. Giữ gìn kỷ luật, học tập kỹ thuật, luyện quân lập công, xung phong hãm trận, thân ái đoàn kết, nói tóm lại, mỗi việc trong bộ đội, cán bộ đều phải làm gương. Như thế thì quân đội ta sẽ là một quân đội vô địch, và kháng chiến nhất định thành công.

(Thư gửi Hội nghị cán bộ Đảng trong quân đội lần thứ tư sau chiến thắng Sông Lô, tháng 3-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.486)

Tự cao, tự đại, ham địa vị, hay lên mặt. Ưa người ta tâng bốc mình, khen ngợi mình. Ưa sai khiến người khác. Hễ làm được việc gì hơi thành công thì khoe khoang vênh váo, cho ai cũng không bằng mình. Không thêm học hỏi

quần chúng, không muốn cho người ta phê bình. Việc gì cũng muốn làm thầy người khác.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.295)

Tự động là không phải tựa vào ai, là tự mình biết biến báo xoay xở, tự mình biết thực hành công tác theo nhiều hình thức mới mẻ, phong phú.

(Tinh thần tự động trong Ủy ban nhân dân, báo Cứu quốc,
ngày 5-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.44)

Tự kiêu nhất định sẽ đi đến thất bại. Vì kiêu ắt đi đôi với *nịnh*. Đã kiêu thì ắt ghét những người tài giỏi hơn mình. Ưa những kẻ nịnh hót mình. Thân cận là những kẻ vô tài bất lực, nhưng khéo nịnh hót a dua. Xa cách hoặc đèm hãm những người có tài đức hay bàn ngay nói thẳng. Như thế thì sao khỏi hỏng việc.

(Bệnh tự kiêu, tự ái, báo Sự thật, ngày 15-11-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.632)

Tự kiêu tức là cho mình làm việc gì cũng thạo, cũng làm được. Việc gì mình cũng giỏi hơn mọi người. Mình là thần thánh, không cần học ai, hỏi ai.

Kỳ thực, tự kiêu là mù quáng, chỉ trông thấy những việc mình tưởng mình làm được, những điều mình tưởng mình biết hết; mà *không trông thấy* những điều mình không biết, những việc mình chưa làm được.

(Bệnh tự kiêu, tự ái, báo Sự thật, ngày 15-11-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.631)

Tự mãn, tự túc là co mình lại, không cho mình tiến bộ thêm.

(*Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ*, ngày 1-3-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.90)

...tự mình không có đạo đức, không có căn bản, tự mình đã hủ hoá, xấu xa thì còn làm nổi việc gì?

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.293)

Tự mình phải *chính* trước, mới giúp được người khác *chính*. Mình không *chính*, mà muốn người khác *chính* là vô lý.

(*Cần kiệm liêm chính - Chính*, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.130)

Tướng mình ở trong cơ quan Chính phủ là thần thánh rồi. Coi khinh dân gian, nói phô, cử chỉ lúc nào cũng vác mặt “quan cách mạng” lên. Không biết rằng, thái độ kiêu ngạo đó sẽ làm mất lòng tin cậy của dân, sẽ hại đến oai tín của Chính phủ.

(*Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng*, báo *Cứu quốc*, ngày 17-10-1945, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.66)

Ước ao tiền đồ mình về vang sung sướng thì phải làm thế nào cho tiền đồ của dân mình, của giai cấp mình được về vang sung sướng thì tự nhiên tiền đồ mình cũng về vang sung sướng. Nếu không lo công tác, cứ ngồi lo tiền đồ của mình thì không đi đến đâu.

(*Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An*, ngày 14-6-1957, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.607)

Vì ham danh vọng và địa vị, cho nên khi phụ trách một bộ phận nào, thì lôi người này, kéo người khác, ưa ai thì kéo vào, không ưa thì tìm cách tẩy ra. Thế là chỉ biết có mình, chỉ biết có bộ phận mình mà quên cả Đảng. Đó là *một thứ bệnh hẹp hòi*, trái hẳn với nguyên tắc tập trung và thống nhất của Đảng.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.276)

Vì vậy, *bệnh quan liêu là nguồn gốc sinh ra lãng phí, tham ô*. Kinh nghiệm chúng tỏ rằng: Ở đâu có bệnh quan liêu thì ở đó chắc có tham ô, lãng phí; nơi nào bệnh quan liêu càng nặng thì nơi đó càng nhiều lãng phí, tham ô. Cho nên, muốn triệt để chống tham ô, lãng phí thì phải kiên quyết chống nguồn gốc của nó là bệnh quan liêu.

(*Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước*, ngày 24-7-1962, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.417)

Về cán bộ lãnh đạo thì khuyết điểm chính là xa quần chúng, xa thực tế. Như thế là quan liêu mà quan liêu thì dễ mắc nhiều sai lầm, khuyết điểm. Ta cần kiên quyết chống bệnh quan liêu.

(*Nói chuyện tại Đại hội chiến sĩ thi đua ngành Thương nghiệp lần thứ nhất*, tạp chí *Sinh hoạt thương nghiệp*, số đặc biệt, năm 1956, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.335)

Về chính trị: Cần trau dồi tư tưởng và đạo đức của người cán bộ trong chế độ dân chủ: yêu nước, yêu

dân, yêu nghề, đoàn kết nội bộ, thi đua học tập, thi đua công tác.

(*Thư gửi Hội nghị cán bộ y tế toàn quốc năm 1953, tháng 6-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.154*)

Về lãnh đạo, cán bộ phải thật sự đoàn kết, nhất trí, phải đi sâu đi sát, phải lãnh đạo thiết thực và toàn diện. Phải chống tư tưởng bảo thủ, chống bệnh quan liêu, mệnh lệnh, chống lãng phí, tham ô.

(*Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Bắc Giang, ngày 6-4-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.107*)

Vết tích xấu nhất và nguy hiểm nhất của xã hội cũ là *chủ nghĩa cá nhân*.

(*Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.602*)

Vì chưa rửa gột sạch *chủ nghĩa cá nhân*, cho nên có đảng viên còn “kể công” với Đảng. Có ít nhiều thành tích, thì họ muốn Đảng “cảm ơn” họ. Họ đòi ưu đãi, họ đòi danh dự và địa vị. Họ đòi hưởng thụ. Nếu không thỏa mãn yêu cầu của họ thì họ oán trách Đảng, cho rằng họ “không có tiền đồ”, họ “bị hy sinh”. Rồi dần dần họ xa rời Đảng, thậm chí phá hoại chính sách và kỷ luật của Đảng.

(*Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.607*)

Vì thiếu đạo đức cách mạng, thiếu tinh thần trách nhiệm mà đâm ra hư hỏng như ăn cắp của công, vung

phí tiền bạc và vật liệu của Nhà nước và của tập thể, làm hại đến việc phát triển kinh tế và văn hoá để nâng cao đời sống của nhân dân.

(*Đoàn kết tiến lên giành thắng lợi mới, báo Nhân Dân, ngày 3-2-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.29*)

Việc chống tham ô, lãng phí, quan liêu là rất cần thiết và phải làm thường xuyên. Nó có hai ý nghĩa quan trọng:

- Nó làm cho mọi người nâng cao *tinh thần trách nhiệm, tinh thần làm chủ, ý thức bảo vệ của công*, hăng hái thi đua tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm để xây dựng nước nhà, để nâng cao đời sống của nhân dân.

- Nó giúp cho cán bộ và đảng viên ta giữ gìn phẩm chất cách mạng, cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, một lòng một dạ phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng. Do đó mà nhân dân ta đã đoàn kết, càng đoàn kết thêm, lực lượng ta đã hùng mạnh, càng hùng mạnh thêm.

(*Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước, ngày 24-7-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.418*)

Việc dùng nhân tài, ta không nên căn cứ vào những điều kiện quá khắt khe. Miễn là không phản lại quyền lợi dân chúng, không là Việt gian, thân Pháp, thân Nhật, có lòng trung thành với Tổ quốc là có thể dùng được. Tài to ta dùng làm việc to, tài nhỏ ta cất làm việc nhỏ, ai có năng lực về việc gì, ta đặt ngay vào việc ấy.

Biết dùng người như vậy, ta sẽ không lo gì thiếu cán bộ.

(*Thiếu óc tổ chức - một khuyết điểm lớn trong các ủy ban nhân dân, báo Cứu quốc, ngày 4-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.43*)

Việc đáng làm trong một giờ, mà kéo dài đến 2, 3 giờ, là xa xỉ.

Hao phí vật liệu, là xa xỉ.

Ăn sang mặc đẹp trong lúc đồng bào đang thiếu cơm, thiếu áo, là xa xỉ.

Ăn không ngồi rồi, trong lúc đang cần kháng chiến và xây dựng, là xa xỉ.

Vì vậy, xa xỉ là có tội với Tổ quốc, với đồng bào.

(*Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.123-124*)

Việc gì cũng khó, trong xã hội không có cái gì dễ, nhưng khó mà quyết tâm thì nhất định làm được.

(*Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An, ngày 14-6-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.607*)

Việc gì dù lợi cho mình, phải xét nó có lợi cho nước không? Nếu không có lợi, mà có hại cho nước thì quyết không làm.

(*Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.131*)

Việc gì lợi cho nước, phải ra sức làm. Việc gì hại đến nước, phải hết sức tránh.

(*Đời sống mới, viết ngày 20-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.117*)

Việc nên làm (như ủng hộ kháng chiến, tăng gia sản xuất) thì ta không chờ ai nhắc nhở.

Việc nên tránh (như tự tư tự lợi) thì ta không đợi ai ngăn ngừa.

(*Giữ thanh niên và nhi đồng toàn quốc nhân dịp Tết sắp đến, tháng 1-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.194*)

Việc nước lấy Đoàn thể làm cốt cán. Việc Đoàn thể lấy cán bộ làm cốt cán. Cán bộ lấy đạo đức làm cốt cán.

(*Điện gửi Hội nghị quân sự toàn quốc, ngày 19-10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.265*)

Việc thiện thì dù nhỏ mấy cũng làm. Việc ác thì dù nhỏ mấy cũng tránh.

(*Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.131*)

Việc tiết kiệm cũng có tính chất quan trọng như tăng gia sản xuất. Vậy chúng ta không thể quên được.

(*Động viên kinh tế, báo Cứu quốc, ngày 13-12-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.533*)

Với từng người thì khoan thứ.

Với đoàn thể thì nghiêm.

Có lòng bày vẽ cho người.

Trực mà không táo bạo.

Hay xem xét người.

(Đường cách mệnh, năm 1927,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.280)

... Việt Minh có một khuyết điểm là: phát triển chóng quá, thành thử không kịp huấn luyện cán bộ cho khắp, vì vậy mà nhiều nơi cán bộ làm sai chính sách chung, thậm chí một đôi phần tử trở nên hủ hoá.

(Thư gửi Hội nghị Tổng bộ Việt Minh, ngày 20-4-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.504)

Xem xét cán bộ, không chỉ xem ngoài mặt mà còn phải xem tính chất của họ. Không chỉ xem một việc, một lúc mà phải xem toàn cả lịch sử, toàn cả công việc của họ. Có người lúc phong trào cách mạng cao, họ vào Đảng, họ làm việc rất hăng. Nhưng lúc phong trào hơi khó khăn thì dậm ra hoang mang. Lúc gặp sự nguy hiểm thậm chí hoá phản cách mạng, làm mật thám. Muốn làm mật thám được việc, thì nó lại công tác hăng hơn ai hết. Nếu ta không xem xét rõ ràng, thì lầm nó là cán bộ tốt.

(Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.318)

Xtalin đã có lần ví bọn tham ô như những con lợn sục vào vườn rau của Nhà nước và ngoạm lấy ngoạm để một cách trơ trẽn. Đó là thứ cặn bã còn sót lại của xã hội

cũ - cái xã hội thối nát, trong đó bọn ăn cắp, bọn sống bám... lại được coi là những kẻ “khôn ngoan nhất đời”.

Làm thế nào để trừ cho hết những thứ ấy và không để một khe hở nào cho của cải dành dụm của chúng ta lọt ra ngoài? Bắt giam hết bọn ăn cắp ấy ư? Trưng phạt chúng thật nặng ư? Việc đó không phải chúng ta không làm. Nhưng điều quan trọng nhất - như Xtalin đã nói - vẫn là phải “gây chung quanh chúng một không khí công chúng công phẫn và tẩy chay về mặt đạo đức”. Phải không còn một ai vỗ vai, gượng nhẹ với chúng nữa! Có như vậy, mới ngăn chặn được những hành động ăn cắp của công và mới bảo vệ được tích lũy của chúng ta.

(Không để một khe hở, báo Nhân Dân, ngày 11-2-1960,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.469)

Yêu nước thì việc gì có lợi cho nhân dân, dù khó mấy cũng phải ra sức làm cho kỳ được. Điều gì có hại cho nhân dân, dù khó mấy cũng phải ra sức trừ cho kỳ hết.

(Vệ sinh yêu nước (phong trào diệt ruồi, muỗi), báo Nhân Dân, ngày 02-7-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.487)